

**MANUALE
DIUINORUM
OFFICIORUM IUXTA
RITUM, ET
CONSUECUDINEM...**

Chiesa cattolica

MANUALE DIVINORVM OFFICIORVM

IVXTA RITVM; ET CONSVETVDINEM
Fratrum, Regulam primitiuam Ordinis beatæ
Mariæ de Monte Carmeli profitentium,
qui Excalceati nuncupantur.

Ch. Conrad. Jesu. M. de v. de L. D. de R. R. R.

*Adpice ut addeco culmen Carmelus Olympo
Inferat, & celsis diuidat astra iugis.*

*Scilicet astrictum Domine qui primus honores
Consultis, astricto par merces esse polo.*

R O M A E,
Apud Iacobum Mascardum. M. DCIX.

SUPERIORVM PERMISSV.

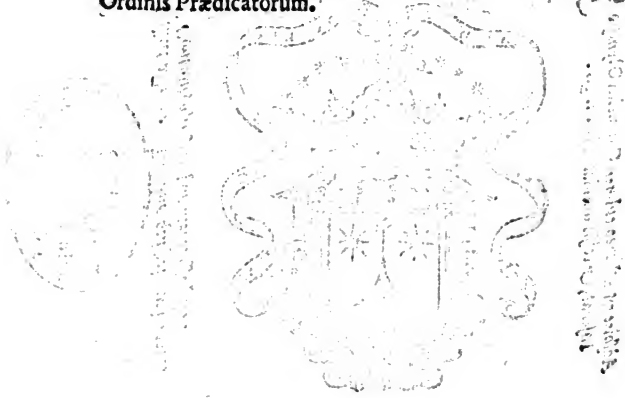
E I A V H A M M V R O M I V I D I M / R O I C I T E O

Imprimatur, Si videbitur R. P. M. Sacri Pal. Apostolici.

Cæsar Fidelis Vicefg.

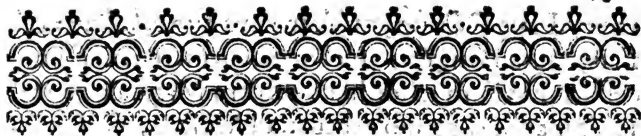
Imprimatur

Fr. Thomas Pallaucinus Bononien. Magister, & Reuerendissimi
 P. Fr. Ludouici Ystella Sacri Palatij Apostolici Magistri Socius
 Ordinis Prædicatorum.

I A M O R
 M O M A L

I A M O R
 M O M A L

FR. FERDINANDVS

A SANCTA MARIA

VICARIVS GENERALIS

CONGREGATIONIS S. ELIAE

*Fratrum Carmelitarum Discalceatorum vniuersae
Congregationi Salutem.*

VIBVS cor vnum, & anima vna,
tamquam sub vno capite Christo
viuentibus esse debet, & vnā etiam
in omnibus oportet esse instituti
rationem, & exercitiorum mode-
rationem. Quapropter, vt quan-
tum per institutum nostrum licet, Fratres nostri Sa-
crofanctæ Romanæ Ecclesiæ cæremonias in proces-
sionibus, sicut in alijs Ecclesiasticis ritibus sequantur;
cum in Missali reformato à felicis recordationis Cle-

A 2 mente

mente Papa Octauo, quidam ritus quo ad aliqua officia, mutati sint, & ad meliorem formam redacti: necessarium visum est, & hoc nostrum Manuale, quod typis mandari denuo debebat, ad Missalis, & Cæremonialis Romani reformati formam in aliquibus aptare, ceteris intactis remanentibus. Quare præcipimus omnibus Conuentuum nostrorum Superioribus, vt illud summo studio, ac diligentia obseruari faciant. Datum Romæ in nostro Conuentu sanctæ Mariæ de Scala, die 6. Iulij, Anni M. DCIX.

*Fr. Ferdinandus a S. Maria
Vicarius Generalis.*

P R I M A P A R S
SIVE PROCESSIONARIUM.
DE PROCESSIONIBVS.
Caput Primum.

Non solum nostri Ordinis antiquum morem, sed etiam S. R. E. Ritualis, seu Cæremoralis seriem sequentes, in hoc nostro Manuali de Processionibus primo loco agendum occurrit.

Quando Processio facienda. §. 1.

In omnibus igitur Conuentibus nostræ sacræ Congregationis fiet Processio per claustra, seu Ecclesiam, diebus sequentibus. In Dominica Palmarum, & Resurrectionis, in Dominica infra Octauam Corporis Christi, in Purificatione B. Virginis Mariæ, in Litanij maioribus, & minoribus, scilicet in die sancti Marci, & Rogationibus, & in commemoratione solemnium omnium Defunctorum. Poterunt etiam Processiones fieri, quandocumque vrgens aliqua occurreret necessitas, vel pro specialis populi deuotione, & alias cum videbitur expedire: & tunc secundum loci, & temporis dispositionem Stationes ordinentur, & in suis locis assignata cantentur.

Cum igitur Processio fuerit facienda ob aliquem casum emergentem, Stationes fiant, & omnia cantentur secundum ordinationem Prioris, vel Supprioris Conuentus, de consilio prudentiorum Fratrum, prout materia, cuius occasione Processio celebratur, & populi excitanda deuotioni conuenire visum fuerit.

De forma in Processione seruanda. §. 2.

Cum Processio facienda fuerit, Sacrista provideat de omnibus ad eiusdem Processionis celebrationem attinentibus. Hora competenti ingrediuntur Fratres Ecclesiam, incipientibus iunioribus, bini, & bini, & facta altari profundâ inclinatione, vel si sanctissima Eucharistia discooperata sit, genuflexione, per choros distribuuntur; si non fuerunt ad altare, procedit Sacerdos solus, vel cum ministris, si adsint. Hoc tamen notandum est, quod quando ministri non sunt in altari, debet precedere Cœuenti Thuriferarius, Cruciferarius, & Acolyti; cum vero in altari fuerint, erit Crux preparata in Capella maiori, & similiter quoties Subdiaconus Crucem portare debet, ipsa Crux erit preparata in Capella, nec eam accipiet, donec Processio incipi debet, ac quoties Conuentus, & ministri Ecclesiam ingrediuntur sine Cruce, Thuriferarius, & Acolyti non precedunt, sed subsequentur Conuentum.

Procedent Fratres uniformiter in Processionibus bini, & bini, cum cappis, & extra

extra Ecclesiam (cum sanctissima Eucharistia non desertur) coopertis capitibus, demissisque ad terram oculis, gressus tantummodo visu simplici prætendentes, ita ut ædificationis potius causam, quam leuitatis notam (qua & religio fama bonæ nigredinem patiatur, ac ipsi regulari disciplina, & morigeratione carere putentur) extraneis subministrant.

In Processionibus, in quibus secundum Rubricas Missalis Subdiaconus non debet portare Crucem, Frater aliquis rochetto seu cotta indutus Crucem imagine Crucifixi versus populum portabit (excepta tamen Feria quinta, & Sexta maioris Hebdomada) in quibus alius Subdiaconus paratus Crucem ferre debet. Cruciferarij regulariter præcedit Thuriferarius cum thuribulo fumigante, & subsequuntur Acolythi cereos accensos portantes, qui omnes rochettis, seu cottis induti esse debent. Deinde Conuentus per ordinem præcedentibus iunioribus, postremo Sacerdos pluuiali indutus, solus sine ministris processio fiat, vel medius inter ipsos ministros, vel solùm cum Diacono ad sinistram, si Subdiaconus Crucem portet. ministri vero si dalmaticis in illo Officio secundum Rubricas Missalis uti debeant, illis utentur, alias in Albis cum Stola, & Manipulo Diaconus, Subdiaconus vero cum solo Manipulo procedent.

Stationes vero in Ecclesia hoc modo fient. Prima in latere dextro, ita ut Cruciferarius ad pedes Ecclesie, Sacerdos prope Capellam maiorem sistant. Secunda ad pedes Ecclesie, ita ut Sacerdos sit in eo loco, ubi ad primam Stationem suus Cruciferarius, ipse vero Cruciferarius, vel ad alterum latem, vel in medio lateris sinistri Ecclesie, prout fuerit religiosorum numerus. In Tertia vero Statione Cruciferarius erit prope Capellam maiorem in latere sinistro, Sacerdos e contra ad pedes eiusdem lateris. Quarta Statio fit ad altare maius, ubi omnes genuflectent usque ad finem, in ingressu bini & bini, & faciunt profundas inclinationes altari.

In singulis Stationibus dum processio sistit, Fratres verso ad inuicem vultu, sint Acolythi tamen, & Cruciferarius simul cum imagine Crucifixi versa ad Conuentum facie consistent: præterquam ante maius Altare stando, quia tunc Acolythi tantum & Cruciferarius ad prædictum altare conuerti debent. Sacerdos vero cum duobus ministris versam faciem ad Crucem habebit.

Thuriferarius discurrat per medium Processionis, & Reliquias, vel imagines Sanctorum. (si in processione deferuntur) necnon Sacerdotem cum eiusdem ministris (prout commodius fieri poterit) in singulis Stationibus incensabit.

Cum sanctissimum Eucharistia Sacramentum deportatur, sub Baldachino deferendum est, & Fratres nudis capitibus accensas candelas portantes incedent. Thuriferarius vero Sacramentum præcedet, illud incessanter thurificans.

In Processionibus defunctorum Thuriferarius vrcem aquæ benedictæ, & aspersorium portans, Crucem præcedet, & in singulis Stationibus cum Responsorij pars resumitur, per medium Processionis ad dexteram Sacerdotis, seu Diaconi (si adsint ministri) paratus ei aspersorium porrigere accedit.

Si in huiusmodi Processionibus defunctorum sint induti ministri, Subdiaconus medius inter Acolythos Crucem, Diaconus vero à sinistris Sacerdotis assisstens librum deferet.

Processio in Dominica Palmarum. §. 3.

Dominica in Ramis palmarum post dictam Tertiam Fratres ingrediuntur Ecclesiam, Conuentum subsequuntur Thuriferarius cum thuribulo fumigante, Acolythi cum cereis accensis, Subdiaconus, & Diaconus in Albis cum Stola, & Manipulo, & Sacerdos cum Pluuiali violaceo, aut in Albis cum sola Stola, factaq. aspersione more solito, Sacerdos cum duobus ministris (debita facta reuerentia) ascendit ad Altare, diuissq. in Choros Fratribus, procedit ad Benedictionem Ramorum (qui supra mensam in superiori Altaris gradu, vel in in alio competenti loco positi erunt) incipientibus Cantoribus, Choroque prosequente Antiphonam infra positam.

Antiph. Hofanna filio Dauid Benedictus qui venit in nomine Domini. O Rex Israel Hofanna in excelsis.

Postea Sacerdos stans à cornu Epistola verso ad Altare vultu, Diacono, & Subdiacono retro stantibus dicit.

Vers. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus. Deus quem diligere, & amare, &c. *vt in Missali.*

Deinde Subdiaconus in loco, quo cantari solet Epistola, modo solito cantat lectionem. In diebus illis venerunt, &c. Qua finita, ad Sacerdotem reuertitur, & eidem manum osculatur. Interim Conuentus in modum Gradualiscantat unum ex sequentibus Responsorijs, quod Supprior, vel Cantores maluerint.

Resp. Collegerunt Pontifices, & Pharisei concilium, & dixerunt: Quid facimus, quia hic homo multa signa facit? Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum. * Et venient Romani, & tollent nostrum locum & gentem.

Vers. Vnus autem ex illis Caiphas nomine, cum esset Pontifex anni illius, prophetauit dicens: Expedi vobis, vt vnus moriatur homo pro populo, & non tota gens pereat. Ab illo ergo die cogitauerunt interficere eum, dicentes; * Et venient, &c.

Resp. In monte Oliueti orauit ad Patrem. Pater si fieri potest transeat à me calix iste. * Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma: fiat voluntas tua.

Vers. Vigilate, & orate, vt non intretis in tentationem. * Spiritus quidem, &c.

Dum Responsorium cantatur, Diaconus ponit supra Altare librum Euangeliorum, & accipiens nauicellam, offert Sacerdoti coclear cum incenso, postulans ab eo benedictionem: qui benedicit, & imponit illud thuribulo. Deinde Diaconus (deposita nauicula) genus flexus ante medium Altaris, dicit Orationem: Munda cor meum, &c. Et accipiens de Altari librum, iterum genus flexus ante Sacerdotem petit benedictionem pro Euangelio: qua accepta precedentibus Thuriferario, & Acolythis cum cereis accensis, comitante ad sinistram Subdiacono, vadit ad locum Euangelij, vbi obseruatis omnibus, quae in Missa solent fieri, cantat Euangelium. Cum appropinquasset, &c. Finito Euangelio Subdiaconus reportat librum ad Sacerdotem, qui eum osculatur, & à Diacono incensatur. Post haec benedicuntur Rami in hunc modum.

BENE-

PROCESSIONARI B E N E D I C T I O.

Sacerdos in tono, quo dicuntur Orationes ad Horas, versus librum in ipso cornu Epistola (stantibus à tergo ministris) dicit. *Ps. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus. Auge fidem, &c. Cum ceteris, ut in Missali, usque ad Orationem. Benedic quæsumus, &c. ? inclusivæ) In prima Oratione cum dicit. Qui tecum vivit, & regnat in unitate Spiritus sancti Deus. Prosequitur eodem tono, & modo, quo in Missarum Praefationibus uti solitum est, Versus sequentes.*

Vers. Per omnia sæcula sæculorum. R. Amen. Ps. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Ps. Sursum corda. R. Habemus ad Dominum. Ps. Gratias agamus Domino Deo nostro. R. Dignum, & iustum est. Ps. Verè dignum, & iustum est, &c. ut in communi Praefatione.

Postquam Sacerdos dixerit in fine Praefationis, Sine fine dicentes, Chorus cantat, Sanctus, & reliqua, ut in Missa. Deinde Sacerdos, dicto Dominus vobiscum, reliquas Orationes prosequitur usque ad supradictam Benedic. Qua explicita Celebrans benedicit, & imponit ibus in Thuribulum, deinde ter asperget ramos aqua benedicta, dicendo Antiph. Asperges me. sine Psal. & cantu, & ter adolet incensum, deinde dicit. *Ps. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus. Deus, qui Filium tuum, &c. Qua finita conversus ad populum sequenti ordine ramos distribuit.*

D I S T R I B U T I O.

Dignior ex Fratribus, vel qui praesidet eis, accedit ad altare, & stans ante Sacerdotem offert ei ramum, quem Sacerdos absque osculo, vel genuflexione recipit. Illico Sacerdos stans in medio Altaris supra gradus, distribuit ramos: primum praedicto Fratri, a quo ipse ramum accepit: deinde ministris ante se genuflexis, qui acceptos ramos, ac dextram Sacerdotis manum osculantes, alter ad alterum Sacerdotis latus surgens assistit, ut possint eidem ad manus ramos ceteris distribuendos ministrare. Postea reliqui Fratres per ordinem, incipientes à senioribus, bini, & bini accedentes, facta profunda inclinatione, ad Sacerdotis pedes genuflectent, & quisque eorum primo ramum, deinde manum Sacerdotis dexteram osculabitur.

Cum rami fuerint Fratribus distributi, si qui adfuerint seculares, accedent etiam ad accipiendum ramos (si supersint) de manu Sacerdotis: & dum fit huiusmodi distributio, Antiphona sequentes cantantur à Conventu.

Antiph. Pueri Hebræorum portantes ramos oliuarum, obuiauerunt Domino clamantes, & dicentes, Hosanna in excelsis.

Antiph. Pueri Hebræorum vestimenta prosternebant in via, & clamabant dicentes, Hosanna filio David. Benedictus qui venit in nomine Domini.

Quibus morose & debite decantatis, si necdum distributio consummata fuerit, bis, aut pluries (prout oportuerit) repetantur.

Finita

Finita ramorum distributione, & Antiphonarum cantu, Sacerdos conuersus ad Altare in cornu Epistolæ, ministris a tergo stantibus, dicit V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus. O mnipotens sempiterne Deus, &c. Et responso a Conuentu. Amen. Et imposito more solito thure in thuribulo, &c. Diaconus versa ad populum facie, voce, ac tono mediocri, iunctis ad pectus manibus dicit. Procedamus in pace, & Conuentus respondet. In nomine Christi. Amen. & ordinatur Processio in hac forma.

Processio.

Procedit Thuriferarius cum thuribulo fumigante, deinde Subdiaconus paratus deferens Crucem coopertam velo violaceo medius inter duos ythos cum candelabris accensis: sequitur Conuentus per ordinē, ultimo Celebrans cum Diacono a sinistris, omnes cum ramis in manibus, Fratresque deferent libros ad cantandas sequentes *Antiph. vel omnes, vel aliquas, quousque durat Processio.*

Antiph. Cum appropinquaret Dominus Hierosolymā, misit duos ex Discipulis suis, dicens: Ite in Castellum quod est contra vos, & inuenietis pullum asinæ alligatum, super quem nullus hominum sedit, soluite, & adducite mihi: si quis vos interrogauerit, dicite, Opus Domino est. Soluētes adduxerunt ad Iesum, & imposuerunt illi vestimenta sua, & sedit super eum. Alij expandebant vestimenta sua in via. Alij ramos de arboribus sternebant, & qui sequebantur clamabant, Hosanna, Benedictus qui venit in nomine Domini. Benedictum regnum patris nostri David. Hosanna in excelsis. Miferere nobis fili David.

Antiph. Cum audisset populus, quia Iesus venit Hierosolymam, acceperunt ramos palmarum, & exierunt ei obuiam, & clamabant, pueri dicentes: Hic est qui venturus est in salutem populi. Hic est salus nostra, & redemptio Israel. Quantum est iste, cui Throni, & Dominationes occurrunt? Noli timere filia Sion, ecce Rex tuus venit tibi sedens super pullum asinæ, sicut scriptum est. Salue Rex fabricator mundi, qui venisti redimere nos.

Antiph. Ante sex dies solemnis Paschæ, quando venit Dominus in ciuitatem Hierusalem, occurrerunt ei pueri, & in manibus pertabant ramos palmarum, & clamabant voce magna, dicentes: Hosanna in excelsis. Benedictus qui venisti in multitudine misericordiæ tuæ, Hosanna in excelsis.

Antiph. Occurrunt turbæ cum floribus, & palmis Redemptori obuiam, & victori triumphanti digna dant obsequia. Filium Dei ore gentes prædicant, & in laudem Christi voces tonant per nubila. Hosanna in excelsis.

Antiph. Cum Angelis, & pueris fideles inueniamur, triumphatori mortis clamantes, Hosanna in excelsis.

Antiph. Turba multa, quæ conuenerat ad diem festum, clamabat Domino. Benedictus qui venit in nomine Domini, Hosanna in excelsis.

Cum ad ultimam usque stationem ante fores Ecclesiæ peruentum fuerit, duo Fratres vocibus uniformes Ecclesiā ingrediantur, ac clausi post se ostijs, finitisq. Antiph. omnibus, vel quæ Priori sufficere visa fuerint, stantes intra Ecclesiā.

B

versa

versa ad Proceſſionem facie decantent verſus. Gloria, laus, & honor, &c. uſq. ad Iſrael es tu (excluſiue) Conuentus vero eodem Verſus repetat. Deinde duo prædicti decantent Verſus, Iſrael es tu, &c. Et Conuentus, ut prius, prædictos Verſus, Gloria, laus, &c. repetat, & hoc ordine reliqui Verſus a duobus præſatis cantentur, Conuentu poſt unumquodque Diſtichon repetente Verſus, Gloria, laus, &c. ut infra notatur.

Verſ. Gloria, laus, & honor tibi ſit Rex Chriſte Redemptor;

Cui puerile decus prompſit Hoſanna pium.

Rep. Gloria, laus, &c.

Verſ. Iſrael es tu Rex, Dauidis & inclyta proles:

Nomine qui in Domini Rex benediſte venis.

Rep. Gloria, laus, & honor, &c.

Verſ. Cætus in excelsis te laudat cælicus omnis:

Et mortalis homo, cuncta creata ſimul.

Rep. Gloria, laus, & honor, &c.

Verſ. Plebs Hebræa tibi cum palmis obuia venit:

Cum prece, voto, hymnis adſurnus ecce tibi.

Rep. Gloria, laus, & honor, &c.

Verſ. Hi tibi paſſuro ſoluebant munia laudis:

Nos tibi regnanti pangimus ecce melos.

Rep. Gloria, laus, & honor, &c.

Verſ. Hi placere tibi; placeat deuotio noſtra:

Rex bone, Rex clemens, cui bona cuncta placent.

Rep. Gloria, laus, & honor, &c.

Finitis omnibus verſibus, ſel quotquot Priori viſū fuerit, Subdiaconus baſtili Crucis percutit ianuas, quæ aperiuntur, & ingreditur Proceſſio, incipientibus Cantoribus Reſponſorium, Ingrediente, &c. quod Conuentus communiter proſequitur, & Cantores Verſum abſque Gloria Patri decantant.

Reſp. Ingrediente Domino in ſanctam Ciuitatem, Hebræorum pueri reſurrexerunt vitæ pronunciantes. * Cum ramis palmarum Hoſanna clamabant in excelsis. V. Cum audiſſet populus quod ieſus veniret Hieroſolymam, exierunt obuiam ei. * Cum ramis, &c.

Finito Reſponſorio ad Prioris nutum Cantores incipiunt Pſal. Deus miſereatur noſtri, quem alternatim dicentes Eccleſiam egrediuntur, & inchoatur Miſſa, tenentibus omnibus, qui in Choro fuerint, ramos in manibus, dum cantatur Paſſio, & Euangelium tantum.

Proceſſio in Aurora Dominicæ Reſurrexerunt. §. 4.

IN die Reſurrexerunt poſt Matutinas dictas ante Auroram ſolemnis Miſſa in Reſurrexerunt Dominica honorem decantabitur, in qua duæ cõſecrabuntur hoſtie, altera pro officio Miſſæ, altera vero in Proceſſione deportanda. Si hoſtia non fuerit cõſecrata in iſta pyxide, poſt ſumptionem ſanguinis in ea ponatur, antequam Sacerdos digitos abluat, & collocetur in medio Altaris; Sacerdos ve-

ro quoties accedit, vel recedit, ante Sanctissimum Sacramentum genuflectit, & cum se vertit ad Populū, non dabit terga venerabili Eucharistie, sed vertit se ad cornu Epistola. Finita Missa congregatis in Ecclesia Fratribus more solito, ibique cum candelis accensis genuflectis, nec non & ceteris omnibus necessarijs preparatis, Sacerdos deposita Casula induit Pluuiale, & genuflectus ante medium Altaris imponit thus in Thuribulo, nihil dicens, nec benedicens, acceptoque Thuribulo de manu Diaconi, qui nec catenam, nec manū Celebrantis osculabitur (quod coram Sanctissimo Sacramento discooperto, vel super Altare posito obseruandum semper erit) ter thurificat reuerenter Sacramentum; interim cantantur Antiph. sequentes.

Exurge Domine in requiem tuam: tu & arca sanctificationis tuæ, Alleluia. Alleluia.

Exurge gloria mea: exurge psalterium, & cithara. Alleluia.

Cantores: Exurgam diluculo: Conuentus: Alleluia, Alleluia.

Finita thurificatione, Subdiaconus imponit Sacerdotis collo velum albū, deinde Diaconus porrigit Sacramentū Sacerdoti adhuc genuflecto, qui eo accepto surgit, & postquā Cātores dixerint V. Exurgā diluculo, & Chorus respondit. Allel. All. vertit se ad Populum, & Fratres gratulantes de Filij resurrectione gloriosissimæ Virgini huiusmodi cantant Antiph. Regina Cæli lætare, Alleluia. Quia quem meruisti portare, Allel. Resurrexit sicut dixit, Alleluia. Ora pro nobis Deū, Alleluia. Dū hac Antiph. cantatur, Sacerdos stabit cum Sanctissimo Sacramento versus Populum, ceteris genuflectis. Finita Antiph. mouetur Processio, incipientibus Cantoribus Hymnum, Aurora lucis, &c. quem Conuentus communiter prosequitur.

Processio vero hoc modo ordinabitur. Procedit Frater aliquis cotta indutus, deferens Crucem medius inter duos Acolythos cum candelabris accensis, deinde Conuentus more solito, postremo Sacerdos sub baldachino cum Sanctissimo Sacramento inter ministros hinc inde simbras Pluuialis, & Sacerdotis brachia grauius, ac modeste sustentantes. Baldachini hastas, si non fuerint seculares, qui eas portare possint, portabunt aut Sacerdotes habitu ordinario, aut si libererit, parati cum Albis, & Planetis, aut Diaconi, seu alij Fratres parati cum Albis, & dalmaticis, ut Priori videbitur expedire: quæ omnia communis sunt Processionibus, in quibus Sanctissimum deferretur Sacramentum.

Cum vero Fratres nostri prædictas hastas portant, non debet secularis aliquis, vllas inter eos portare, nisi fuerit Prælatus, aut vir talis, qui sine inurbanitatis nota non possit non admitti. Si sint Altaria, in quibus Sacramentum collocari possit (alioquin in: 1. 2. & 3. Statione in Altari Maiori) post finē Hymni, vel B. cuiusque, & Stationis dicant vnum ex infra scriptis versibus. Celebrans vero stans (ceteris genuflectis) vnā similiter Orationem dicat, quæ finita ad aliam stationem procedatur.

H T M N V S.

Aurora lucis rutilat,
Cælum laudibus intonat:
Mundus exultans inbilat,

Gemens infernus ululat.
Cum Rex ille fortissimus,
Mortis confractis viribus:

B 2 Pede

Pede conculcans Tartara
Solu it a pœna miferos .
Ille qui clausus lapide
Custoditur sub milite ,
Triumphans pompa nobili
Victor surgit de funere .

Solutis iam gemitibus ,
Et inferni doloribus :
Quia surrexit Dominus

Vers. In resurrectione tua Christe, All. R. Celi, & terra latentur, All.

Oremus : Deus, qui hodierna die per Vnigenitum tuum æternitatis t. obis aditum deviſta morte reſeraſti, vota noſtra, quæ præueniendo aſpiras, etiam adiuuando proſequere . Per Chriſtum Dominum noſtrum .
R. Amen .

Reſp. Surrexit Paſtor bonus , qui animam ſuam poſuit pro ouibus ſuis .
* Et pro grege ſuo mori dignatus eſt. Alleluia, Alleluia.

Ÿ. Surrexit Dominus de ſepulchro, qui pro nobis pendit in ligno .
* Et pro grege ſuo, &c.

Vers. Surrexit Dominus vere, Alleluia R. Et apparuit Simoni, Alleluia.
Oremus. Deus, qui ſolemnitate Paſchali mundo remedia contuliſti, populum tuum quaſi ſus caeleſti dono proſequere: vt & perfectam libertatem, conſequi mereatur, & ad vitam proficiat ſempiternam . Per Chriſtum Dominum noſtrum. R. Amen.

Reſp. Chriſtus reſurgens ex mortuis, iam non moritur, mors illi ultra non dominabitur. quod enim mortuus eſt peccato, mortuus eſt ſemel: quod autẽ viu it, viu it Deo. * Alleluia, Alleluia, Allel. Ÿ. Mortuus eſt ſemel propter delicta noſtra, & reſurrexit propter iuſtificationem noſtram . * Alleluia, &c.

Vers. Surrexit Dominus de ſepulchro, Alleluia. R. Qui pro nobis pendit in ligno, Alleluia. Oremus . Deus, qui in Filij tui humilitate iacentem mundum erexiſti, fidelibus tuis perpetuam concede lætitiã: vt quos perpetuæ mortis eripu iſti caſibus, gaudijs facias ſempiternis perfrui. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. R. Amen.

H T M N V S

Ad cœnam Agni providi,
Et ſtolis albis candidi:
Poſt tranſitum maris rubri
Chriſto canamus Principi .
Cuius corpus ſanctiſſimum
In ara Crucis torridum:
Cruore eius roſeo
Guſtando viuimus Deo.
Proſecti Paſcha veſpere
A deuãſtante Angelo:

Repti de duriffimo
Pharaonis imperio.
Iam Paſcha noſtrum Chriſtus eſt,
Qui immolatus agnus eſt:
Sinceritatis azyma
Caro eius oblata eſt.
O vere digna hoſtia,
Per quam fracta ſunt Tartara :
Red mpta plebs captiuata,
Reddita vitæ præmia .

Cum

Cum surgit Christus tumulo,
Victor redit de Barathro:
Tyrannum tradens vinculo,
Et referans Paradisum.

In hoc Paschali gaudio,
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

Quasumus auctor omnium

Gloria tibi Domine
Qui surrexisti, &c.

Vers. Crucifixus surrexit à mortuis, Alleluia. *R.* Redemit nos, Alleluia.
Oremus. Deus, qui pro nobis Filium tuum Crucis patibulum subire voluisti, vt inimici à nobis expelleres potestatem: concede nobis famulis tuis, vt resurrectionis gratiam consequamur. Per eundem Christum D. N. R. Amen.
Postea incipiunt Cantores Hymnum, Te Deum, quem ceteri Fratres alternatim vsque in finem, l. & que dum Sacramentum in Sacrario reconditum sit, prosequuntur.

Cum peruentum fuerit ad Capellam maiorem, Sacerdos cum ministris ascendit ad Altare, & posito super aram Sacramento, genuflectit, ac imposito thure in Thuribulo, absque benedictione, ter Sacramentum reuerenter incensat: deinde accipiens tabernaculum cum Sanctissimo Sacramento, illud ambabus manibus tenens, vertens se ad Populum cum illo signum Crucis facit, nihil dicens. Quo finito iterum deponit Sacramentum, & genuflectit, & recludit, in sacrario. Postea rediens ad medium Altaris, finito V. Hymni, qui tunc cantatur, vel toto Hymno, dicunt Cantores V. Dicite in nationibus, &c. Et Sacerdos stans dicit, Dominus Vobiscum, &c. Et Orationē. Spiritum, &c. infra positam, quibus explicitis more solito cum Psal. Deus misereatur, &c. regreditur in Conuentum.

H T M N V S.

TE Deum laudamus: te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem: omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli: tibi cæli, & vniuersæ potestates.

Tibi Cherubim, & Seraphim: incessabili voce proclamant.

Sanctus, Sanctus, Sanctus: Dominus Deus Sabaoth.

Pleni sunt cæli, & terra: maiestatis gloriæ tuæ.

Te gloriosus Apostolorum Chorus.

Te Prophetarum laudabilis numerus.

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum: sancta confitetur Ecclesia.

Patrem immensæ maiestatis.

Venerandum tuum verum: & vnicum Filium.

Sanctum quoque paracletum Spiritum.

Tu Rex gloriæ Christe.

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem: non horruisti Virginis uterum.

Tu denique mortis aculeo: aperuisti credentibus Regna cælorum.

Tu ad dexteram Dei sedes: in gloria Patris.

Iude & credideris esse venturus.

Te ergo quasumus, tuis famulis subueni: quos precioso sanguine redemisti.

Æterna fac cum Sanctis tuis: gloria muneri.

Saluum

Saluum fac populum tuum Domine : & benedic hereditati tuæ.

Et rege eos, & extolle illos: vsque in æternum.

Per si gulos dies benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in sæculum: & in sæculum sæculi.

Dignare Domine die isto: sine peccato nos custodire.

Miserere nostri Domine: miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos: quemadmodum sperauimus in te.

In te Domine speraui: non confundar in æternum.

Vers. Dicite in nationibus, Alleluia. R. Quia Dominus regnauit à ligeo, Alleluia. Oremus. Spiritum nobis Domine tuæ charitatis infunde, vt quos Sacramentis Paschalibus satias, tua facias pietate concordēs. Deus, qui per resurrectionem Filij tui Domini nostri Iesu Christi familiam tuam latificare dignatus es: præsta quæsumus, vt per eius Genitricem Virginem Mariam perpetuè capiamus gaudia vitæ. Per eundem Christū, &c. R. Amē.

Processio in festo Corporis Christi. §. 5.

Processio sacratiss. Corporis Christi fiat in Dñica infra octauā vespertino tēpore, & preparatis omnibus ad Processionem necessarijs, & in Altari maiori Tabernaculo, in quo ipsa sanctiss. Eucharistia deferenda est, dato signo ad Vesperas, Prior Pluuiā albo indutus cum ministris dalmaticis preparatis, siue cum aliquo Sacerdote cotta, vel rochetto induto, precedentibus Thuriferario, & Acolythis Ecclesiam ingreditur factaque Altari genuflexione surgit, & dicit confessionem: postea ascendit ad Altare, iterum genuflectit in superiori gradu, & Diaconus aperit sacrarium, & genuflectit, deinde extrahit sacrum Vas, & illud super aram collocat: tunc Sacerdos surgit, & facta iterum Sacramento genuflexione extrahit hostiā ex Vase, & ponit eā in pyxide, & claudit iterum sacrum Vas, quod Diaconus recludit in Sacrario. Collocata igitur pyxide in media ara, iterum Sacerdos genuflectit, & sibi non sit relinquenda, sed in aliquo throno ad hoc preparato, Diaconus factis debitis reuerentijs eam in throno collocat, & interim Sacerdos digitos abluit, & purificatorio extergit. Neinde ponit thubus in Thuribulo, non tamen illud benedicens, nec ei manum ministrans osculatur, & genuflexus ter Sanctissimam Eucharistiam reuerenter incensat. Si autem in ara remanere deberet, ibi incensatur, finitaque thurificatione, factis debitis reuerentijs Sacramento, loco solito incipit Vesperas, quas Chorus prosequitur, & sunt, quæ in Ordinario notantur in Vesp. Primæ Class. præterquā quod Sacratissimā Eucharistiā semper genuflexus thurificat. Finitis Vesp. & Concione, (si forte habenda sit) omnes Fratres Ecclesiam ingrediuntur more solito, diuisisque in Choros cum cereis accensis, Diaconus ministrat Sacerdoti nauiculam incensi, ipseque incensum in duobus Thuribulis imponit, sine benedictione: deinde accepto altero ex Thuribulis, genuflexus ter Sacramentum thurificat, postea Subdiaconus imponit super humeros Sacerdotis velum aliquod sericum perpulchrum, quod spinulis firmabitur, ne forte per viam decedat, & cum debitis reuerentijs accipiet pyxidem cum Sanctissimo Sacramento de Altari, & illam in mani-

manibus Sacerdotis genuflexi collocabit, cui nec manū osculabitur, nec ullam faciet reuerentiam, sed statim Sacramento genuflectit. Interim cantatur Ant ph. O Sacrum conuiuium, &c. vel. V. Tantum ergo Sacramentum, &c. Quo finito Cantores incipiunt Hymnum. Pange lingua, &c. & Sacerdos surgit, & stans in medio Altaris versus Populum expectat, donec omnes Fratres e Capella egrediantur, qui bini Sacramento genuflexionem facient: tunc Sacerdos descendit sub baldachino, cuius hastas deferent, aut nobiles aliqui seculares aut (quod decentius erit) Sacerdotes Pluuiatibus, vel (si haberi nequiverint) planetis albis induti. Dum autem Conuentus canit Hymnum, & Resp. infra posita, Sacerdos alternatim cum ministris submissa voce dicit Psalmos, vel Hymnos. In prima, & secunda statione, si Altaria, ubi Sanctissimum Sacramentum collocetur, defuerint, genuflexis omnibus præter Sacerdotem, & ministros eius brachia sustentantes, cantabit Sacerdos Orationem de Sanctissimo Sacramento.

Cum peruentum fuerit ad Altare maius, Diaconus facta prius Sacramento genuflexione, accipit pyxidem de manu Sacerdotis stantis, & illam super Altare ponit, & Sacerdos retrocedens aliquantulum, stans imponit thus in Thuribulo sine benedictione, & genuflexus in supremo Altaris gradu ter thurificat Sacramentum, quo facto duo Fratres dicunt V. Panem Cæli, &c. & Conuentus respondet. Omne delectamentū, &c. tunc Sacerdos surgit, & dicit Orationem. Deus qui nobis, &c. qua finita accedit ad Altare, & accepto Tabernaculo cum Sanctissimo Sacramento, illud ambabus manibus eleuatum tenens, vertens se ad Populum, cum illo signum Crucis super populum faciet nihil dicens, quo facto, iterum ponet Sacramentum super Altare, & genuflectet. Et si ibi Sacramentum relinquendum est, facta aliquantulum Oratione, discedit; sin minus, in Sacratio recludet, & si opus fuerit digitos abluat, ablutioq. in piscinam eiciatur.

Si vero Sacramentum in Altari remanserit, dictis in Choro Matutinis, & Laudibus (vel si dicendum non sit Matutinum) cantato Completorio, Sacerdos paratus, ut ad Vesperas, cum Acolythis, & Thuriferario, & Sacrifica cum cotta accedit ad Altare, & facta prius confessione, incensatoque Sacramento accipit Tabernaculum cum Sanctissimo Sacramento, & vertit se ad Populum, illum benedicens, & perficiens circulum per latus Euangelij, extrahit (si opus fuerit) Sacramentum ex pyxide, & reponit in Sacratio. Interim canitur in Choro Hymn. Pange lingua, &c. vel, V. Tantum ergo, &c. & V. Panem cæli, &c. Deinde Sacerdos subiungit Orationem. Deus, qui nobis sub Sacramento, &c.

H Y M N V S.

Pange lingua gloriosi
Corporis mysterium:
Sanguinisque preciosi,
Quem in mundi precium:
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.
Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine:
Et in mundo conuersatus

Sparso verbi semine:
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

In supremæ nocte cœnæ
Recumbens cum fratribus:
Observata lege plene
Cibis in legalibus:
Cibum turbæ duodenæ
Se dat suis manibus.

Verbum

Verbum caro, panem verum
 Verbo carnem efficit:
 Fitq; sanguis Christi merum,
 Et si sensus deficit:
 Ad firmandum cor sincerum
 Sola fides sufficit.

Tantum ergo Sacramentum
 Veneremur cernui:
 Et antiquum documentum

Nouo cedat ritui:
 Præstet fides supplementum
 Sensuum defectui.
 Genitori, Genitoque
 Laus, & iubilatio:
 Salus, honor, virtus quoque
 Sit, & benedictio:
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio. Amen.

Vers. Panem de cælo præstitisti eis, Alleluia. *R.* Omne delectamentum
 in se habentem, Alleluia. *Oremus.*

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuæ memoriam reliquisti: tribue quæsumus, ita nos Corporis, & Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis iugiter sentiamus. Qui viuus, & regnas in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Resp. Cœnantibus illis accepit Iesus panem, & benedixit, ac fregit, deditque Discipulis suis, & ait. * Accipite, & comedite: Hoc est corpus meum. *Ps.* Dixerunt viri tabernaculi: quis det de carnibus eius ut saturemur?
 * Accipite, &c.

Vers. Educas panem de terra, Alleluia. *R.* Et vinum lætificet cor hominis, Alleluia. *Oremus.* Deus qui nobis, &c. *ut supra.*

Resp. Respexit Elias ad caput suum subcineritium panem, qui surgens comedit, & bibit. * Et ambulauit in fortitudine cibi illius usque ad montem Dei. *Ps.* Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum. * Et ambulabit, &c.

Vers. Panem cæli dedit eis, Alleluia. *R.* Panem Angelorum manducauit homo, Alleluia. *Oremus.* Deus, qui nobis, &c. *ut supra.*

Resp. Ego sum panis vitæ. Patres vestri manducauerunt manna in deserto, & mortui sunt. * Hic est panis de cælo descendens, ut si quis ex ipso manducet, non moriatur. *Ps.* Ego sum panis viuus, qui de cælo descendi: Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum. * Hic est panis, &c.

Vers. Posuit fines tuos pacem, Alleluia. *R.* Et adipe frumenti satiat te, Alleluia. *Oremus.* Deus, qui nobis, &c. *ut supra.*

Antiph. O Sacrum cōuiuuium, in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis eius, mens impletur gratia, & futuræ gloriæ nobis pignus datur, Alleluia.

Vers. Cibauit illos ex adipe frumenti, Alleluia. *R.* Et de petra melle saturauit eos, Alleluia.
Oremus. Deus qui nobis, &c. *ut supra.*

Processio in Purificatione B. Virginis Mariæ. S. 6.

Hoc die (si in Dominica à Septuagesima vsque ad Quadragesimā nō venerit) duopallia apponantur, alterum album, violaceum alterum, remouendum post

Processionem, & preparantur candelæ benedicende in cornu Epistolæ super parua aliqua mensa, & ibidem ponatur Vas cum aqua benedicta, & aspersorio, & decantata in Choro Tertia, omnes Fratres Ecclesiam ingrediuntur, quos sequitur Sacerdos Pluuali violaceo indutus, præcedentibus Thuriferario cum thuribulo fumigante, Acolythis cum cereis accensis, Subdiacono cum albo Manipulo, & Diacono cum alba stola, & Manipulo violaceo. Cum peruentum fuerit ad Altare, facta ibi genuflexione, ascendit Sacerdos cum ministris ad Altare, ibique benedicit candelas, prout in Missali, finitaque vltima Oratione Celebrans, ministrante sibi Diacono, imponit thus in Thuribulo, quo imposito accipit de manu eiusdem Diaconi aspersorium cum aqua benedicta, & candelas aspergit: mox accepto Thuribulo triplici ductu illas thurificabit, quo facto retrahit se ante medium Altaris, eidem renas vertens, & statit medius inter Diaconum, & Subdiaconum: tunc accedit dignior e Fratribus, vel qui præsidet eis, & stans tribuit candelam accensam Sacerdoti, qui eam accipiens non genuflectit, nec osculatur tribuentis manum. Ipse vero tribuens candelam deosculabitur. Deinde Celebrans singulis Fratribus accensas distribuit candelas. prius digniori, deinde ministris: postea vero reliquis Fratribus per ordinem, incipiendo a senioribus, qui bini, & bini accedentes, ante Sacerdotem genuflectent, & cum accipiant candelas, primo acceptam candelam, deinde manum Sacerdotis dexteram osculabuntur.

Cum inchoatur distributio, decantantur communiter, Antiph. Lumen ad reuelationem, &c. Et Canticum. Nunc dimittis. ita vt post vnumquemque, versum Cantici, prædicta Antiphona repetatur.

Antiph. Lumen ad reuelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Israel.

Cant. Nunc dimittis seruum tuum Domine: secundum verbum tuum in pace.

Antiph. Lumen ad reuelationem, &c.

Vers. Quia viderunt oculi mei: salutare tuum.

Antiph. Lumen ad reuelationem, &c.

Vers. Quod parasti: ante faciem omnium populorum.

Antiph. Lumen ad reuelationem, &c.

Vers. Gloria Patri & Filio: & Spiritui sancto.

Antiph. Lumen ad reuelationem, &c.

Antiph. Sicut erat in principio, &c.

Vers. Lumen ad reuelationem gentium: & gloriam plebis tuæ Israel.

Deinde cantatur sequens Antiph. cum Versu, & repetitione ad modum Introitus Missæ.

Antiph. Exurge Domine, adiua nos, & libera nos propter nomen tuum.

Vers. Deus auribus nostris audiuit: patres nostri annunciarunt nobis.

¶ Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto, &c. Exurge Domine; &c.

Sacerdos. Oremus. Si intra Septuagesimam est, Diaconus cum ceteris omnibus genuflectens dicit: Flectamus genua. Postea Subdiaconus surgens: Leuate.

Quo dicto surgunt omnes, & Sacerdos cantat Orationem: Exaudi quæsumus Domine, &c. vt in Missali.

Finita benedictione (tenentibus omnibus accensas candelas) Celebrans benedi-

cit, & imponit incensum; Diaconus vero vertens faciem ad populum, dicit tono, & voce mediocri: Procedamus in pace. Et responso à Conuentu, In nomine Christi: Amen. mouetur Processio, incipientibus Cantoribus sequentem Antiph. Dum autem fit processio, remoueat paramentum violaceum ab Altari, & remaneat album, &c.

Antiph. Adorna thalamum tuum Sion, & suscipe Regem Christum. Amplectere Mariam, quæ est cælestis porta, ipsa enim portat Regem gloriæ noui luminis. Subsistit Virgo adducens manibus filium ante luciferum genitum, quem accipiens Simeon in vulnas suas, prædicauit populis Dominum cum esse vitæ, & mortis, & Saluatorem mundi, &c.

Antiph. Responsum accepit Simeon à Spiritu sancto, non visurum se mortem, nisi videret Christum Domini: & cum inducerent puerum in templum, accepit eum in vulnas suas, & benedixit Deum, & dixit: Nunc dimittis seruum tuum Domine in pace.

Finita Antiph. Cantores dicunt Versum, ad cuius initium mouetur Processio, & fit tertia Statio.

Vers. Cum inducerent puerum Iesum parentes eius, vt facerent secundum consuetudinem legis pro eo, ipse accepit eum in vlnas suas, & dixit. Nunc dimittis, &c.

Conuentus prosequitur alternatim totum Canticum, Nunc dimittis, &c. usque dum perueniatur ad Ecclesiæ ianuam, in cuius ingressu Cantores incipiunt sequens Responsorium.

Resp. Obtulerunt pro eo Domino par turturum, aut duos pullos columbarum: * Sicut scriptum est in lege Domini. V. Postquam impleti sunt dies purgationis Mariæ secundum legem Moyse, tulerunt Iesum in Hierusalem, vt sifterent eum Domino. * Sicut, &c. V. Gloria Patri, &c. * Sicut scriptum est, &c. Deinde facto per Presidentem signo, redeunt ad Conuentum cum Psal. Deus misereatur nostri. Et depositis candelis inchoatur officium Missæ.

Si Processionem contingat fieri in Festo B. Mariæ de Monte Carmelo, vel alterius eiusdem Virginis, aut aliorum Sanctorum solemnitatibus, obseruatis quæ Processionibus sunt communia, decantari poterunt duo, vel tria Responsoria, quæ Priori, vel Supriori videbuntur eidem solemnitati conuenire, & Hymnus. Vesperarum cum eius V. & Oratione.

Processio in Litanij maioribus, & Rogationibus. §. 7.

I*N die sancti Marci, & in Feria secunda, Tertia, & Quarta, ante Ascensionem fit Processio, & Litanie (prout infra ponentur) decantantur.*

Postquam Fratres processionaliter more solito ingressi fuerint maiorem Capellam, genuflectunt, Cantores vero in medio Processionis similiter genuflexi incipiunt Litanias, dicentes: Kyrie eleyson, &c. Idem, eodemque modo, quo à Cantoribus dictum est, Conuentu repetente. Dicto à Cantoribus Versu, Sanctæ Mariæ, &c. Et repetitione à Conuentu facta, surgentes egrediuntur Ecclesiam pro-

professionalter, & fiunt Stationes per Clauitram in hac forma.

In Statione prima, Versus omnes, quibus Apostoli, & Martyres inuocantur, terminabuntur: cumque à Cantoribus fuerit inchoandus Versus, Omnes sancti Martyres, mouetur Processio, & fit secunda Statio, sub qua inuocantur Sanctorum nomina Confessorum: & ad inchoationem Versus, Omnes sancti Sacerdotes, proceditur ad tertiam Stationem, quæ durabit vsque dum ventum fuerit ad Versum, Propitius esto: ad cuius inchoationem mouetur Processio, & quarta Statio fit, in qua reliqui Versus vsque ad Peccatores. Te rogamus, &c. (exclusiue) decantantur, & tunc ingrediuntur Ecclesiam, ubi vltima Statio fit. Ad Kyrie eleison vero genustectunt omnes verso ad Altare vultu, permanentes eodem modo, vsque ad vltimam Orationem.

Cum vero Processio solum fit per Ecclesiam, fiant tres Stationes more solito. In prima erunt quousque Cantores dicant: Omnes sancti Martyres. In secunda vsque ad finem inuocationis Sanctorum, ita vt dum dicitur: Propitius esto, moueatur Processio. Tertia vero vsque ad illum V. Peccatores. R. te rogamus audi nos, durabit.

L I T A N I A E.

K YRIE eleison.	Sancte Paule.	ora.
Christe eleison.	Sancte Andrea.	ora.
Kyrie eleison.	Sancte Iacobe.	ora.
Christe audi nos.	Sancte Ioannes.	ora.
Christe exaudi nos.	Sancte Thoma.	ora.
Pater de cælis Deus. miserere nobis.	Sancte Iacobe.	ora.
Fili Redemptor mundi Deus. mis.	Sancte Philippe.	ora.
Spiritus Sancte Deus. mis.	Sancte Bartholomæ.	ora.
Sancta Trinitas vnus Deus. mis.	Sancte Mattheæ.	ora.
Sancta Maria. Ora pro nobis.	Sancte Simon.	ora.
Sancta Dei Genitrix. ora.	Sancte Thadæ.	ora.
Sancta Virgo virginum. ora.	Sancte Matthia.	ora.
Sancte Michael. ora.	Sancte Barnaba.	ora.
Sancte Gabriel. ora.	Sancte Luca.	ora.
Sancte Raphael. ora.	Sancte Marce.	ora.
Omnes sancti Angeli, & Archangeli. orate pro nobis.	Omnes sancti Apostoli, & Euangelizæ.	orate.
Omnes sancti beatorum Spirituum ordines. orate.	Omnes sancti discipuli Domini. orate pro nobis.	
Sancte Pater Elia. ora.	Omnes sancti Innocentes.	orate.
Sancte Elisæ. ora.	Sancte Stephane.	ora.
Sancte Ioannes Baptista. ora.	Sancte Laurenti.	ora.
Omnes sancti Patriarchæ, & Prophetæ. orate.	Sancte Vincenti.	ora.
Sancte Petre. ora.	Sancte Angele.	ora.
	SS. Fabiane, & Sebastiane.	orate.

Sancti Ioannes, & Paule.	orate.	Ab insidijs Diaboli.	lib.
Sancti Cosma, & Damiane.	orate.	Ab ira, & odio, & omni mala voluntate.	lib.
Sancti Geruasi, & Prothasi.	orate.	A spiritu fornicationis.	lib.
Omnes sancti Martyres.	ora.	A fulgure, & tempestate.	lib.
Sancte Siluester.	ora.	A morte perpetua.	lib.
Sancte Gregori.	ora.	Per mysterium S. Incarnationis tuæ.	
Sancte Ambrosi.	ora.	libera nos Domine.	
Sancte Augustine.	ora.	Per Aduentum tuum.	lib.
Sancte Hieronyme.	ora.	Per Natiuitatem tuam.	lib.
Sancte Cyrille.	ora.	Per Baptismum, & S. Ieiunium tuum.	
Sancte Martine.	ora.	libera nos Domine.	
Sancte Nicolae.	ora.	Per Crucem, & Passionem tuam.	lib.
Omnes sancti Pontifices, & Confessores.	orate.	Per mortem, & sepulturam tuam.	lib.
Omnes SS. Doctores,	orate.	Per sanctam Resurrectionem tuam.	
Sancte Ioseph.	ora.	libera nos Domine.	
Sancte Benedicte.	ora.	Per admirabilem Ascensionem tuam.	
Sancte Antoni.	ora.	libera nos Domine.	
Sancte Bernarde.	ora.	Per Aduentum Spiritus sancti Paracliti.	lib.
Sancte Dominice.	ora.	In die Iudicij.	lib.
Sancte Franciscæ.	ora.	Peccatores. te rogamus audi nos.	
Sancte Alberte.	ora.	Vt nobis parcas.	te rog.
Omnes sancti Monachi, & Eremitæ.		Vt nobis indulgeas.	te rog.
orate pro nobis.		Vt ad veram penitentiam nos perducere digneris.	te rog.
Omnes sancti Sacerdotes, & Leuitæ.		Vt Ecclesiam tuam sanctam regere, & conseruare digneris.	te rog.
orate pro nobis.		Vt Domnum Apostolicum, & omnes ecclesiasticos ordines in sancta Religione conseruare digneris.	
Sancta Anna.	ora.	te rogamus.	
Sancta Maria Magdalena.	ora.	Vt inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris.	te rog.
Sancta Agatha.	ora.	Vt Regibus, & Principibus Christianis pacem, & veram concordiam donare digneris.	te rog.
Sancta Lucia.	ora.	Vt cuncto populo Christiano pacem, & vnitatem largiri digneris.	
Sancta Agnes.	ora.	te rog.	
Sancta Cæcilia.	ora.	Vt nosmet ipsos in tuo sancto seruitio confortare, & conseruare digneris.	te rog.
Sancta Catharina.	ora.		
Sancta Anastasia.	ora.		
Omnes sanctæ Virgines, & Viduæ.			
orate pro nobis.			
Omnes Sancti, & Sanctæ Dei, intercedite pro nobis.			
Propitius esto. Parce nobis Domine.			
Propitius esto. Exaudi nos Domine.			
Ab omni malo. Libera nos Domine.			
Ab omni peccato.	lib.		
Ab ira tua.	lib.		
A subitanea, & improuisa morte.	lib.		
		Vt mentes nostras ad cælestia desideria	

Exaudi quæsumus Domine, supplicum preces, & confitentium tibi parce peccatis, vt pariter nobis indulgentiam tribuas benignus, & pacem.

Ineffabilem nobis Domine misericordiam tuam clementer ostende: vt simul nos & a peccatis omnibus exuas, & a pœnis, quas pro his meremur, eripias.

Deus, qui culpa offenderis, pœnitentia placaris: preces populi tui supplicantis propitius respice, & flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, auerte.

Omnipotens sempiterne Deus, miserere famulo tuo, Pontifici nostro N. & dirige eum secundum tuam clementiam in viam salutis æternæ: vt te donante tibi placita cupiat, & tota virtute perficiat.

Deus, a quo sancta desideria, recta consilia, & iusta sunt opera: da seruis tuis illam, quam mundus dare non potest pacē: vt & corda nostra mandatis tuis dedita, & hostium sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla.

Vereigne Sancti Spiritus renes nostros, & cor nostrum Domine, vt tibi casto corpore seruiamus, & mundo corde placeamus.

Fidelium Deus omnium conditor, & Redemptor, animabus famulorum, famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum: vt indulgentiam, quam semper optauerunt, pijs supplicationibus consequantur.

Actiones nostras quæsumus Domine, aspirando præueni, & adiuvando prosequere: vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cœpta finiatur.

Omnipotens sempiterne Deus, qui viuorum dominaris simul, & mortuorum, omniumque misereris, quos tuos fide, & opere futuros esse prænoscis: te supplices exoramus, vt pro quibus effundere preces decreuimus, quosque vel præsens sæculum adhuc in carne retinet, vel futurum iam exutos corpore suscepit, intercedentibus omnibus Sanctis tuis pietatis tuæ clementia omnium delictorum suorum veniam consequantur: Per Dominum nostrum Iesum Christum, &c. R. Amen. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. V. Exaudiat nos omnipotens, & misericors Dominus. R. Amen. V. Et fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

Ad similitudinem harum ProceSSIONUM regulari poterunt & alie ProceSSIONES extraordinarie, qua fieri quandoque cōtingunt ad placandam iram Dei. Si vero celebrande erunt ProceSSIONES ex causa lætitiæ, & pro gratiarum actione, aut etiam pro translatione aliquarum insignium reliquiarum Sanctōrum, ordinari poterunt, vt commoditas, & respectuauerit, arbitrio Prioris.

Si occurrat tribulatio aliqua, vel alia quauis causa toti regioni, vel ciuitati communis, pro qua oporteat fieri ProceSSIONem, seruentur ea, quæ alijs ProceSSIONibus sunt communia, & canentur ea, quæ ab Ordinarijs locorum tali tempore ordinari solent, vel Litanie cum Oratione, seu Orationibus, quæ Priori conuenire videbuntur.

Processio pro Defunctis in commemoratione omnium fidelium Defunctorum. §. 8.

S Acrista preparabit ante ingressum Capellæ maioris, vel in medio ipsius Capellæ, siue Ecclesiæ plaustrū, siue lecticam mortuorū ad faciendam absolutionem, secundum morem Patriæ, iuxta tamen paupertatem nostram, & suprapriam lecticam ponet habitum cum craneo humano.

Post Missam vero Conuentualem omnes Fratres in Ecclesiam conueniunt, & Sacerdos deposita Planeta, & Manipulo, accipit Pluuiale nigrum, & procedunt omnes ad locum destinatum pro absolutione faciendā, ad quem cum peruentum fuerit, Fratres hinc inde versis ad feretrum vultibus stabunt, & Sacerdos ad caput lecticæ cum Diacono. Incipientque Cantores R. Libera me Domine, &c. quod Chorus prosequitur. Interim Diaconus acceptam a Thuriferario nauiculam incensum offert Sacerdoti cochlear, sine ulla tamen osculatione, & Sacerdos imponit thus in Thuribulo sine benedictione. dicto ultimo Kyrie, Sacerdos dicit, Pater noster. clara voce, accepto asperforio a Diacono aspergit lecticam circum circa ambulans, incipiens a parte dextra, tertio aspergens quamlibet lecticæ partem, Diacono a sinistris comitante, & simbras Pluuiæ subleuante: deinde ab eodem Diacono capiet Thuribulum, & lectum similiter circum circa thurificabit, tertio in qualibet parte Thuribulum ducens, postquam redierit post thurificationem ad locum suum, dicit V. Et ne nos inducas, &c. ut infra. Finita Oratione ordinatur Processio per Ecclesiam more solito, & in ea canuntur R. R. infra posita, unum in qualibet statione, & alterū in capella maiori, ad quæ R. R. adhibetur aqua benedicta, sed non incensum.

Resp. Libera me Domine de morte æterna in die illa tremenda. * Quando cæli mouendi sunt, & terra: dum veneris iudicare sæculum per ignem. V. Tremens factus sum ego, & timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira. * Quando, &c. Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Pater noster. V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo. V. A porta inferi. R. Erue Domine animas eorum. V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulos tuos Pontificali, seu Sacerdotali fecisti dignitate vigere: præsta quæsumus, ut eorum quoque perpetuo aggregentur consortio. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Resp. Credo quod Redemptor meus viuit, & in nouissimo die de terra surrecturus sum: * Et in carne mea videbo Deum Salvatorem meum. V. Quem visurus sum ego ipse, & non alius, & oculi mei conspecturi sunt: * Et in carne mea, &c. Kyrie eleison, &c. Pater noster: R. Et ne nos, &c. V. Credo videre bona Domini. R. In terra viventium. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Ore-

Oremus .

Deus veniæ largitor, & humanæ salutis amator, quæsumus clementiam tuam, ut nostræ Congregationis fratres, sorores, propinquos, & benefactores, qui ex hoc sæculo transferunt, Beata Maria semper Virgine intercedente, cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium peruenire concedas . Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Resp. Domine, quando veneris iudicare terram, vbi me abscondam a vultu iræ tuæ. * Quia peccavi nimis in vita mea? *Ps.* Commissa mea pauesco, & ante te erubescio: dum veneris iudicare, noli me condemnare. Quia peccavi, &c. Kyrie eleison, &c. Pater noster. *Ps.* Et ne nos, &c. *Ps.* In memoria æterna erunt iusti. *R.* Ab auditione mala non timebunt. *Ps.* Domine exaudi, &c. *Ps.* Dominus vobiscum, &c. Oremus.

Deus, qui nos patrem, & matrem honorare præcepisti: miserere clementer animabus parentum nostrorum, eorumque peccata dimitte, nosque illos in æternæ claritatis gaudio fac videre . Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Resp. Memento mei Deus, quia ventus est vita mea. * Nec aspiciat me, visus hominis. *Ps.* De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam. * Nec aspiciat me, &c. Kyrie eleison, &c. Pater noster. *Ps.* Et ne nos, &c. *Ps.* Collocet eos Dominus cum principibus. *R.* Cum principibus populi sui. *Ps.* Domine exaudi, &c. *Ps.* Dominus vobiscum. Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, cui nunquam sine spe misericordiæ supplicatur: propitiare animabus famulorum, famularumque tuarum, ut qui de hac vita in tui nominis confessione decesserunt, sanctorum tuorum numero facias aggregari. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Resp. Ne recorderis peccata mea Domine. * Dum veneris iudicare, sæculum per ignem. *Ps.* Dirige Domine Deus meus in conspectu tuo viam meam. * Dum veneris, &c. *Ps.* Requiem æternā dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis. * Dum veneris, &c. Kyrie eleison, &c. Pater noster. *Ps.* Et ne nos, &c. *Ps.* Ne tradas bestiis animas confitentium tibi. *R.* Et animas pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem. *Ps.* Domine exaudi, &c. *Ps.* Dominus vobiscum, &c. Oremus.

Deus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis, & famularibus tuis omnibus hic, & vbiq; in Christo quiescentibus da propitius veniam peccatorum, ut a cunctis reatibus absoluti, tecum sine fine lætentur.

Absolve quæsumus Domine animas omnium fidelium defunctorum ab omni vinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria inter Sanctos, & electos tuos resuscitati respirent . Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen. *Ps.* Requiem æternam dona eis Domine. *R.* Et lux perpetua luceat eis. *Cantores.* *Ps.* Requiescant in pace. *R.* Amen.

Deinde altero ex Cantoribus incipiente Psal. De profundis, & Choro eundem prosequente reuertuntur ad Conuentum: Sacerdos vero dicit. Ps. A porta inferi. R. Erue Domine, &c. Ps. Domine exaudi. Ps. Dominus vobiscum.

Oremus

Oremus.

Fidelium Deus omnium Conditor, & Redemptor, animabus famulorum, famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum., vt indulgentiam, quam semper optauerunt, pijs supplicationibus consequantur. Qui viuis, & regnas in sæcula sæculorum. R. Amen. V. Requiescant in pace. R. Amen. Pater noster, totum secreto.

DE ALIQVIBVS OFFICIIS,

pro die Cinerum, ac tribus vltimis diebus
maioris Hebdomadæ. Cap. II.

De impositione Cinerum prima FERIA 4. Quadra-
gesimæ. §. I.

HAc die dicta Nona ante Missam Conuentualē, Fratres hoc ordine Ecclesiā ingrediantur. Primo Conuentus præcedentibus iunioribus, deinde Thurisarius cum Thuribulo, & Acolyti sine cereis, postea Sacerdos Pluuiali violaceo indutus (si contingat adesse ministros, ipsi præcedent Sacerdotem in Albis, Subdiaconus cum Manipulo; Diaconus cū stola, & Manipulo); Igitur cū peruentū fuerit ad gradus Altaris maioris, Conuentus in Choros diuidatur, facta prius inclinatione more solito; Sacerdos vero ascendit ad Altare (super quod erit vas cum cineribus in latere Epistole, & in angulo Altaris vas cum Aqua benedicta, & aspersorio) & stans in cornu Epistole benedicit cineres, cantante Conuentu Antiphonam infra positam ad modum introitus Missæ.

BENEDICTIO CINERVM.

Antiph. Exaudi nos Domine, quoniam benigna est misericordia tua, & secundum multitudinem miserationum tuarum respice nos Domine. V. Saluum me fac Deus, quoniam intrauerunt aquæ vsque ad animā meam. V. Gloria Patri, & Filio, &c. Sicut erat, &c. Exaudi nos Domine, &c. Deinde Sacerdos conuersus ad Altare, stans dicit. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus. Omnipotens, &c. cum reliquis, vt in Missali. Postea celebrans posito incenso in thuribulo ter aspergit cineres Aqua benedicta, dicendo Antiphonam: Asperges me, sine Psal. & cantu, & ter adolet incensum.

IMPOSITIO CINERVM.

Completa Benedictione Cantores incipiunt Antiph. Immutemur, quam Chorus prosequitur. Interim Sacerdos accedit ad medium Altaris, & dignior è Fratribus, siue qui præsidet ascendens, ibi imponit cineres Celebranti non
D genu.

genus flexo, sed capite inclinato, dicens, Memento homo quia pulvis est, & in pulvere reuerteris. Quod si alius non adsit Sacerdos, ipsemet coram Altari genuflexus sibi ipsi cineres imponit, nihil dicens. Deinde surgit, & stans in medio Altaris supra gradus versus populum, duobus digitis videlicet pollice, & indice manus dextre) omnibus Fratribus in capite cineres imponit in modum Crucis, dicendo: Memento homo, &c. Primo ei, qui sibi ipsi cineres imposuit: deinde ministris, postea Acolythis, simul & Thuriferario, denique reliquis Fratribus binis, & binis, incipiendo à senioribus, in gradu superiori Altaris ad pedes eiusdem Sacerdotis genuflexis. Postremo secularibus (si adsint) ijs, qui primam clericalem tonsuram adepti fuerint, in capite, reliquis vero in fronte.

Dum sit impositio cinerum, cantatur. Antiph. Immutemur, &c. Cum reliquis, ut infra.

Antiph. Immutemur habitu in cinere, & cilicio: Ieiunemus, & ploremus ante Dominum, quia multum misericors est dimittere peccata nostra. Deus noster.

Antiph. Inter vestibulum, & Altare plorabunt Sacerdotes, ministri Domini, & dicent: Parce Domine, parce populo tuo, & ne claudas ora canentium te Domine.

Resp. Emendemus in melius, quæ ignoranter peccauimus: ne subito preoccupati die mortis quæramus spatium penitentiae, & inuenire non possimus. * Attende Domine, & miserere, quia peccauimus tibi. V. Adiuua nos Deus salutaris noster: & propter honorem nominis tui Domine libera nos. * Attende, &c. V. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. * Attende, &c.

Finita Cinerum impositione Sacerdos dicit: V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus. Concede nobis Domine, &c. Ut in Missali: & responso à Conuentu, Amen. eodem, quo progressi sunt ordine reuertuntur.

Postea Sacrista, vel alius quilibet Sacerdos, imposita stola accipiens vas cinerum pergit ad infirmariam, & imponit cineres infirmis, deinde alijs quibuslibet, tam Religiosis, quam secularibus, quibus antea impositi non fuerunt.

De Matutinis tenebrarum.

§. 2.

Hoc triduo, hora competenti, paratur ante Altare à latere Epistolæ Candelabrum triangulare, accommodatum ad sustinendos quindecim cereos cere communis, qui ante initium officij accendentur; & post singulos Psalmos singuli extinguuntur, tã in Matutinis, quam in Laudibus, incipiendo ab eo, qui est in extremitate positus à latere Euangelij. dum dicitur Versus: Sine timore, in Canticò Benedictus, extinguitur una ex sex candelis ex eadem cera in Altari positis, & incipiendo à cornu Euangelij, ad singulos Versus singule extinguuntur, & omnia similiter luminaria per Ecclesiam, præterquam ante sanctissimum Sacramentum. ita ut in fine, Benedictus, reperiantur omnia extincta. Cum repetitur Antiph. post Benedictus Sacrista, vel alius ex triangulari candelabro cereum unicum accensum in cuspidè trianguli positum, eumque accen-

accensum eleuata manu sustinet super cornu Epistola Altaris, vel super paruula mensa, & cum inchoatur Antiph. Christus factus est, &c. illum sic accensum abscondit retro altare, vel alio modo, & genuflectentibus omnibus in Choro dicitur, Pater noster. & Psalmus, Miserere mei. vt in Breuiario, quo finito Præses genuflectus subiungit Orationem, Respice, &c. Qua finita sit aliquantulum strepitus, donec candela accensa in medium proferatur, eaque prolata omnes cessare debent a strepitu. Si autē Chorus aptus sit ad faciendam in eo disciplinam communem, antequam proferatur cereus, fiat, quæ durabit dum cantatur ter Psalmus, Miserere, finitoque ultimo, cantatur Antiph. Christus factus est, &c. vt in officio, Præsesque subiunget solam Orationem, Respice, quæ secreto terminatur vt in Officio: Si vero in Choro non poterit fieri, fiat loco solito, vel alio commodiori.

Processio Feriæ quintæ in Cœna Domini, quando sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum reconditur in Monumento. §. 3.

Hoc die Sacerdos consecrat duas Hostias, quarum vnā reſeruat pro die ſequenti, alteram ſumit, qua ſumpta ſimul cum Sanguine, ante ablutionem digitorum ponit Hoſtiam reſeruatam in alio calice, quem Diaconus palla & patena cooperit, & de ſuper velum expandit, & in medio Altari collocat. Interim Fratres ingrediuntur Eccleſiam, ac in forma Proceſſionis per Chorus (iuxta loci capacitatem) diuiduntur, & ſit communio more ſolito, ita vt poſt Diaconum & Subdiaconum cōmunicentur Sacerdotes: poſtea Acolythi. & Thuriferarius ſimul, tunc reliqui Fratres, tandem ſeculares ſi qui ad ſint, & Fratres ſi ſeculariū cōmunionē non impediunt, ibi remanebunt vſque ad Proceſſionē, alioquin recedunt in Chorum (ſi prope ſit) vel alium commodiorem locum, vbi cantabunt poſt communionem, & ſient alia vt in Miſſali.

Sacriſta curet, quod tunc temporis omnia, qua ad Proceſſionem, & Monumentum pertinent, preparata ſint: Arca videlicet, ſeu Tabernaculum (ab intus, vbi reponendum eſt Sacramentum, Aram, & Corporale continens) & clauis cum cera, & ſigillo, ad ſignandam ſeram, ſi mos erit ſigillandi eam. Denique candelæ cum ceteris neceſſarijs præparabuntur.

Præterea iuxta Altare Officij cooperta Crux, & baldachinum reponentur, & duo erunt præuenti Thuriferarij, qui Sacramentum (dum in Proceſſione portabitur) inſeſſanter thurificent.

Omnibus ſic diſpoſitis, Supprior, & Sacriſta, vel alij duo ex ſenioribus præuenient quatuor, vel ſex Fratres Sacerdotes, aut (ſi ij non ad ſint) aliquos ex dignioribus ſecularibus, iuxta præſatum numerum, qui baldachinum portent: ceteris vero qui aderunt omnibus, alij duo Fratres candelas diſtribuent.

Celebrans cum duobus miniſtris ad mediū Altaris genuflectens adorat Sacramentum. Deinde altero ex Thuriferarijs nauicellā Diacono tribuente, incenſum utroque imponit thuribulo, non tamen illud benedicit. De poſita nauicula Dia-

conus thuribulum tribuit Sacerdoti, qui Sacramentum reuerenter incensat.

Subdiaconus imponit collo Sacerdotis super Pluuiale mappam sericeam, quæ per humeros descendat deorsum usque ad media terga, cuius extremitates ad pedes descendentes coniungantur. Diaconus vero genuflectens, & deinde surgens, accipiens Calicem, sanctissimum Eucharistia Sacramentum continentem, tradit eum Sacerdoti adhuc genuflexo, cooperiens illum extremitatibus prædictæ mappæ, ab humeris Sacerdotis dependentis.

Sacerdos surgens cum ministris conuertit se ad populum, & descendit sub baldacchino, incipientibus Cantoribus Hymnum Pange lingua, ut supra in Processione Corporis Christi. §. 5. fol. 15. Deinde prosequente Conuente prædictum Hymnum, ordinatur Processio usque ad Monumentum per Ecclesiam, vel maiorem Capellam, (prout commodius videbitur) in hac forma.

Præibit Subdiaconus aliquis paratus Alba, & dalmatica cum Manipulo, deferens Crucem coopertam medius inter Acolythos, quos (si qui aderunt) seculares insequuntur. Deinde Fratres præcedentibus iunioribus. Postea Sacerdos sub baldacchino a dextris Diacono, Subdiacono vero a sinistris assistentibus, ipsiusque brachia quibus Calicem desert subleuantibus; quem præcedent duo Thuriferarij Sacramentum incensantes.

Cum peruentum fuerit ad Monumentum, Celebrans medius inter ministros ascendit, stansque ante Arcam, ubi reponendum est Sacramentum, amotis de super mappæ extremitatibus, ponit illud super Altare, & retrocedens paulo imponit incensum in Thuribulo, & genuflectus incensabit Sacramentum triplici ductu. Deinde reponit in Arca eam claudens, & (si moris est) seram eius signans, diligenter apud se clauem custodit, & sigillum. Sed ubi aliquem, vel aliquos ex dignioribus secularibus huic actui testes adhiberi, eisque sigillum, & clauem tradi consuetum fuerit: huiusmodi consuetudo (dummodo Prior similem aliam clauem apud se referuet) obseruari poterit.

Fratres depositis candelis Chorum ascendentes Vesperas legent. Interim Sacrista Monumentum ornet: Sacerdos vero, & ministri accedentes ad Altare Officij, similiter Vesperas legent, & postea idem Altare, & alia quæque (ut in Missali notatur) denudabunt.

De Mandato Feriæ quintæ in Cœna Domini. §. 4.

HAc die (prima, vel secunda post meridiem hora) Fratres ad Officium Mandati Tabularum pulsatione vocati, in Sacristia conueniant, præparatisque sedibus, peluibus, tobaleis, ac effusorijs vasibus, & ceteris ad lotionem pedum necessarijs, in forma Processionis, præcedentibus iunioribus, insequente Prælato, alba Stola, & Pluuiali violacei coloris induto, inter ministros dalmaticæ albi coloris ornatos, Diacono a dextris Missale pectori propensum deferente, Subdiaconoque a sinistris assistente, Thuriferario cum thuribulo, Acolythisque cum cereis præeuntibus, ad destinatum locum silenter, & modeste, nudis pedibus, & capito cooperto procedant: ad quem postquam peruentum fuerit, Fratres
factum

suū per ordinem locum tenentes (Thuriferario, & Acolytis in medio existentibus) diuisi per Choros in forma Processionis, silent versa ad inuicem facie.

Post aliquantulum vero temporis, silentibus omnibus, duo ministri simul cum Thuriferario ante Sacerdotem (facta eidem reuerentia) accedunt. Deinde Diaconus Subdiacono librum tribuit, accipiensque nauicellam a Thuriferario, petit benedictionem incensi a Sacerdote, qui illud benedicit, & imponit more solito.

Post hac statim Diaconus reddit Thuriferario nauicellam, & accipiens librum a Subdiacono, genus flexus postulat benedictionem pro Euangelio, qua accepta, osculataque Sacerdotis manu surgens, comitante Subdiacono, Acolytisq. & Thuriferario praeuntibus, accedit ad fascislorium mappa albi coloris serica coopertum, ibique consuetis caeremonijs obseruatis, cantat Euangelium, Antedem festum Paschæ, &c.

Quo finito redeunt ad Sacerdotem, cui Subdiaconus offert librum osculandum, Diaconus vero prædictum Sacerdotem thurificat. Deinde Acolytis extinctis cereis, & Thuriferarius amoto thuribulo, extrahunt Pluuiale Sacerdoti, & ministris similiter dalmaticas.

His peractis ministri Sacerdotem ad renes linteamine lineo circumcingunt, qui incipientibus Cantoribus, & Choro prosequente Antiph. Mandatum, &c. incipit lotionem pedum a Chori dextri capite, in hunc modum.

Sacerdos cum duobus ministris ante unumquemque Fratrem genus flexus, Diacono Fratrises pedes tenente, Subdiaconoque ex vase in peluim aquam infundente, omnium per ordinem Fratrum pedes lauat, tergit, & osculatur, ministrantibus Acolytis, & Thuriferario tepidam aquam, ac tobaleas, & aquam sordibus defædatam in aliam peluim (quæ iuxta preparata erit) effundentibus.

Dum celebratur lauatorium (sedentibus Fratribus) Versus, & Antiph. sequentes decantantur, ita ut Conuentus Antiph. Cantorès vero Versus dicant, et infra annotatur.

Mandatum nouum do vobis: vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos, dicit Dominus.

Psal. Beati immaculati in via: qui ambulant in lege Domini. Et repetitur immediate. Antiph. Mandatum nouum. Et sic alie Antiph. quæ habent Psalmos, vel versus, repetuntur. Et de quolibet Psalmo dicitur tantum primus versus.

Antiph. Postquam surrexit Dominus a cæna, misit aquam in peluim, & cepit lauare pedes Discipulorum suorum: hoc exemplum reliquit cis.

Psal. Magnus Dominus, & laudabilis nimis: in ciuitate Dei nostri, in monte sancto eius.

Antiph. Dominus Iesus, postquam cœnauit cum Discipulis suis, lauit pedes eorum, & ait illis: scitis quid fecerim vobis ego Dominus, & magister? exemplum dedi vobis: vt & vos ita faciatis.

Psal. Benedixisti Domine terram tuam: auertisti captiuitatem Iacob.

Antiph. Domine tu mihi lauas pedes? respondit Iesus, & dixit ei: si non lauro tibi pedes, non habebis partem mecum. V. Venit ergo ad Simonem

nem Petrum, & dixit ei Petrus. *Et repetitur Antiph.* Domine, tu mihi lauas pedes? respondit Iesus, & dixit ei: si non lauero tibi pedes, non habebis partem mecum. *Ÿ.* Quod ego facio, tu nescis modo: scies autem postea. *Tertio repetitur Antiph.* Domine, tu mihi lauas pedes? respondit Iesus, & dixit ei: si non lauero tibi pedes, non habebis partem mecum. *Ÿ.* Si ego Dominus, & magister vester laui vobis pedes: quanto magis debetis alter alterius lauare pedes?

Psal. Audite hæc omnes gentes: auribus percipite qui habitatis orbem.

Antiph. In hoc cognoscent omnes, quid discipuli mei estis: si dilectionem habueritis adinuicem. *Ÿ.* Dixit Iesus discipulis suis.

Antiph. Maneant in vobis fides, spes, charitas, tria hæc. maior autem horum est charitas. *Ÿ.* Nunc autem manent, fides, spes, charitas: tria hæc: maior horum est charitas.

Antiph. Benedicta sit sancta Trinitas, atque indiuisa vnitas: confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam. *Ÿ.* Benedicamus Patrem, & Filium, cum sancto Spiritu.

Psal. Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum: concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Antiph. Vbi charitas, & amor, Deus ibi est. *Ÿ.* Congregauit nos in vnum Christi amor. *Ÿ.* Exultemus, & in ipso iucundemur. *Ÿ.* Timeamus, & amemus Deum viuum. *Ÿ.* Et ex corde diligamus nos sincero. *Et repetitur Antiph.* Vbi charitas & amor, Deus ibi est. *Ÿ.* Simul ergo cum in vnum congregamur. *Ÿ.* Ne nos mente diuidamur, caueamus. *Ÿ.* Cessent iurgia maligna, cessent lites. *Ÿ.* Et in medio nostri sit Christus Deus. *Et repetitur Antiph.* Vbi charitas & amor, Deus ibi est. *Ÿ.* Simul quoque cum beatis videamus. *Ÿ.* Glorianter vultum tuum, Christe Deus. *Ÿ.* Gaudium quod est immensum, atque probum. *Ÿ.* Sæcula per infinita sæculorum. Amen.

Completo lauatorio, ministri (neque enim eorundem pedes lauandi sunt) extrahunt linteamen Sacerdoti, impositoque eidem Pluuiali, dalmaticas, quibus ante lotionem vsu fuerant, reaccipiunt. Celebrans medius inter ministros accedit ad facistorium, Acolythis cum cereis accensis ad prædicti facistorij terga stantibus, & post eiusdem Antiphonæ, seu Versus, qui tunc decantabitur, consummationem, alta voce dicit. Pater noster, quem omnes inclinati profunde sub silentio prosequuntur: quibus ad, Et ne nos inducas in tentationem (quod alta voce ab eodem pronunciabitur) erectis, & ad Altare conuersis, Versus sequentes, & Orationem, omnibus ad eandem inclinatis, prosequatur.

Vers. Et ne nos inducas in tentationem. *R.* Sed libera nos à malo. *Ÿ.* Tu mandasti mandata tua Domine. *R.* Custodiri nimis. *Ÿ.* Tu lauesti pedes Discipulorum tuorum. *R.* Opera manuum tuarum Domine ne despicias. *Ÿ.* Domine exaudi, &c. *R.* Et clamor meus, &c. *Ÿ.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. Oremus.

Adesto Domine, quæsumus officio seruitutis nostræ, & quia tu Discipulis tuis pedes lauare dignatus es, ne despicias opera manuum tuarum, quæ

quæ nobis retinenda mandasti, vt sicut hic nobis, & à nobis exteriora abluuntur inquinamenta, sic à te omnium nostrum interiora lauentur peccata: quod ipse præstare digneris, qui viuis, & regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Quod si concio ad populum habenda est, statim concionator (nisi fuerit ipsemet Celebrans) benedictionem postulat, & accipit. Deinde Celebrans simul, & ministri in Sacrificia sacris se vestibus exiunt, ceteris ad Chorum conuenientibus, vel illic (si Priori videbitur) ad concionem audiendam remanentibus.

De officio Crucis in die Parasceues. §. 5.

Feria Sexta in Parasceue, dum post Passionem dicuntur orationes pro Ecclesia statibus. Sacrificia affert ad Altare officij, Crucem cum imagine Crucifixi, velo sericeo nigri coloris coopertam, quæ mensuram vnius vlnæ, vel circæ (prout facilius inueniri poterit) adimplebit. Præterea infra gradus Monumenti, vel ante gradus altaris tapetem cum sericeis puluinaribus eiusdem coloris præparabit.

Sacerdos, finitis Orationibus, casulâ exiit, ministris similiter dalmaticas deponentibus: et stans à parte posteriori Altaris, hoc est in angulo eiusdæ Altaris iuxta Credentiâ, accipit à ministris Crucem reuerenter. Interim Fratres nudis pedibus, in capis processionaliter per Ecclesiam, vel in Choro (si ita dispositus fuerit, vt facile, & opportune adorationi possint interesse) prout commodius erit, distendantur.

Sacerdos, verso ad populum vultu, Crucem in manibus aliquantulum eleuatam tenens, eandemque à titulo vsque ad brachia denudans, ipse solus voce, & tono medioeri cantat, Ecce lignum Crucis: Deinde duo ministri simul cum eo prosequuntur: In quo salus mundi pendit: quo completo, Fratres omnes (excepto Celebrante) se prosternentes eodem tono respondent. Venite adoremus.

Sacerdos procedit ulterius, stansque ad partem interiorern cornu Epistolæ medius inter ministros, denudans mediam Crucem, eamque paulo sublimius eleuans, aliori voce cantat, vt prius, Ecce lignum Crucis, ministris simul prosequentibus, In quo salus mundi pendit, Choroque cum prostratione respondente, Venite adoremus.

Postremo vsque ad medium Altaris progreditur, ubi totam Crucem denudans, eamque superius exaltans, sublimius solito voce eleuata dicit, Ecce lignum Crucis: ministris simul prosequentibus, In quo salus mundi pendit, Choroque cum predictâ prostratione respondente, Venite adoremus.

Post denudatam banc Crucem omnes alia Cruces nudantur.

His peractis Celebrans imponit Crucem puluinaribus infra gradus Monumenti præparatis, vel Altaris: & depositis calceis eandem iunctis ad pectus manibus reuerenter, humiliter, & spatiose ter genuflectens adorat. Deinde ad Crucem accedens, eam osculatur, & surgens (alia factâ genuflexione, vel humiliatione, si non fuerit ante monumentum) redit ad Altare, ubi calceos, casulamque induit.

Postea duo simul ministri eodem modo adorant. Deinde Acolyti vna cum
Thu-

Thariferario, quos sequitur omnis Conuentus Fratrum, incipiendo à senioribus, bini, & bini, tribus premiffis genus flexionibus, vniſormiter accedentes.

Si duo ſunt, qui ad adorationem accedunt, oſculetur primo, qui à dexteris eſt, deinde qui à ſiniſtris. Si vero tres acceſſerint (nequaquam enim vnus accedere ſolus debet) medium tenens locum oſculabitur primo, deinde qui à dextris, poſtremo qui à ſiniſtris eſt. Cumque omnes Fratres Crucem adorauerint, ſi qui aderunt ſeculares, ad adorandum accedent.

Dum adoratio fit, impropria cum ceteris inſra poſitis, vel que ex eis (ab eo tempore, quo Celebrans primus omni-um Crucem adorauerit, uſque ad ultimo accedentium ſecularium adorationem expletam) ſufficere viſa fuerint, modo inſra poſito decantabuntur.

Duo Fratres, videlicet Cantor, & Succentor, vel quilibet alij, quos Supprior designauerit à Choro dextro in medium progredientes cantant Verſus, Popule meus quid feci tibi, &c. Et Quia eduxi te de terra Aegypti: quibus in medio remanentibus, uterque Chorus (incipiente dextro) cantat alternatim, Hagios, &c. cum reliquis, ut infra annotantur.

Deinde exeuntes ſimiliter de Choro ſiniſtro in medium Cantor, & Succentor cantant Verſum, Quia eduxi te per deſertum, &c. quo finito ſimul remanent cum duobus qui egreſſi ſunt à Choro dextro, repetiturque (ut prius) per Choros alternatim Hagios, &c.

Poſtea duo Fratres de Choro dextro, videlicet duo primi Cantores ex quatuor, qui in medio exiſtunt, dicunt alium Verſum: quo finito Conuentus reſpondet, Popule meus &c. Et hoc ordine quatuor Cantores exiſtentes in medio proſequuntur omnes Verſus alternatim, vnumquemque Verſum bini, & bini viciffim decantantes vtroque Choro poſt cuiusque Verſus finem repetente, Popule meus, &c. Vbi vero quatuor prædictis in medium exeundi ob loci anguſtiam, & incapacitatem haud facile facultas fuerit, ſuis proprijs locis ſtantes modo, & ordine prædicto, huiusmodi Verſus decantabunt.

Duo de Choro Popule meus, quid feci tibi? aut in quo contriſtaui te? dextro.

Reſponde mihi.

Verſ. Quia eduxi te de terra Aegypti: paraſti crucem Saluatori tuo.

Chorus dext. Hagios ò Theos.

Chorus ſiniſt. Sanctus Deus.

Chorus dext. Hagios iſchiros.

Chorus ſiniſt. Sanctus fortis.

Chorus dext. Hagios athanatos eleiſon himas.

Chorus ſiniſt. Sanctus immortalis miſerere nobis.

Duo de Choro Verſ. Quia eduxi te per deſertum quadraginta annis: & ſiniſtro. Manna cibauit te, & introduxit te in terram ſatis bonam, paraſti crucem Saluatori tuo.

Chorus dext. Hagios ò Theos,

Chorus ſiniſt. Sanctus Deus.

Chorus dext. Hagios ò iſchiros.

Chorus

- Chorus finist.* Sanctus fortis.
Chorus dext. Hagios Athanatos Eleifon himas.
Chorus finist. Sanctus immortalis miserere nobis.
Duo de Choro dextro. *Vers.* Quid vltra debui facere, & non feci? Ego quidem plantavi te vineam meam speciosissimam: & tu facta es mihi nimis amara; aceto namque sitim meam potasti, & lancea perforasti latus Saluatori tuo.
- Chorus dext.* Hagios ò Theos.
Chorus finist. Sanctus Deus.
Chorus dext. Hagios ò Ischiros.
Chorus finist. Sanctus fortis.
Chorus dext. Hagios Athanatos Eleifon himas.
Chorus finist. Sanctus immortalis miserere nobis.
- Duo de Choro finistro.* *Vers.* Ego propter te flagellavi Aegyptum cum primogenitis suis: & tu me flagellatum tradidisti.
Totus Chorus Popule meus quid feci tibi? aut in quo contristavi te? Responde mihi.
- Duo de Choro dextro.* *Vers.* Ego eduxi te de Aegypto, demerso Pharaone in mare rubrum: & tu me tradidisti principibus Sacerdotum.
Chorus Rep. Popule meus, &c.
Duo de Choro finistro. *Vers.* Ego ante te aperui mare: & tu aperuisti lancea latus meum.
Chorus Rep. Popule meus, &c.
Duo de Choro dextro. *Vers.* Ego ante te praeui in columna nubis: & tu me duxisti ad pratorium Pilati.
Chorus Rep. Popule meus, &c.
Duo de Choro finistro. *Vers.* Ego te paui Manna per desertum: & tu me cecidisti alapis, & flagellis.
Chorus Rep. Popule meus, &c.
Duo de Choro dextro. *Vers.* Ego te potavi aqua salutis de petra: & tu me potasti felle, & aceto.
Chorus Rep. Popule meus, &c.
Duo de Choro finistro. *Vers.* Ego propter te Chananzorum Reges percussi: & tu percussisti arundine caput meum.
Chorus Rep. Popule meus, &c.
Duo de Choro dextro. *Vers.* Ego dedi tibi sceptrum regale: & tu dedisti capiti meo spineam coronam.
Chorus Rep. Popule meus, &c.
Duo de Choro finistro. *Vers.* Ego te exaltaui magna virtute: & tu me suspendisti in patibulo Crucis.
Chorus Rep. Popule meus, &c.

Deinde omnes quatuor simul, utroque Choro prosequente, incipient Antiph. Crucem tuam, &c. qua finita, dimidium Versum cantant ad modum Introitus; Chorusque eundem Versum usque in finem prosequitur: & repetit Antiph.

post eum, & Cantores ad sua loca reuertuntur.

Antiph. Crucem tuam adoramus Domine, & sanctam Resurrectionem tuam laudamus, & glorificamus: Ecce enim propter lignum venit gaudium in vniuerso mundo. *V.* Deus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri. *Repetitur, Crucem, &c. Deinde usque ad finem adorationis cantantur communiter Versus Hymnorum:* Pange lingua. *Et Lustris sex, cum repetitione Versuum, Crux fidelis. & Dulce lignum, modo infra notato.*

Vers. Crux fidelis inter omnes arbor vna nobilis, nulla filua talem profert, fronde, flore, germine.

Vers. Dulce lignum, dulces clauos, dulce pondus sustinet.

H T M N V S.

Pange lingua gloriosi
Prælium certaminis:
Et super Crucis trophæo
Dic triumphum nobilem:
Qualiter Redemptor orbis
Immolatus vicerit.

Vers. Crux fidelis inter omnes

Arbor vna nobilis:
Nulla filua talem profert.
Fronde, flore, germine.

De parentis protoplasti
Fraude Factor condolens:
Quando pomi noxialis
Morsu in mortem corruit:
Ipse lignum tunc notauit,
Damna ligni vt solueret.

Vers. Dulce lignum, dulces clauos,
Dulce pondus sustinet.

Hoc opus nostræ salutis
Ordo depoposcerat:
Multiformis proditoris
Ars vt artem falleret:
Et medelam ferret inde,
Hostis vnde læserat.

Vers. Crux fidelis, &c.
Quando venit ergo sacri
Plenitudo temporis:
Missus est ab arce Patris
Natus, orbis conditor:
Atque ventre virginali
Caro factus prodijt.

Vers. Dulce lignum, &c.

Vagit infans inter arcta
Conditus præsepia:
Membra pannis inuoluta
Virgo mater alligat:
Et manus, pedesque, & crura
Stricta cingit fascia.

Vers. Crux fidelis inter omnes, &c.

Lustris sex qui iam peractis,
Tempus implens corporis,
Se volente, natus ad hoc
Passioni deditus
Agnus in Cruce leuatur,
Immolandus stipite.

Vers. Dulce lignum, dulces, &c.

Hic acetum, fel, arundo,
Sputa, clauis, lancea,
Mire corpus perforatur,
Sanguis vnda profluit,
Terra, pontus, astra, mundus
Quo lavantur flumine.

Vers. Crux fidelis inter omnes, &c.

Flecte ramos arbor alta,
Tensa laxa viscera:
Et rigor lentescat ille
Quem dedit natiuitas:
Vt superni membra Regis
Miti tendas stipite.

Vers. Dulce lignum, dulces, &c.

Sola digna tu fuisti
Ferre sacri pretium,

Atque

Atque portum præparare
Nauta mundo naufrago:
Quem sacer cruor perunxit
Fusus Agni corpore.

Vers. Crux fidelis inter omnes, &c.
Gloria, & honor Deo

Vsquequaque altissimi mō:
Vna Patri, Filioque,
Inclyto Paraclito,
Cui laus est, & potestas
Per æterna sæcula.
Amèn.

Prope finem adorationis Acolyti accendunt candelas Altaris, quæ hucusq. extinctæ fuerant: Diaconus vero explicat corporale supra Aram: completaque adoratione, accedens ad puluinaria, eleuat Crucem reuerenter, & reportat eam ad Altare officij.

Processio Feriæ sextæ in Parasceue, quando reportatur
Sacramentum de Monumento ad Altare. §. 6.

Adoratione expleta, Sacrista candelas ante Monumentum accensas, tam Fratribus, quam secularibus adstantibus distribui curat. Suprior vero, vel altus quilibet Frater ex senioribus, baldachinum dignioribus Fratrum, vel secularium (si adsint) commendat: & demum reliqua necessaria preparantur.

Sacerdos ministris comitatus processionaliter accedens ad locū, ubi Sacramentū referuatur, per aliquod breue tēporis spatiū cum eisdē genuflexus orat: Diaconus surgens referat Arcam, seu Tabernaculum, iterumq. genuflexus offert nauiculā incensæ Celebranti, qui sine benedictione stans imponit illi in duobus Thuribulis; & iterum genuflexit, & incensat Sacramentum. Postea deposito thuribulo, Subdiaconus mappam sericeam imponit collo Sacerdotis: Diaconus vero extrahit Calicem cum Sacramento, traditque similiter Celebranti, cooperiens Calicem extremitatibus mappæ, ex prædicti Sacerdotis humeris dependentibus.

His peractis Sacerdos una cum ministris descendit sub baldachino; & incipientibus Cantoribus Hymnum, Vexilla Regis, ordinatur Processio (in qua Subdiaconus aliquis paratus deferret Crucem discoopertam) per Ecclesiam usque ad Altare.

H T M N V S

Vexilla Regis prodeunt,
Fulget Crucis mysterium:
Quo carne carnis conditor
Suspendus est patibulo.
Quo vulneratus insuper
Mucrone diro lanceæ:
Ut nos lauaret crimine,
Manauit vnda & sanguine.
Impleta sunt quæ concinit
Dauid fideli carmine:

Dicens, in nationibus
Regnauit a ligno Deus.
Arbor decora, & fulgida,
Ornata Regis purpura:
Electa digno stipite
Tam sancta membra tangere.
Beata, cuius brachij
Sæcli pependit pretium:
Statera facta corporis,
Prædamq. tulit Tartari.

E 2 O Crux

○ Crux aue spes vnica
Hoc passionis tempore :
Auge pijs iustitiam,
Reisque dona veniam .

Te summa Deus Trinitas
Collaudet omnis spiritus :
Quos per Crucis mysterium
Saluas, rege per sæcula. Amen .

Cum peruentum fuerit ad Altare, Fratres in Ecclesia remanentes, vel (si opportunius putabitur) Chorum ascendentes, ibidem accensis candelis, & flexis genibus vsque ad Missæ finem permanebunt. Sacerdos vero obseruabit ea quæ in Missali posita sunt.

De benedictione noui ignis, & incensi, & Processione in vigilia Paschæ. §. 7.

Hæc die Sacrista, dum legitur in Choro Nona, vel antea, excutienti ignem ex filice, extra Ecclesiam accendit candelam, & carbones ab ipso, remanetque ibidem vsque dum Conuentus prodeat ad benedictionem. In Altari ponet Sacrista duo pallia, album vnum, violaceum alterum, amouendum post Litánias.

Dicta Nona, Fratres progrediuntur a Sacristia processionaliter in hac forma.

Præcedit Thuriferarius cum thuribulo absque prunis; sequuntur Acolythi sine cereis: deinde Conuentus per ordinem: ultimo procedit Sacerdos Pluuiiali violaceo indutus, medius inter ministros, scilicet inter Diaconum dalmatica alba amictum, Subdiaconumque in albis cum Manipula violacei coloris.

Cum ventum fuerit ad præparatum benedictionis locum, dispositis Fratribus in forma Processionis iuxta loci capacitatem, Diaconus imponit facistorio librum; Sacerdos vero, verso ad Altare vultu, incipit benedictionem ignis noui in hac forma.

Verf. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. *Oremus.* Deus qui per Filium, &c. *Responsio.* Amen. *benedicit* quinque incensi grana in hunc modum. *Oremus.* Veniat quæsumus, &c. *vt in Missali.*

Dum benedicitur incensum, Thuriferarius accipiens aliquas ex prunis benedictis imponit thuribulo.

Finita benedictione thuris, Sacerdos aspergit aqua benedicta ignem nouum, & incensum, ponensque ex ipso in thuribulo incensat prædictum ignem, & thus benedictum; & interim extinguuntur lucernæ omnes (si quæ sunt accensæ) præter candelam quæ ex igne nouo succensa est.

Deinde Diaconus accipiens arundinem trium candelarum, Subdiaconus vero Crucem portans, altero ex Acolythi lancem cum quinque granis incensi, altero vero accensam ex igne nouo candelam deferentibus, Ecclesiam hoc ordine ingrediuntur.

Præcedit Thuriferarius, deinde Acolythi, postea Subdiaconus, quem Conuentus processionaliter insequitur: postea Diaconus: ultimo vero Celebrans procedit.

Dia-

Diaconus ad ingressum Ecclesie inclinatur arundinem, Acolythus vero, qui accensam igneis noui candelam deferret, accedens ad eum, vnā ex tribus candelis arundinis accendit. Statim Diaconus simul cum ceteris omnibus genuflectens, eleuata arundine solus cantat, Lumen Christi, Chorusque respondet, Deo gratias.

Deinde surgunt omnes, ac ulterius progrediuntur; Diaconus ad medium Ecclesie perueniens, supradicto modo arundinem secundo inclinatur, aliaque ex candelis ab Acolytho accensa, genuflectis omnibus ut supra, ipse simul genuflectens, ac eleuans arundinem, altiori voce repetit, Lumen Christi, cui Conuentus respondet, Deo gratias.

Postea surgentes accedunt prope Altare, ubi eodem modo accensa ab Acolytho tertia candela genuflectis omnibus, arundinem, & vocem eleuans sublimius solito dicit tertio, Lumen Christi, respondentesque reliqui eodem modo, Deo gratias; surgunt: & Conuentu Chorū ascendente, Sacerdos cum ministris Altaris ibidem pro Paschalis cerei benedictione remanet.

DE RECEPTIONIBVS PRAELATORVM, & aliarum personarum. Cap. III.

De Receptione Reuerendi admodum Patris Nostri Præpositi generalis. §. I.

Cum Reuerendissimum Priorem Generalem nostræ Congregationis ad nos-
stros Conuentus (prima post eius electionem vice) venire contingerit: illum
Fratres ut communem Patrem venerantes, solemniter recipere debent.

*Appropinquante igitur eius aduentu congregentur, & ei obuiam, per aliquod
extra Monasterium modicum spatium (iuxta quod, de consilio prudentio-
rum Fratrum, Priori Conuentus videbitur expedire) in forma Processionis oc-
current. In cuius receptione hic ordo seruabitur.*

*Præcedunt duo Fratres, quorum alter vrceum aqua benedicta, alter vero
thuribulum deferret. Insequitur Cruciferarius medius inter Acolythos accensos
cereos portantes. Prædicti autem quinque Fratres cottis, vel rochetis induti
esse debent. Deinde Conuentus præcedentibus iunioribus ordine consueto. Vlti-
mo procedit Sacerdos (qui erit ex dignioribus Fratrum) Pluuiali indutus inter
ministros, Albis, & dalmaticis ornatus: Subdiacono librum officij, Diacono vero
Crucem paruanam pretiosam deferentibus.*

*Cum peruentum fuerit ad locum, ubi sistere debet Processio, Cruciferario, &
Acolythis sistentibus, reliqui omnes progrediuntur, ac iunioribus vicinior Mo-
nasterio in principio Processionis statim post Crucem, & Cruciferarios rema-
nentibus, seniores distantius ab ipsius Monasterij loco, in calce consistant Pro-
cessionis.*

Hic autem ordo in quibusque Processionibus pro cuiusvis personæ receptione

faciendis, dummodo extra Monasterium exeundum sit (nisi aliud expresse annotetur) seruandus est.

Cum iam prope accesserit Reuerend. P. Prapostus, Prior Conuentus cum tribus, vel quatuor dignioribus Fratrum per aliquod competens spatium obuiabit ei, quem reuerenter recipientes, usque ad Processionis locum a dextris, & sinistris, comitabuntur.

Interim Cruciferarius, & Acolythi (ceteris Fratribus in suis locis remanentibus) veniunt per medium Processionis usque ad Sacerdotem.

Reuer. admodum Praposto proxime accedente, campana pulsantur; & Cantores incipiunt Responsorium infra positum; & Sacerdos tribuit ei aspersorium, quo se simul, & circumstantes aspergit. Deinde predictus Sacerdos benedicit, imponitque incensum, & iburificat Reuerendum Patrem: postea accipiens Crucem paruulam offert eidem osculandam.

His peractis, Cruciferarius una cum Acolythis redit ad locum, ubi prius; & mouetur Processio usque ad maiorem Capellam.

Vers. Ecce Sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit Deo.

* Ideo iureiurando fecit illum Dominus crescere in plebem suam. V. Benedictionem omnium gentium dedit illi, & testamentum suum confirmauit super caput eius. * Ideo iureiurando, &c. V. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. * Ideo, &c.

Postea cantetur Hymnus, Te Deum laudamus, vt sup. §. 4. cap. 1. fol. 13.

Cum peruentum fuerit ad maiorem Capellam, Reuerendus Pater iuxta maioris Altaris gradus (ubi a Sacrista sericea puluinaria nigri, vel alius honesti coloris supra tapetum erunt preparata) per aliquod breue spatium orabit. Deinde cessante cantu communi, Sacerdos Versus, & Orationes sequentes decantet.

Vers. Saluum fac seruum tuum Domine. R. Deus meus sperantem in te. V. Mitte ei Domine auxilium de Sancto. R. Et de Sion tuere eum: V. Ora pro eo sancta Dei Genitrix. R. Vt dignus efficiatur promissionibus Christi. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum, &c. Oremus.

Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna solus: prætende super famulum tuum Patrem nostrum, & super cunctam Congregationem, illi commissam, spiritum gratiæ salutaris; & vt in veritate tibi complaceat, perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde.

Protege Domine famulum tuum subsidijs pacis, & Beatæ Mariæ semper Virginis patrocinij confidentem, a cunctis hostibus redde securum. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Postea Prior Conuentus accedens oret predictum Patrem, vt surgens Fratribus suam impartiri dignetur benedictionem. Quo annuente Fratres omnes per ordinem (incipiendo a senioribus) bini, & bini accedentes, osculentur ei sedenti manum, & Ecclesiam egrediantur. Aliqui vero ex senioribus, & dignioribus Fratribus remaneant cum Priore Conuentus, vt predictum Reuerendum Patrem usque ad hospitij locum comitentur.

Modus præstandi obsequium obedientiæ Reueren-
do admodum Patri Nostro Præposito Generali
recenter electo. §. 2.

Cvm R. Pater Noster Præpositus Generalis fuerit electus, deducatur in Ec-
clesiã, vel Chorum cum Hymno, Te Deum, &c. eritque ante Altare maius
preparatum reclinatorium cum tapete, supra quod genuflectit ipse Pater, ceteris
stantibus in Choros diuisis usque ad finem Hymni: quo dicto dicit Cantor, Kyrie
eleison. Et qui præerat electioni, vel qui confirmauit, subiunget, Pater noster.
Et ne nos inducas, &c. *Ps.* Emitte Spiritum tuum, & creabuntur. *R.* Et
renouabis faciem terræ. *Ps.* Manda Deus virtuti tuæ. *R.* Confirma hoc
Deus, quod operatus es in eo, *Ps.* Saluum fac seruum tuum. *R.* Deus
meus sperantem in te. *Ps.* Ora pro eo. sancta Dei Genitrix. *R.* Vt di-
gnus efficiatur promissionibus Christi. *Ps.* Domine exaudi orationem
meam. *R.* Et clamor, &c. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum, &c. Oremus.

Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da ei in
eodem spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere.
Pratende Domine famulo tuo dexterã celestis auxilij, vt te toto corde
perquirat, & quæ digne postulat assequatur.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus: præ-
tende super famulum tuum, & super cunctam Congregationem illi
commissam spiritum gratiæ salutaris, & vt in veritate tibi complaceat,
perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde.

Protege Domine famulum tuum subsidijs pacis, & B. Mariæ semper
Virginis patrocinij confidentem a cunctis hostibus redde securum.
Per Christum, &c.

*Tunc sedeat in loco sibi ante Altare parato decenter, & Fratres singuli ad
eum accedentes genibus flexis manus ei osculentur humiliter, & deuote.*

De receptione Prouincialis, Visitatorum, ac Priorum
Conuentualium. §. 3.

Cvm R. Pater Prouincialis prima vice post eius electionem, vel post diutur-
nam absentiam ad visitandum Conuentum suæ Prouinciæ venerit, ma-
gna & animi humilitate, & externa simul reuerentia recipi debet: id eo si eius
aduentus præsciatur, Fratres omnes cappis albis induti per Choros diuisi eum in
Choro, vel Sacristia, alioque commodiori loco genuflexi expectabunt; ad quem cum
predictus R. P. peruenerit, orabit aliquantulum in loco ante sanctiss. Eucharis-
tiam. vel Altare preparatum: tum Prior, vel Præses Conuentus genuflexus ac-
cedens offert ei aspergulum cum deosculatone asperguli, & manus: predictusq.
R. P. Prouincialis surgens aspergit prius se, deinde Priorem, postea omnes Fra-
tres,

tres: redditoque aspergulo Priori, sedebit in sede, vel a latere Altaris, vel alio commodiori loco preparata, & omnes Fratres accedent ad osculandum eius manus bini, & bini, incipiendo a senioribus, quos omnes benigne recipiet. Postea Prior Conuentus, & aliqui ex senioribus eum ad hospitij locum comitantur, ceteris ad sua munera abeuntibus.

Eodem modo recipietur Visitator in Conuentu, quem visitaturus est, licet non sit Prouincialis.

Priori autem Conuentuali nulla ad ingressum receptio solennis fiet, sed cum primum expediri videbitur, vel in eius cella, vel in loco recreationis omnes benigne amplexabitur. Postquam autem per unum, vel alterum diem, aut plures ad eius libitum a labore itineris fuerit recreatus, mane hora solita conuocabit Capitulum, ad quod omnes cum cappis albis conuenient: factaque exhortatione more solito, ostendet sui officij litteras patentes, quas aliquis ex antiquioribus Patribus omnibus stantibus (præter Priorem) clare leget, deinde sedent, & bini, & bini, incipientibus senioribus accedunt ad osculandam Prioris manum, qui omnes benigne suscipiet, & amplexabitur, sedens tamen; deinde dato signo (si in Chorum eundum sit) incipit Cantor Psal. consuetum, & more solito egrediuntur, alioquin incipiente Priore in cellas recedunt, & non fit recommendatio consuetæ pro benefactoribus. Si vero in Conuentu fuerit Prior cum eligitur, cum ei visum fuerit conuocabit Capitulum, ut supra; quod similiter fiet, etiamsi confirmetur.

Suppriori vero, licet nullum simile obedientiæ obsequium præstetur, tamen, siue de nouo venerit, siue in Conuentu sit, cum scitur eius electio, in recreationis loco, vel in cella, ubi ad libitum Prioris conuenerint omnes, reuerenter eum amplexabuntur. In Capitulo vero, licet litteræ patentes Supprioris ibi legantur, nulla ei cæremonia fit, sed solum tam ipse Supprior, quam omnes stabunt dum leguntur litteræ. Quod est commune, quoties aliqua litteræ Prapostiti, vel Superioris in Capitulo leguntur; quas semper legat Sacerdos aliquis ex antiquioribus.

De Receptione Summi Pontificis. §. 4.

SI Summum Pontificem ad aliquem Conuentum nostræ Congregationis venire contigerit, ordine supra in §. 1. annotato recipiendus est, & sequens Responsorium decantabitur.

Resp. Tu es pastor ouium, Princeps Apostolorum: tibi tradidit Deus omnia Regna mundi * Et ideo tibi traditæ sunt clauæ Regni cælorum. *Ps.* Quodcumque ligaueris super terram, erit ligatum & in cælis: & quodcumque solueris super terram, erit solutum & in cælis. * Et ideo, &c. *Statim cantatur Hymnus sequens.*

H Y M N V S.

Quodcumque vinculis super terram strinxeris,

Erit in astris religatum fortiter:

Et quod resoluis in terris arbitrio,

Erit solutum super cæli radium:

In fine mundi iudex eris sæculi.

Gloria Deo per immensa sæcula

Sit tibi Nate decus, & imperium,

Ho-

Honor, potestas, sanctoq. Spiritui Per infinita sæculorum sæcula.
 Sit Trinitati salus indiuidua. Amen.

Dum orat Summus Pontifex, Versicularij dicunt *Ps.* Exaltent eum in Ecclesia plebis. *R.* Et in Cathedra seniorum laudent eum. *Sacerdos.*

Oremus.

DEus omnium fidelium pastor, & rector, famulum tuum. N. Pontificem nostrum, quem pastorem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitius respice: da ei quæsumus, verbo, & exemplo, quibus præest, proficere, ut ad vitam una cum grege, sibi credito perueniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

In huiusmodi Pontificis receptione, omnia quæ agenda sunt, de consilio, & dispositione Capellani eiusdem Pontificis fieri oportet: quod etiam in aliorum Prælatorum receptione (si speciales ad hoc habeant cærimoniae) obseruabitur.

De Receptione Prælatorum Ecclesiasticorum.

§. 5.

Si fuerit Legatus, vel Cardinalis, qui recipiendus est, sequens Responsorium decantabitur.

Resp. Ciues Apostolorum, & domestici Dei aduenerunt hodie, portantes facem, & illuminantes patriam. * Dare pacem gentibus, & liberare populum Domini. *Ps.* Audite preces supplicum, vitæ æternæ poscentes præmia, qui fertis in dextris manipulos iustitiæ, quique gaudentes aduenistis hodie. * Dare pacem, &c. *Ps.* Gloria Patri, &c. * Dare, &c. *Si vero fuerit Archiepiscopus, vel Episcopus Diocesanus, prædicti Responsorij loco decantabitur Responsorium, Ecce Sacerdos Magnus, ut supra. §. 1. fol. 38.*

Finis Responsorio cantatur Psal. Laudate Dominum omnes gentes, *vel Psal.* Memento Domine David, *ut infra cap. 6. De sepultura Fratrum, in Funerarij, seu aliqua Antiph. secundum temporis, & Prioris dispositionem.*

Cum peruentum fuerit ad maiorem Capellam genuflectet ante præparatum facistorium, sericeis pannis coloris competentis, secundum dignitatem eius, qui recipitur, & temporis diuersitatem ornatum. Deinde Sacerdos accipiens reuerenter Crucem paruulam, quæ erit supra facistorium, eam Prælato, qui recipitur, porrigit osculandam. Postquam vero prædictus Prælatus aliquantulum orauerit, Sacerdos dicit Versus, & Orationes supra in. §. 1. annotatas, & reliqua omnia, ut in prædicto Paragrapho notantur, mutatis mutandis secundum diuersas temporum, & personarum circumstantias peragentur.

De Receptione Imperatoris, seu Regis. §. 6.

Cum Imperator, vel Rex solemniter recipiendus fuerit, Conuentus processionaliter in forma prænotata in. §. 1. fol. 37. usque ad portam, per quam est ingressurus, vel ulterius (prout expedire videbitur) progrediatur: in cuius receptione sequens Responsorium decantabitur.

F Resp.

Resp. Rex magnus ego sum, dicit Dominus, & nomen meum horribile in gentibus. Quis non timebit te, o Rex gentium? Tuum est enim decus: inter cunctos sapientes, & in vniuersis Regnis eorum nullus est similis tui Domine. Magnus es tu, & magnum nomen tuum. * Qui facis terram in fortitudine tua, præparas orbem in sapientia tua, & prudentia tua extendis calos. *Ps.* Domine Deus meus, tu ipse es Deus viuens, & Rex sempiternus: ab indignatione tua commouebitur terra, & non sustinebunt gentes comminationem oris tui. * Qui facis, &c. *Ps.* Gloria Patri, &c. * Qui facis, &c.

Statim poterit decantari Psal. sequens, vel Psal. Deus iudicium tuum Regi da, vt infra §. 8. De receptione Principis.

PSALMVS 19.

EXaudiat te Dominus in die tribulationis: protegat te nomen Dei Iacob.

Mittat tibi auxilium de sancto: & de Sion tueatur te.

Memor sit omnis sacrificij tui: & holocaustum tuum pingue fiat.

Tribuat tibi secundum cor tuum: & omne consilium tuum confirmet.

Lætabimur in salutari tuo: & in nomine Dei nostri magnificabimur.

Impleat Dominus omnes petitiones

tuas: nunc cognoui quoniam saluum fecit Dominus Christum suum.

E xaudiet illum de cælo sancto suo: in potentatibus salus dextera eius.

Hi in curribus, & hi in equis: nos autem in nomine Domini Dei nostri inuocabimus.

Ipsi obligati sunt, & ceciderunt: nos autem surreximus, & erecti sumus.

Domine saluum fac Regem: & exaudi nos in die, qua inuocauerimus te.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Perueniente Imperatore, seu Rege ad fascistorium, quod ante gradus maioris Altaris (Cruce paruula superposita) preparabitur, Sacerdos accipiens prædictam Crucem, eam Imperatori, vel Regi porrigit reuerenter osculandam. Postquã vero qui recipitur aliquantulũ orauerit, Versicularij dicunt. Ps. Ora pro eo sancta Dei Genitrix. R. Vt dignus efficiatur promissionibus Christi. Et Sacerdos Versus & Orationes sequentes.

Vers. Elegit eum Dominus, & excelsum fecit illum. R. Præ Regibus terræ. Ps. Saluum fac Regem (vel Imperatorem) nostrum. N.

R. Et rege eum, & extolle illum vsque in sempiternum. Ps. Domine exaudi, &c. Ps. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

DEus, cui omnis potestas, & dignitas famulatur, da huic famulo tuo Regi, vel Imperatori nostro N. prosperum suæ dignitatis effectum, vt te semper timeat, tibi que iugiter placere contendat.

QUASumus omnipotens Deus, vt famulus tuus Rex (vel Imperator) noster N. qui tua miseratione suscepit Regnorum gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, & vitiorum monstra deuitare, & hostes superare, & ad te, qui via, veritas, & vita es, gratiosus valeat peruenire. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Si Episcopus aliquis adsit, à Priore Conuentus, vt prædictum officium faciat, rogandus est.

Finitus

Finitis Orationibus, surgit Imperator, seu Rex; & Fratres omnes incipiendo à senioribus osculentur eiusdem manum.

De receptione Imperatricis, vel Reginae. §. 7.

SI fuerit Imperatrix, vel Regina, quæ solemnî Processione recipitur, servatis omnibus, quæ in præcedenti §. præmittuntur, infra posita decantabuntur.

Resp. Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem, propterea vixit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ præ confortibus tuis. Omnis gloria eius filiæ Regis ab intus, in fimbrijs aureis, circumamicta varietatibus. * Adducentur Regi virgines post eam, proximæ eius afferentur tibi. *Ps.* Altitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate. * Adducentur, &c. *Ps.* Gloria Patri, &c. * Adducentur, &c.

Versicularij. *Ps.* Ora pro ea sancta Dei Genitrix. *R.* Ut digna efficiatur promissionibus Christi.

Sacerdos. *Ps.* Saluam fac Reginam (vel Imperatricem) nostram Domine. *R.* Deus meus sperantem in te. *Ps.* Mitte ei Domine auxilium de sancto. *R.* Et de Sion tuere eam. *Ps.* Domine exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, cuius providentia in sui dispositione non fallitur, ineffabilem clementiam tuam supplices exoramus, ut sicut Hester Reginâ Israeliticæ plebis causa salutis, ad Regis Assueri thalamum, Regnique sui confortium transire fecisti: ita hanc famulam tuam Reginam (vel Imperatricem) nostram, Christianæ plebis salutis gratia, ad tuam gratiam transire facias, ut tibi super omnia placere desideret, & (te inspirante) quæ placita sunt tibi toto corde perficiat, dexteraque tuæ potentia illam semper hic, & ubique circumdet. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

De receptione Primogeniti Imperatoris, seu Regis. §. 8.

IN huiusmodi receptione solemnî, servatis quæ superius in §. 6. annotantur, Responsorium, & cetera, quæ hic ponuntur, decantentur.

Resp. Det tibi Deus de rore cæli, & de pinguedine terræ abundantiam frumenti, & vini: seruiant tibi populi, & adorent te tribus. * Esto Dominus fratrum tuorum, & incuruentur ante te filij matris tuæ. *Ps.* Qui maledixerit tibi, sit ille maledictus, & qui benedixerit tibi benedictionibus repleatur. * Esto Dominus, &c. *Ps.* Gloria Patri, &c. * Esto, &c.

Psalms 71.

& pauperes tuos in iudicio.

DEus iudicium tuum Regi da: & suscipiant montes pacem populo: & iustitiam tuam filio Regis. colles iustitiam.

I iudicare populum tuum in iustitia: Iudicabit pauperes populi, & saluos

F 2 faciet

faciet filios pauperum: & humiliabit calumniatorem.

Et permanebit cum sole, & ante lunam: in generationem, & generationem.

Descendet sicut pluuia in vellus: & sicut stillicidia stillantia super terram.

Orietur in diebus eius iustitia, & abundantia pacis: donec auferatur luna.

Et dominabitur à mari vsque ad mare: & a flumine vsque ad terminos orbis terrarum.

Coram illo procident Aethiopes: & inimici eius terram lingent.

Reges Tharsis, & insulae munera offerent: reges Arabum, & Saba dona adducent.

Et adorabunt eum omnes Reges terrae: omnes gentes seruiunt ei.

Quia liberabit pauperem à potente: & pauperem, cui non erat adiutor.

Versicularij. *Ps.* Ora pro eo sancta Dei Genitrix. *R.* Vt dignus efficiatur, &c. *Sacerdos.* *Ps.* Deus iudicium tuum Regi da. *R.* Et iustitiam tuam filio Regis. *Ps.* Saluum fac Principem nostrum. *R.* Deus meus sperantem in te. *Ps.* Mitte ei Domine auxilium de Sancto. *R.* Et de Sion tue re eum. *Ps.* Domine exaudi orationem meam. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Oremus.

FAmulum tuum quæsumus Domine, Principem nostrum N. tua semper protectione custodi, ut libera mente tibi deserviat, & te protegente à malis omnibus sit securus. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

In receptione aliorum Principum secularium eadem omnino forma seruatur, & decantatur Responsorium.

Resp. Tua est Domine magnificentia, & potentia, & gloria, atque victoria, & tibi laus: cuncta enim quæ in caelo sunt, & in terra, tua sunt: tuum Domine Regnum, tu es super omnes Principes. * Nunc igitur Domine Deus non ster contemnar tibi, & laudamus nomen tuum inclytum.

Ps. Tuæ diuitiæ, & tua est gloria, tu dominaris omnium, in manu tua virtus, & potentia. * Nunc igitur &c.

Versus tamen, & Oratio, ut in receptione Primogeniti Imperatoris, vel Regis (mutatis mutandis) dici poterunt.

Parcet pauperi & inopi: & animas pauperum saluas faciet.

Ex v'suris & iniquitate redimet animas eorum: & honorabile nomen eorum coram illo.

Et viuet, & dabitur ei de auro Arabia, & adorabunt de ipso semper: tota die benedicent ei.

Et erit firmamentum in terra insummis montium, superextolletur super Libanum fructus eius: & florebunt de ciuitate sicut fœnum terræ.

Sit nomen eius benedictum in sæcula: ante solem permanet nomen eius.

Et benedicentur in ipso omnes tribus terræ: omnes gentes magnificabunt eum.

Benedictus Dominus Deus Israel: qui facit mirabilia solus.

Et benedictum nomen maiestatis eius in æternum: & replebitur maiestate eius omnis terra, fiat, fiat.

Gloria Patri, & Filio, &c.

DE INDVTIONE NOVITIORVM.

CAP. IIII.

VM aliquis mundo renunciare cupiens nostri sacri Ordinis habitu induendus fuerit, Magister Nouitiorum illum secularibus indumentis exui, ac tunica interiori (ut mos est Fratribus nostris) vestiri, de petendisque, & agendis instrui curet. Deinde pulsato cymbalo, Fratres in cappis conueniant in Ecclesia, seu Capitulo, si ibi induendus sit Nouitius; sedentibusque omnibus (ad Superioris signum) per Choros distributis, Superiore autem, qui secularem induere debet, stola ad collum imposita in supremo Altaris gradu ad cornu Epistolæ; Secularis induendus, precedente Magistro Nouitiorum, locum prædictum ingreditur superindutus pallio, quod in sæculo portabat; capiteque tonsò, & cooperto, nudis pedibus cum sandalijs tamen, quibus Fratres utuntur, portans in manibus vestes, quibus induendus est apte accommodatas, ac plicatas, primo pallium album, tum capucium, & scapulare, deinde corrigiam, ultimo habitum; factaque prius ad medium Altaris humiliatione, simul cum Magistro ad pedes Superioris genuflectit; deinde deponens vestes ante se, super eas se prosternet, datoque signo a Superiore caput attollit, & iunctis manibus, & capite cooperto genibus flexis erit quousque induatur. Eleuato igitur capite, illum Superior interroget, dicens: Quid petis? cui induendus respondeat; Misericordiam Dei, Ordinis paupertatem, Fratrumque societatem. Quo dicto Magister Nouitiorum, qui simul cum induendo debet esse genuflexus, osculata terra surgit, & sedet suo loco inter Fratres. Tunc Superior illum insinuans prius quid postulauerit, quantaque

taque sit huiusmodi petitio de laboribus, & austeritate Ordinis certiore reddat; ac de mutatione morū, ac perseverantia admoneat.

Finita exhortatione accedit Magister Nouitiorum, & genuflectit cum induendo, Superiorque interroget coram omnibus: An firmiter in Religione usque ad vite finem perseverare intendat; cui ille, Dei misericordia, & Fratrum orationibus nixus, utique poterit, respondebit. Tunc surgentibus omnibus (præter induendum) Superior dicat. Deus, qui te incepit in nobis, ipse te perficiat. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen. Exuensque illum seculari, qua opertus est veste, dicat. Exuat te Dominus veterem hominem cum actibus suis. R. Amen.

Deinde stantibus omnibus Fratribus, genuflexoque Nouitio induendo, Superior stans dicat.

Vers. Domine Deus virtutum conuerte nos. R. & ostende faciem tuam, & salui erimus. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Domine virtutum, supplices deprecamur clementiam tuam, ut hunc famulum tuum miserationis tuæ abundantia ab omni vetustatis ereptione expurger, & capacem sanctæ novitatis efficiat. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Quod si maiori uti voluerit solemnitate, omissa hac Oratione, dicet tres sequentes.

Deus indulgentiæ, & misericordiarum Pater, qui severitatem tuæ discretionis temperans, indulxisti, ne filius portet iniquitatem patris, & qui mirabili dispensatione malis bene utens, tuæ dignationis gratiam per peccatorum ministerium frequenter largiris: quæsumus immensam clementiam tuam, ut huic famulo tuo non obsistat, quod habitum nostræ sacre Religionis ad honorē Beatæ Mariæ Virginis de monte Carmelo dedi-

dedicatæ, per nos (tanto, ac tali ministerio indignos) hodie luscipit: sed ministeriũ, quod per nos exterius exhibetur, tu interius per donum sancti Spiritus exequaris. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen. Oremus.

Domine Iesu Christe, æterni Patris vnigenite, qui nostræ mortalitatis tegmen in Beatæ, & intemeratæ Virginis Mariæ vtero induere, & mundum peccatis inueteratum per tuę incarnationis mysteriũ renouare dignatus es: te supplices exoramus, vt intercedente ipsa tua Genitrice Maria, huius sanctæ Religionis Patrona præcipua, hic famulus tuus in spiritu mentis suæ renouatus, veterem hominem cum actibus suis exuat, & nouum hominem, qui secundum Deum creatus est, induere mereatur. Qui viuus, & regnas in sæcula sæculorum. R. Amen. Oremus.

Sancte Spiritus, qui te Deum, ac Dominũ reuelare dignatus es mortalibus, immensam tuæ pietatis postulamus gratiam, vt sicut vbi vis spiras, sic & huic famulo tuo affectum deuotionis concedas: vt per intercessionem Beatissimæ Virginis Mariæ, cui peculiariter in sancta Religione deuotum exhibere disposuit famulatum, eum a vanitate sæculi veraciter conuertas, & ad huius sancti propositi obseruantiam facias ita ceratim feruere, quatenus iuste, & pie viuendo per veram humilitatem, obedientiam, castitatem, & abdicationem proprietatis, in fraterna charitate, constanti perseuerantia huius sancti propositi cursum valeat feliciter cõsummare. Quod ipse præstare digneris, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuus, & regnas Deus in sæcula sæculorum: R. Amen.

Post hæc statim Superior una cum Magistro illum nostri sacri Ordinis habitu induat: tunicam que superiorem imponendo dicat.

In-

Induat te Dominus nouum hominem, qui secundum Deū creatus es, in iustitia, & sanctitate veritatis. In nomine Pa^x tris, & Filij, & Spiritus sancti. *Rx. Amen. Faciens super illum signum Crucis: quod similiter post uniuscuiusque ex reliquis Ordinibus vestibus indutionem facere debet.*

Mox praeingat eum cingulo, seu zona, dicens: Cum esses iunior cingebas te, & ambulabas ubi volebas: cum autem senueris, alius te cinget. In nomine Pa^x tris, &c. *Rx. Amen.*

Imponens illi scapulare, dicat. Tolle iugum Christi suaue, & onus eius leue. In nomine Pa^x tris, &c. *Rx. Amen. & imponit illi Magister capucium nihil dicens.*

Ultimo imponit illi cappam, dicens. Qui sequuntur Agnum sine macula, ambulabunt cum eo in albis: ideo sint semper tua vestimenta candida in signum internæ puritatis. In nomine Pa^x tris, &c. *Rx. Amen.*

His peractis, nouiter induto genuflexo, (capite aliquantulum inclinato) remanente, Superior illum aspergat aqua benedicta, extendensque manum super eum dicat.

Vers. Dominus vobiscum. *Rx.* Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Adesto Domine supplicationibus nostris, & hunc famulum tuum, cui in tuo sancto nomine habitum nostræ sacræ Religionis imposuimus, bene ^x dicere digneris; & præsta, vt te largiente deuotus in Ecclesia persistat, & vitam mereatur æternam. Per Christum Dominum nostrum. *Rx. Amen.*

Deinde Superior cum reliquis omnibus genuflectens incipit Hymnum, Veni Creator Spiritus, &c. quem Conuentus prosequitur, & Nouitius ducitur a Magistro infra gradus Altaris, ubi se prosternet, donec preces finiantur; Fratres vero dicto primo. *Versu Hymni, surgunt.*

HYM.

HYMNVS.

V eni Creator Spiritus,	Infirma nostri corporis
Mentes tuorum visita:	Virtute firmans perpeti.
Imple superna gratia,	Hostem repellas longius,
Quæ tu creasti pectora .	Pacemq. dones protinus :
Qui Paraclitus diceris ,	Ductore sic te præuio
Donum Dei altissimi :	Vitemus omne noxium.
Fons viuus, ignis, charitas	Per te sciamus da Patrem,
Et spiritalis vnctio .	Noscamus atque Filium:
Tu septiformis munere,	Te vtriusq. Spiritum
Dextræ Dei tu digitus:	Credamus omni tempore.
Tu rite promissum Patris	Sit laus Patri cum Filio,
Sermone ditans guttura .	Sancto simul Paraclito .
Accende lumen sensibus,	Nobisq. mittat Filius (Amē.
Infunde amorem cordibus :	Charisma sancti Spiritus .

Finito Hymno permanente adhuc Nouitio prostrato, Cantor tono mediocri dicat, Kyrie eleison, & Conuentus alternatim prosequatur, Christe. Kyrie. & Superior. Pater noster. V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo. V. Manda Deus virtuti tuæ. R. Confirma hoc Deus, quod operatus es in eo. V. Saluum fac seruum tuum Domine. R. Deus meus sperantē in te. V. Esto ei Domine turris fortitudinis. R. A facie inimici. V. Nihil proficiat inimicus in eo. R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. V. Ora pro eo sancta Dei Genitrix. R. Vt dignus efficiatur promissionibus Christi. V. Domine exaudi. V. Dominus vobiscum.

Oremus.

DEus qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da ei in eodem spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere.

G

Pro-

Protege Domine famulum tuum subsidijs pacis, & beatæ Mariæ semper Virginis patrocinijs confidentem a cunctis hostibus redde securum.

Deus misericors, Deus clemens, cui cuncta bona placent, sine quo nihil boni inchoatur, sine quo nihil boni perficitur, adsint nostris humillimis precibus tuæ pietatis aures, & hunc famulum tuum, cui in tuo sancto nomine nostræ sacræ Religionis habitum imposuimus, ab omni mundiali vanitate, & sæculari impedimento, ac carnali desiderio defende: & concede ei propitius, ut in hoc sancto proposito deuotus persistere valeat, & remissione peccatorum percepta ad electorum tuorum consortium valeat feliciter peruenire.

Deus qui non vis mortem peccatoris, sed per poenitentiam, emendationem vitæ semper inquiris: te suppliciter deprecamur, ut huic famulo tuo sæcularibus actibus renuncianti, largam tuæ miserationis gratiam benignus infundere digneris: quatenus castris tuis insertus, ita tibi militando stadiū vitæ præsentis percurrere valeat, ut æternæ remunerationis brauium te donante percipiat: & sicut (te Deo inspirante) nostris optat iungi consortijs (propter quod damus ei communē viuendi nobiscum societatem, quantum apud te possumus promereri, & nostrum est largiri) sic cū electis tuis a te remuneratore omnium bonorum valeat repromissa præmia percipere. Per Christum D.N. R. Amen.

Quibus dictis aspergat illum aqua benedicta. Postea eleuetur a terra a Magistro, & manibus iunctis ante pectus ducatur ad medium Altaris, quod genuflexus reuerēter osculabitur. Mox ductus a præfato, ante Superiorem, genuflectit, osculataq. illius manu, reliquos omnes Fratres, dicens Sacerdotibus, Ora Deū pro me Pater, ceteris vero, Ora Deum pro me Frater) deuote, & reuerenter amplexabitur.

Quæ

Quæ dum fiunt, Cantores incipiunt Antiph. Ecce quam bonum, &c. quam Conuentus communiter prosequitur, eaque finita Cantores cantât secundum Versum eiusdem Psalmi, videlicet, Sicut vnguentum, &c. Post quem dictum, iterum repetitur a Conuentu prædicta Antiph. Ecce quam, &c. Et hoc ordine dicuntur a Cantoribus reliqui Versus prædicti Psalmi, repetente Conuentu post unumquemque eorum Antiphonam Ecce quam, &c. ut infra notatur.

Antiphona. Ecce quam bonum, & quam iucundum: habitare Fratres in vnum.

Cant. Vers. Sicut vnguentum in capite: quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Conu. Antiph. Ecce quam bonum, & quam &c,

Cant. Vers. Quod descendit in oram vestimenti eius: sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.

Conu. Antiph. Ecce quam bonum, &c.

Cant. Vers. Quoniam illic mandauit Dominus benedictionem: & vitam vsque in sæculum.

Conu. Antiph. Ecce quam, &c.

Cant. Vers. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Conu. Antiph. Ecce quam, &c,

Cant. Vers. Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Conu. Antiph. Ecce quam bonum, & quam iucundum: habitare Fratres in vnum,

His peractis, à Magistro Nouitiorum in ultimo inter Nouitios loco collocetur, & Fratres facto per Præsidentem signo, incipiente Cantore Psal. Deus misereatur. in Conuentum reuertantur.

Si plures induendi fuerint, idem prorsus seruabitur, sed unumquemque Pater aliquis ex antiquioribus comitabitur, ita tamen, quod Iuniores præcedant, & ad inclinationem, quæ ante Altare, &

pedes Superioris fit, ita prædicti Patres se collocent, ut omnes induendi simul sint, & (si locus capiat) Magister Novitiorum, & alius Pater hinc inde latera Novitiorum claudant, reliquis à tergo induendorum permanentibus. Quibus omnibus genuflexis, ut supra dictum est, Superior interroget, dicens: Quid petitis: induendique respondebunt omnes simul: Misericordiam Dei, Ordinis paupertatem, Fratrumque societatem: Patresque supradicti recedent ad loca sua, factaque a Superiore exhortatione, redeunt ad induendos, & cum eis genuflectunt, ut in principio. Interrogabit autem Superior induendos, an firmiter in Religione usque ad finem vitam perseverare intendant, illique simul respondebunt: Dei misericordia, & Fratrum orationibus nifus intendo. tunc surgentibus omnibus, Superior, & ipse surgens, dicat: Deus, qui vos incepit in nobis, ipse vos perficiat. Per Christum, &c R. Amen.

Exuensque illos saculari, qua operiti sunt veste, unicuique dicat: Exuat te Dominus veterem hominum cum actibus suis. R. Amen.

Deinde stantibus omnibus Fratribus, genuflexis Novitijs induendis, dicat V. Domine Deus virtutum conuertere nos. R. Et ostende faciem tuam, & salui erimus. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Deus virtutum supplices deprecamur clementiam tuam, ut hos famulos tuos miserationis tuæ abundantia ab omni vetustatis irreptione expurget, & capaces sanctæ novitatis efficiat. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Quod si maiori uti voluerit solemnitate, omiffa hac Oratione, dicet tres sequentes.

Deus indulgentiæ, & misericordiarum Pater, qui severitatem tuæ discretionis temperans, indulxisti, ne filius porter iniquitatem patris, & qui mirabili dispensatione malis be-

ne vtens, tuæ dignationis gratiam per peccatorum ministeriū frequenter largiris: quæsumus immensam clementiam tuam, vt his famulis tuis non obsistat, quod habitum nostræ sacræ Religionis, ad honorem B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo dedicatæ, per nos (tanto, ac tali ministerio indignos) hodie suscipiunt, sed ministerium, quod per nos exterius exhibetur, tu interius per donum sancti Spiritus exequaris. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen. Oremus.

Domine Iesu Christe, æterni Patris vnigenite, qui nostræ mortalitatis tegmen in Beatæ, & intemeratæ Virginis Mariæ vtero induere, & mundum peccatis inueteratum, per tuæ incarnationis mysterium renouare dignatus es: te supplices exoramus, vt intercedente ipsa tua Genitrice Maria, huius sanctæ Religionis Patrona præcipua, hi famuli tui in spiritu mentis eorum renouati, veterem hominem cum actibus suis exuant, & nouum hominem, qui secundum Deum creatus est, induere mereantur. Qui viuis, & regnas in sæcula sæculorum, *R.* Amen. Oremus.

Sancte Spiritus, qui te Deum, ac Dominum reuelare dignatus es mortalibus, immensam tuæ pietatis postulamus gratiam, vt sicut vbi vis spiras, sic & his famulis tuis affectum deuotionis concedas, vt per intercessionem Beatissimæ Virginis Mariæ, cui peculiariter in sancta Religione deuotum exhibere disposuerunt famulatum, eos à vanitate sæculi veraciter conuertas, & ad huius sancti propositi obseruantiam facias ita certatim feruere, quatenus iuste, & pie viuendo per veram humilitatem, obedientiam, castitatem, & abdicationem proprietatis in fraterna charitate, constanti perseuerantia huius sancti propositi cursum valeant feliciter consummare, quod ipse præstare digneris, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis & regnas Deus, in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Post

Post hæc statim Superior, una cum præfatis Patribus, unumquemque illorum nostri sacri Ordinis habitu segregatim induat, tunicamque superiorem imponendo disjunctim unicuique dicat.

Induat te Dominus novum hominem, qui secundum Deum creatus es in iustitia, & sanctitate veritatis. In nomine Pa ✠ tris & Filij, & Spiritus sancti. R. Amen.

Faciens super unumquemque separatim signum Crucis, quod similiter post uniuscuiusque ex reliquis Ordinis vestibus inductionem facere debet. Mox præcingat eum cingulo, seu zona, dicens unicuique. Cum esses iunior cingebas te, & ambulabas ubi volebas, cū autem senueris alius te cinget. In nomine Pa ✠ tris, & Filij, & Spiritus sancti. R. Amen.

Imponens illis scapulare cuique ipforum dicat: Tolle iugum Christi suaue, & onus eius leue. In nomine Pa ✠ tris, &c. R. Amen.

Ultimo imponit illis cappam, dicens similiter unicuique: Qui sequuntur Agnū sine macula ambulabunt cum eo in albis: ideo sint semper tua vestimenta candida, in signum internæ puritatis. In nomine Patris, &c. R. Amen.

His peractis, noviter indutis genuflexis (capite aliquantulum inclinato) remanentibus, Superior illos aspergat aqua benedicta, extendensque manum super eos dicat.

✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Adesto Domine supplicationibus nostris, & hos famulos tuos, quibus in tuo sancto nomine habitum nostræ sacræ Religionis imposuimus, benedicere digneris: & præsta, ut te largiente deuoti in Ecclesia persistant, & vitam mereantur æternam. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde cum reliquis omnibus genuflectens incipit Hymnum, Veni creator Spiritus, &c. quem Conuentus prosequitur; & Nou.

tij ducuntur à Magistro, & tot Fratibus antiquioribus, quot erant Nouitij, infra gradus Altaris, ubi se prosternent, donec preces finiuntur; Fratres vero dicto primo Versu Hymni, surgunt.

Finito Hymno supra posito, permanentibus adhuc Nouitijs prostratis, Cantor tono mediocri, dicat: Kyrie eleison, & Conuentus alternatim prosequatur: Christe el. Kyrie el. & Superior Pater noster. V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos à malo. V. Manda Deus virtuti tuæ. R. Confirma hoc Deus, quod operatus es in eis. V. Saluos fac seruos tuos Domine. R. Deus meus sperantes in te. V. Esto eis Domine turris fortitudinis. R. A facie inimici. V. Nihil proficiat inimicus in eis. R. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis. V. Ora pro eis sancta Dei Genitrix. R. Vt digni efficiantur promissionibus Christi. V. Domine exaudi orationem meam, &c. Dominus vobiscum. Oremus.

Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da eis in eodem Spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere.

Protege Domine famulos tuos subsidijs pacis, & Beatae Mariæ semper Virginis patrocinij confidentes à cunctis hostibus redde securos.

Deus misericors, Deus clemens, cui cuncta bona placent, sine quo nihil boni inchoatur, sine quo nihil boni perficitur, adsint nostris humillimis precibus tuæ pietatis aures; & hos famulos tuos, quibus in tuo sancto nomine nostræ sacrae Religionis habitum imposuimus, ab omni mundiali vanitate, & sæculari impedimento, ac carnali desiderio defende: & concede eis propitius, ut in hoc sancto proposito deuote persistere valeant, & remissione peccatorum percepta ad electorum tuorum consortium valeant feliciter peruenire.

Deus

DEus, qui non vis mortem peccatorum, sed per poenitentiam, emendationem vitæ semper inquiris, te suppliciter deprecamur, vt his famulis tuis sæcularibus actibus renunciantibus largam tuæ miserationis gratiam benignus infundere digneris; quatenus castris tuis inserti, ita tibi militando studiū vitæ præsentis percurrere valeant, vt æternæ remunerationis brauium te donante percipiant: & sicut (te Deo inspirante) nostris optant iungi consortijs (propter quod damus eis communē viuendi nobiscum societatem, quantum apud te possumus promereri, & nostrum est largiri) sic cum electis tuis a te remuneratore omnium bonorum valeant repromissa præmia percipere. Per Christum D.N. R. Amen.

Quibus dictis aspergat illos aqua benedicta. Postea eleuentur a terra à supradictis Magistro, & Patribus; & manibus iunctis ante pectus ducantur ad medium Altaris, quod genuflexi reuerenter osculabuntur. Mox ducti à præfatis Patribus ante Superiorem genuflectunt, osculataque illius manu, reliquos omnes Fratres (dicentes Sacerdotibus: Ora Deum pro me Pater, ceteris vero, Ora Deum pro me Frater) deuote, & reuerenter amplexabuntur.

IN induēdis Donatis idem modus seruabitur, sed cum imponitur palliū, nihil dicitur, & semper induentur, & primam professionem emittent in Capitulo, aut Choro; forma autem professionis eorum, quam transacto vno anno Nouitiatus vulgari sermone facere debent, hac est.

Ego Frater N. facio meam professionem simpliciter, & promitto Obedientiam, Castitatem, & Paupertatem Deo, ac Beatissimæ Virgini Mariæ de Monte Carmelo, & Reuerendo Patri nostro Fratri N. Præposito Generali Congregationis Carmelitarum Discalceatorum, suisque successoribus.

Insuper promitto me non prætensurum aliquam mutationem habitus, vel ascensum ad gradum laicorum, aut Choristarum

rum

rum, aut ad quemlibet alium gradum altiore[m] eo, ad quem à Deo vocatus sum.

Sed transacto quinquennio à prima professione faciente prædicta vota solemnia eadem forma, mutato illo verbo: Simplicem, in solemnem. & addita post successoribus, usque ad mortem.

DE NOVITIORVM PROFESSIONE.

Caput V.

Cum tempus emittendi professionem aduenerit, fient omnia, quæ ad induendum Nouitium dicta sunt, præterquam quod professionem emissurus procedit cum habitu superiore, portans in manibus cappam, scapulare cum capucio, & zonam, ac professionem scriptam. Factaque exhortatione, ut ibi, interroget Superior, an in Religione usque ad finem vitæ firmiter perseverare intendat; ipseque respondebit; Dei misericordia, & Fratrum orationibus nixus volo. Deinde manus suas (in quibus sit charta, emittendi professionis tenorem continens) manibus Superioris imponat; & suam professionem voce intelligibili, alte, ut facile à circumstantibus percipi possit, leget.

FORMA PROFESSIONIS.

Ego Frater N. N. facio meam Professionem, & promitto Obedientiam, Castitatem, & Paupertatem Deo, ac Beatissimæ Virgini Mariæ de Monte Carmelo, & R. P. N. Fr. N. N. Præposito Generali Congregationis Fratrum Carmelitarum Discalceatorum, suisque Successoribus, secundum Regulam primitiuam prædicti Ordinis, usque ad mortem. Insuper promitto, me numquam prætensurum prælationem aliquam, vel officium, iuxta Constitutiones, neque extra Religionem accepturum, nisi præcepto eius, quod mihi præcipere possit, adstringar.

H

Post-

CAPVT QVINTVM.

saluerimus. *Ps.* Domine exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat. *Ps.* Dominus vobiscum.
Oremus.

A Eterne Pater, & omnipotens Deus, qui Vnigenitum tuū vestem nostræ mortalitatis induere voluisti, obsecramus immensam tuæ largitatis bene * dictionem in hoc genus effluere vestimenti, quod sancti patres ad innocentia, & humilitatis indicium à renunciantibus sæculo gestari sanxerunt, & sic ipsum + benedicere digneris, vt famulus tuus, qui eo vsus fuerit, induere mereatur ipsum Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Oremus.

D Omine Iesu Christe, auctor virtutum, & amator pœnitentium, qui maxime humilitatem, paupertatem, obedientiam, & castitatem, cum ceteris virtutibus corporaliter in mundo elegisti, & peccatores ad pœnitentiam misericorditer vocare venisti, ac omnes fideliter credentes pie suscepisti: tuam ineffabilem misericordiam suppliciter exoramus, quatenus hūc habitum sancti * ficare, ac bene * dicere digneris: & concede propitius, vt quicumque illum deuote in sanctæ conuersationis signum gestauerit, cum veste candida, & immaculata ante tribunal tuum in Sanctorum agmine glorificatus, in die iudicij valeat apparere. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis & regnas in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Illico aspergit vestes, similiter & nouiter professum, dicens: In nomine Pa * tris, & Fi * lii, & Spiritus * Sancti Mox induit professum, & primo pracingens illum zona dicit. Cum esses iunior cingebas te, & ambulabas vbi volebas: cum autem senueris alius te cinget. In nomine Pa * tris, & Filii, & Spiritus sancti. R. Amen.

H 2 De-

Deinde imponit ei scapulare dissutum capucio, dicens: Tolle iugum Christi suaue, & onus eius leue. In nomine Pa tris, & Filij, & Spiritus sancti. R. Amen.

Ultimo vero illum amiciens cappa, dicit: Qui sequuntur Agnum sine macula, ambulabunt cum eo in albis: ideo sint semper tua vestimenta candida, in signum internæ puritatis. In nomine Pa tris, & Filij, & Spiritus sancti. R. Amen.

Quibus finitis aspergit eum ad huc genu flexum secundo, & dicit.

Oremus.

Dominus Iesus Christus, Pater misericordiarum, & peccatorum consolatio, qui non vult mortem peccatoris, sed ut magis conuertatur, & viuat, qui non iustos, sed peccatores ad pœnitentiam vocat, ipse tibi suâ ineffabili misericordia, & solita pietate, veram, & continuam cordis contritionem, ac sanctâ pœnitentiam inspiret, ut digne habitum sanctæ professionis gerere, & promissa Ordinis sancta valeas adimplere, ac in suo sancto seruitio perseuerare, & cum electis eius ad æterna gaudia feliciter peruenire. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat in sæcula sæculorum. R. Amen.

Postea aspergat illum tertio in modum Crucis, dicens: In nomine Pa tris, & Fi lij, & Spiritus Sancti, Incipitque alia voce Hymnum, Te Deum laudamus, ut supra in §. 4. cap. 1. fol. 13. quem prosequitur Conuentus, & omnibus hinc inde per choros stantibus. Superiore vero in superiori Altaris gradu iuxta cornu Euangelij stante, Professus infra eiusdem Altaris gradus se supra tapetem prosternat, & campana pulsantur, dum cantatur Hymnus, Te Deum, &c. Quo finito Cantor voce mediocri dicat, Kyrie eleison. Et Conuentus prosequatur alternatim, Christe eleison. Kyrie eleison. Superiorque Pater noster. &c. Et ne nos, &c. Cum ceteris Versibus, & Orationibus, ut in cap. precedenti post Hymnum, Veni Creator. annotantur fol. 49.

Fini.

Finitis Orationibus Superior aspergat nouiter professum aqua benedicta, & Magister Nouitiorum leuans illum à terra ducat ad medium Altaris, quo osculato ducatur ab eodem ad Superiorem, cui humiliter, & deuote manum osculabitur. Deinde reliquos omnes fratres (dicens Sacerdotibus: Ora Deum pro me Pater, ceteris vero, Ora Deum pro me Frater) amplexabitur reuerenter.

Interim cantatur Psalmus. 132. Cum repetitione Antiphona, Ecce quam bonum, &c. ut in precedenti capitulo fol. 51.

His peractis Magister Nouitiorum collocet predictum Professum in loco, quem deinde tenere debet (hoc est) in ultimo inter professos: & facto per Presidentem signo, incipiente altero ex Cantoribus, Choroque prosequente Psalmum, Deus misereatur, regrediuntur ad Conuentum. Si plures professionem emisserint, obseruentur ea quæ ad inductionem dicta sunt.

DE VELO MONIALIUM.

Caput VI.

CUm post elapsum probationis annum velum alicui Monialium tribuendum fuerit, antequam illud recipiat, emittet professionem in manibus Priorissæ eiusdem Monasterij, vel alicuius Fratris, cui hoc commissum fuerit, iuxta formam prænotatam in precedenti capitulo.

Igitur cum dies, in quo velum eidem tribuendum fuerit, accesserit, ante Missarum solemnias Moniales omnes in cappis cum candelis accensis nouiter professam comitantes, Hymnumque, Veni creator Spiritus, cantantes, processionaliter in Chorum conueniant.

Finito Hymno Sacerdos celebraturus Pluuiali indutus stans supra gradus maioris Altaris, vel iuxta ferream cratem, dicit.

Vers. Emitte spiritum tuum, & creabuntur. R. Et renouabis faciem terræ. V. Saluam fac ancillam tuam. R. Deus meus sperantem in te. V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et

R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da ei in eodem Spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde inchoatur in Choro Officium Missæ de Spiritu sancto, vel de occurrenti festo, cuius Orationibus sequentes superadduntur.

ORATIO.

QUæsumus Domine Deus omnipotens, famulam tuam placabili pietate respice, & cor eius tui amoris igne succende, ut tibi toto corde deuota, & à præsensibus aduersitatibus liberetur, & optatis gaudeat prosperitatibus æternis. Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in unitate Spiritus sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

SECRETA.

CAelestem medicinam quæsumus Domine præbeant famulæ tuæ hæc mysteria: & vitia cordis eius expurgent. Per Dominum nostrum Iesum Christum, &c.

POST COMMUNIONEM.

AVxiliare Domine quæsumus famulæ tuæ, ut corpore pijs actionibus intenta, donis gratiæ tuæ perfruatur. Per Dominum nostrum, &c.

Dum Missæ celebratur officium, Monialis, cui velum tribuendum est, genu flexa prope cratrem ferream ab intus cum accensa candela permanet, usque ad Missæ finem. Qua finita celebrans indutus

dutus Pluuiali velum (quod ab initio Misse super Altare maius in lance positum esse debet) hoc modo cantando benedicit.

BENEDICTIO VELI.

Vers. Adiutorium nostrum in nomine Domini. *R.* Qui fecit cælum, & terram. *Ÿ.* Ostende nobis Domine misericordiam tuam. *R.* Et salutare tuum da nobis. *Ÿ.* Domine Deus virtutum conuertere nos. *R.* Et ostende faciem tuam, & salu erimus. *Ÿ.* Domine exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat. *Ÿ.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. *Oremus.*

Domine Iesu Christe, auctor virtutum, & amator pœnitentium, qui maxime paupertatem, & castitatem cum ceteris virtutibus corporaliter in mundo elegisti, & peccatores ad pœnitentiã misericorditer vocasti, ac omnes fideles se ad te conuercentes pie suscepisti: tuam ineffabilem misericordiam suppliciter exoramus; quatenus hoc genus vestimenti sanctificare, & bene dicere digneris: & concede propitius, ut quæcumque illud deuote in signum sanctæ conuersationis gestaueris, cum veste candida, & immaculata ante tribunal tuum in sanctorum agmine glorificata in die iudicij valeat apparere. Qui viuus, & regnas in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Postea aspergit illud aqua benedicta, & Responsorium. Amo Christum; *cantatur in Choro communiter.* Interim si Chorus longe ab Altari distat, Sacerdos cum ministris (altero ex Acolythis velum in lance deferente) ad cratē ferreū accedit.

Resp. Amo Christum, in cuius thalamum introiui, cuius mater virgo est, cuius pater feminam nescit, cuius mihi organa modulatis vocibus cantant. * Quem cum amauero casta sum, cum tetigero munda sum, cum accepero virgo sum. *Ÿ.* Anulo suo subari haurit me, & immensis monilibus ornauit me.

* Quem

* Quem cum amauero, &c.

Illico Sacerdos uersa ad Conuentum facie incipit Antiphonam, Veni Sponsa Christi: Conuentus communiter prosequitur.

Antiph. Veni sponsa Christi, accipe coronam, quam tibi Dominus præparauit in æternum.

Postea cantatur in Choro alternatim Psalmus; Exaudiat te Dominus, ut supra in §. 6. cap. 3. fol. 42. quo finito Celebrans rein-
cipit prædictam Antiphonam, Veni sponsa Christi, &c. quam
Chorus prosequitur.

Deinde Celebrans dicit, Dominus sit tibi adiutor, & protector, atque omnium peccatorum tuorum indultor. R. Amen.

Finita hac Oratione Monialis, cui velum tribuitur, in medium Chori procedens cantat sequentem Antiphonam.

Antiph. Suscipe me Domine secundum eloquium tuum, & uiuam, & non confundas me ab expectatione mea.

Qua finita accedit ad fenestellam, per quam sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sororibus ministrari solet, Celebransq; imponit illius capiti velum, ita ut faciem cooperiat, dicens: Accipe velum sacrum, pudoris, & reuerentiæ signum, quod perferas ante tribunal Domini nostri Iesu Christi, ut habeas vitam æternam, & uiuas in sæcula sæculorum. Amen.

Mox accepto velo regreditur ad medium Chori, ubi cantando dicit: Posuit signum in faciem meam. Et Conuentus prosequitur, Ut nullum præter eum amatorē admittā. Et statim Celebrans dicit V. Bene ✠ dicat te Deus Pater, qui in principio cuncta creauit. R. Amen. V. Bene ✠ dicat te Deus Filius, qui de supernis sedibus pro nobis saluator Deus descendit, & Crucem subire non recusauit. R. Amen. V. Bene ✠ dicat te Spiritus sanctus, qui in similitudine columbæ in Iordane super Christum requieuit. R. Amen. V. Et ipse te in Trinitate perfecta sancti ✠ ficiet, & custodiat omnibus diebus vitæ tuæ, quem

quem venturum ad iudicium expectamus, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat in sæcula sæculorum. *R.* Amen. *Ps.* Propitietur Dominus omnibus infirmitatibus tuis. *R.* Amē. *Ps.* Sanet omnes languores tuos. *R.* Amen. *Ps.* Redimat de interitu vitam tuam. *R.* Amen. *Ps.* Corrobores, atque confirmet in omnibus desiderium tuum, qui in Trinitate perfecta viuit, & regnat in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Postea benedicat prædictam Monialem, dicens: Benedictio Dei omnipotentis Pa- tris, & Fi- lii, & Spiritus- sancti descē- dat, & maneat semper super hanc famulam Dei. *R.* Amen.

Statim incipit Hymnum, Te Deum laudamus, ut supra in S. 4. cap. 1. fol. 13. Quem Chorus (nouiter velata Moniali in medio Chori prostrata) usque ad finem prosequitur. Deinde dicitur Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Et Celebrans, Pater noster.

Vers. Et ne nos inducas in tentationem. *R.* Sed libera nos à malo. *Ps.* Manda Deus virtuti tuæ. *R.* Confirma hoc Deus, quod operatus es in ea. *Ps.* Saluam fac ancillam tuam. *R.* Deus meus sperantem in te. *Ps.* Esto ei Domine turris fortitudinis. *R.* A facie inimici. *Ps.* Nihil proficiat inimicus in ea. *R.* Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. *Ps.* Ora pro ea sancta Dei Genitrix. *R.* Ut digna efficiatur promissionibus Christi. *Ps.* Domine exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. Oremus.

Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da ei in eodem spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere.

Protege Domine famulā tuam subsidijs pacis, & Beatæ Mariæ semper Virginis patrocinij confidentem à cunctis hostibus redde securam.

Benedictio pro indumentis paruulorum. §. 4.

Cum paruulus aliquis, voti, aut deuotionis causa nostri Ordinis habitu induendus fuerit, Sacerdos indutus sacerdotalibus paramentis, velsaltem stola super cappam collo imposita, pramissis versibus Adiutorium, &c. habitum simul & paruulum induendum modo subsequenti benedicat.

Vers. Adiutorium, &c. *Ps.* Dominus vobiscum, &c. *Oremus.*

Domine Iesu Christe, qui pro nostra salute suscipiens humanam naturam, te vestimento carnis induere dignatus es, benedictione sancta, tua bene & dic ista paruula vestimenta, quæ pro gratijs tibi exoluendis omni cum deuotione, sanctoque voto, ac veneratione Beatissimæ Virginis Mariæ infans iste super se suscepturus est: infunde in eum quæsumus tuam sanctam bene & dictionem, vt cum primum induerit hunc habitum Religionis Beatæ Mariæ de monte Carmelo, intercedente sancto Alberto, descendat super eum gratia tua, quæ protegat illum ab omni malo mentis, & corporis. Qui viuus, & regnas, &c. *R.* Amen.

Deinde aspergat vestes aqua benedicta, exuensque paruulum vestibus secularibus dicat.

Eripiat Dominus de corde tuo sæculi pompas, quibus abrenunciasti, dum Baptismum susciperes. *Ps.* Eripe me Domine ab homine malo. *R.* A viro iniquo eripe me. *Ps.* Eripe me de inimicis meis Deus meus. *R.* Et ab insurgentibus in me libera me. *Ps.* Eripe me de operantibus iniquitatem. *R.* Et de viris sanguinum salua me. *Ps.* Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto. *R.* Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Postea induitur paruulus habitu, cui cū Sacerdos imponit tunicam griseam, dicit: Immittat in te Dominus sanctum Religionis amorem, sanctoque feruore succendaris, vt ardeas cælestium bonorum desiderio. *R.* Amen.

Deinde dicitur alternatim subsequens Psalmus.

Psalmus 118.

Laudate pueri Dominum: laudate nomen Domini. in altis habitat: & humilia respicit in cælo, & in terra.
Sit nomen Domini benedictum: ex hoc nunc, & vsq. in sæculum. Suscitans a terra inopem: & de stercore erigens pauperem.
A solis ortu vsque ad occasum: laudabile nomen Domini. Vt collocet eum cum Principibus: cum principibus populi sui.
Excelsus super omnes gentes Dominus: & super cælos gloria eius. Qui habitare facit sterilem in domo: matrem filiorum latantem.
Quis sicut Dominus Deus noster, qui Gloria Patri, &c.

Præcingens illum Zona dicit. Præcingat te Dominus zona iustitiæ, vt immaculata conserues omnia mandata sua. *R.* Amen.

lutem mentis, & corporis, vt te Creatorem recta fide colat, in te Redemptore spem suam confirmet, teque summum bonum super omnia diligat, atque sanctis mandatis tuis semper obediat . Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen .

Statim dicit: Reddite vota vestra Deo cum actionibus gratiarum . Et recitatur alternatim Psalmus sequens .

Laudate Dominum omnes gentes : Laudate eum omnes populi .
misericordia eius : & veritas Domini manet in æternum .
Gloria Patri, &c.

Quoniam confirmata est super nos

Versf. Dominus vobiscum R. Et cum spiritu tuo .

Oremus .

Suscipe sancte Pater, omnipotens æterne Deus, vota, precesque supplicantium, & per intercessionē Beatissimæ Virginis Mariæ, sanctique Alberti præsta nobis ita beneficia cognoscere, vt in gratiarum actione semper maneamus . Per Christum D.N. R. Amen .

Mox paruulum aqua benedicta aspergat, & benedicat .

Benedictio habitus pro confratribus nostri Ordinis . §. 5.

Antiph. Suscepimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui . Secundum nomē tuum Deus sic & laus tua in fines terræ: iustitia plena est dextera tua . Kyrie eleison . Christe eleison . Kyrie eleison . Pater noster .
V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo. V. Saluum fac seruum tuum. R. Deus meus sperantem in te . V. Mitte ei Domine auxilium de sancto. R. Et de Sion tuere eum. R. Nihil proficiat inimicus in eo. R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. R. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. R. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo .

Oremus

Suscipiat te Christus in numero fidelium suorum, vt licet indigni te suscipimus in orationibus nostris, concedat tibi Deus per Vnigenitum suum, mediatorem Dei & hominum, tempus bene viuendi, locum bene agendi, constantiam bene perseuerandi, & ad æternæ vitæ hereditatem feliciter perueniendi : & sicut nos hodie fraterna charitas spiritualiter iungit in terris, ita diuina pietas, quæ dilectionis est auctrix, & amatrix, nos cū fidelibus suis coniungere dignetur in cælis. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen .

Versf. Adiutorium nostrum ; &c. V. Sit nomen Domini benedictum.

R. Ex hoc nunc, & vsque in sæculum . V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum .

Oremus .

Aeternæ Pater, & omnipotens Deus, qui Vnigenitum tuum vestem nostræ mortalitatis induere voluisti : obsecramus immensam tuam largi-

gitatis benedictionem in hoc genus effluere vestimenti, quod sancti Patres ad innocentiam, & humilitatis indicium a renunciantibus sæculo gestari sanxerunt, & sic ipsum bene † dicere digneris, vt quicumque eo vsus fuerit, induere mereatur ipsum Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum. Qui tecum, &c. R. Amen.

Oremus.

Suppliciter te Domine, rogamus: vt super hunc habitum, seruo tuo imponendum, bene † dictio tua benigna descendat, vt sit benedictus, atq. diuina virtute procul pellantur hostium nostrorum visibilia, & inuisibilia tela nequissima. R. Amen.

Imponens ei habitum, dicit.

Accepe, vir deuote, hunc habitum benedictum, precantes Sanctissimam Virginem, vt eius meritis illum perferas sine macula, & te ab omni aduersitate defendat, atque ad vitam perducatur aternam. R. Amen.

Adesto Domine supplicationibus nostris, & hunc famulum tuum, quem sacre nostre Religionis sociamus, perpetua tribue firmitate corroborari, vt perseueranti proposito in omni sanctitate tibi valeat famulari.

Et dicatur Oratio: Protege Domine famulum tuum, &c.

Bene † dicat te Conditor cæli, & terræ, Deus omnipotens, qui te eligere dignatus est ad Beatissimæ Virginis Mariæ de monte Carmelo Societatem, & Confraternitatem, quam precamur, vt in hora obitus tui contrahat caput serpentis, qui tibi est aduersarius, & tandem tanquam victor, & palmam, & coronam sempiternæ hereditatis consequaris. Per Christum, Dominum nostrum. Amen.

Deinde aspergat Confratrem aqua benedicta, & subiungat dicens.

Ego auctoritate, qua fungor, & mihi concessa, recipio te ad Confraternitatem nostræ sacre Religionis, & inuestio, ac participem te facio omnium bonorum spiritualium eiusdem Ordinis. In nomine Pa † tris, & Filij, & Spiritus sancti. R. Amen.

His expletis Sacrifla Confratris nomen in codice Confraternitatis describat.

Benedictio nouæ Domus. §. 6.

Cum aliquis Conuentus a Fratribus inhabitandus denuo recipitur, antequam ab eisdem incolatur (vel quam primum commode fieri poterit) hoc modo benedicendus est.

Conueniant Fratres in Ecclesia, seu Oratorio in cappis, ibique iuxta loci capacitatem in forma Processionis diuidantur, Cantores vero absolute incipiant, & Conuentus prosequatur sequens Responsorium.

Resp. Benedic Domine domum istam, quæ ædificata est nomini tuo, venientium in loco isto. * Exaudi preces in excelso solio gloriæ tuæ. V. Domine si conuersus fuerit populus tuus, & orauerit ad Sanctuarium tuum.

* Exaudi, &c. V. Gloria Patri, &c. Exaudi, &c.

Versicularij. V. Domum tuam decet sanctitudo Domine. R. In longitudine dierum. *Sacerdos.* V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Ore-

Oremus.

DEus qui in omni loco dominationis tuæ dedicator assistis: exaudi nos quæsumus, vt inuiolabilis huius domus permaneat benedictio, & beneficia tui muneris vniuersitas quæ supplicat mereatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde. V. Adiutorium nostrum, &c. V. Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

TE Deum Patrem omnipotentem suppliciter exoramus pro hac domo, & pro eius habitatoribus, ac rebus, vt eam bene + dicere, & sancti + ficare, ac bonis omnibus ampliari d' gneris: tribue eis Domine Deus de rore cæli abundantiam, & de pinguedine terræ vitæ substantiam, & desideria voti eorum ad effectum tuæ miserationis perducas. Ad introitum ergo nostrum bene + dicere, & sancti + ficare dignare hanc domum, sicut benedicere dignatus es domum Abraham, Isaac, & Iacob: & intra parietes domus istius Angeli tuæ lucis inhabitent, eamque, & eius habitatores custodiant. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde aspergit locum aqua benedicta, atque ipse cum reliquis omnibus genuflectens incipit Antiph. sequentem.

Antiph. Sub tuum præsidium confugimus sancta Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus: sed a periculis cunctis libera nos semper Virgo gloriosa, & benedicta.

Vers. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix. R. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

Protege Domine famulos tuos subsidijs pacis, & B. Mariæ semper Virginis patrocinij confidentes, a cunctis hostibus redde securos.

Omnipotens sempiterne Deus, qui in omni loco dominationis tuæ totus assistis, totus operaris: adesto supplicationibus nostris, & intercedentibus sanctis tuis beato Ioseph, atque beato Alberto, huius domus sis protector, & nulla hic nequitia contrariæ potestatis obsistat: sed sint ad nostræ humilitatis introitum meritis Sanctorum tuorum, fuga Dæmonum, & Angeli pacis ingressus.

Vista quæsumus Domine habitationem istam, & omnes insidias inimici ab ea longe repelle: Angeli tui sancti habitent in ea, qui nos in pace custodiant, & benedictio tua sit super nos semper. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, &c. R. Amen.

Benedictio aquæ sancti Alberti. §. 7.

CVm iam pridem apud populum, beati Alberti nostri sacri Ordinis illustris Confessoris non minima deuotio percrebuerit: eo quod multi, qui a febribus vexabantur, aquam in eiusdem honorem benedictam degustantes, sapienter fuerint a languoribus liberati. Idcirco in nostris Conuentibus, ubi prædicti Sancti reliquæ fuerint, fiet aquæ benedictio in hac forma. Sacerdos indutus superpelliceo, & stola, vel saltem stola ad collum super cappam imposita, ministro

Stro cum accensa candela comitante, accedens ad locū ubi reliquie sunt repositae, extrahit illas reuerenter, & aqua benedicenda in vase decenti preparata, dicit.

Vers. Adiutorium nostrum, &c. *Ps.* Sit nomen Domini, &c. *Ps.* Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

Fidelium Deus omnium fortitudo, & salus, qui focrum beati Petri Apostoli tui febribus magnis detentam, piæ rogationis intuitu perfecte sanasti, sancti & ficare, & bene & dicere digneris creaturam hanc aquæ in tuo sacratissimo nomine, & Reliquijs sanctissimi Confessoris tui Alberti, quæ sperto sæculo ad almæ Genitricis Virginis Mariæ Religionem vocare dignatus es. Concede quasumus eius gloriosis meritis, & intercessionibus, ut quicumque febrium vexatione grauantur, per huius sumptionem humilem a cunctis animæ, & corporis languoribus liberentur, atque Ecclesiæ tuæ incolumes repræsentari mereantur, gratiarum tibi actiones in ea iugiter referentes. Qui viuus, & regnas in sæcula, sæculorum. *R.* Amen.

Deinde accipiens Reliquias reuerenter, immergit eas ter in aqua in modum Crucis, simul & semel dicens: Bene & dic Domine meritis sancti Alberti creaturam hanc aquæ, qui gloriofo tuo corpore benedixisti aquas Iordani: & præsta, ut omnes gustantes ex ea, tam corporis, quam animæ recipiant sanitatem. Qui viuus, & regnas, &c. *R.* Amen.

Antiph. O Alberte norma munditiæ, puritatis, & continentię, ora Matrem misericordiæ, ut in hac valle miserię nos defendat à prauo scelere, vt exuto mortali corpore perfruamur æterna requie.

Vers. Ora pro nobis B. Alberte. *R.* Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

Concede quasumus omnipotens Deus, ut per virtutem benedictionis huius aquæ, & per meritum Passionis Domini nostri Iesu Christi, & per intercessionem B. Mariæ Virginis, B. Alberti, & omniū sanctorum, omnes fideles, qui pie, & deuote aquam istam gustauerint, animæ, & corporis sanitatem valeant recipere, & in tuo sancto seruitio permanere. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

BENEDICTIO CAMPANAE. §. 8.

D*Vin es conflatur (si forte huiusmodi conflatio in Conuentu fiat) congruatis ibidem Fratribus, & (prout locus permiserit) processionaliter dispositis, dicitur alternatim Psalmus: Laudate Dominum in sanctis eius, &c. ut supra in §. 4. fol. 68. quo finito Sacerdos dicit clara voce.*

Pater noster. *Ps.* Et ne nos inducas, &c. *Ps.* Adiutorium nostrum, &c. *Ps.* Sit nomen Domini, &c. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Bene & dic Domine hoc metallum ignitum, quod benedici statumus.

Quasus-

Quæsumus Domine tuam gratiam perfundere digneris, & tua virtute obumbres, vt tua clementia fauente, quod desideramus attingamus, ad laudem, & gloriam Dei omnipotentis, & ad honorem sancti. *N. (hic exprimitur nomen Sancti, cui Campana dicanda, & cuius nomine intitulanda est)* Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*
Statim aspergatur aqua benedicta.

Cum iam constata, seu perfecta Campana fuerit, antequam ea utantur, modo infra posito benedicetur.

Dicito Psalmo, & versibus vt supra, Sacerdos dicit.

Oremus.

Deus, qui per sanctum Moysen legitimum famulum tuum, tubas argenteas fieri præcepisti, quibus dum Leuitæ tempore sacrificij clangerent, sonitus dulcedine populus monitus, ad te orandum fieret præparatus, & ad celebranda sacrificia conueniret: præsta quæsumus, vt hoc vasculum, sanctæ tuæ Ecclesiæ præparatum, a tuo sancto Spiritu per nostræ humilitatis obsequium sancti tibi fiat, vt per illius tactum, & sonitum fideles inuocentur ad sanctam matrem Ecclesiam, & ad præmium supernum.

Procullentur omnes insidiæ inimici, fragor grandinum, & impetus tempestatum: temperetur infesta tonitrua: prosternat æreas tempestates dextera tuæ virtutis, vt hoc audiētes tintinnabulum tremiscant, & fugiant ante Crucis vexillum in eo depictum. Quod ipse Deus noster Iesus Christus præstare dignetur, qui absorpta morte per patibulum Crucis, regnat in gloria Dei Patris cum eodem Spiritu sancto. Per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.* *Deinde aspergat aqua benedicta.*

Benedictio agrorum, vt ab eis locustæ, bruchi, & quæuis alia animalia noxia expellantur. §. 9.

Sacerdos indutus superpelliceo, seu cotta vel cappa, & Stola violacei coloris ad collum imposita, veniens ad agrum a locustis, bruchis, aut alijs animalibus noxijs vexatum, primo aspergat illum aqua benedicta: deinde dicat Versus, & Orationes sequentes.

Vers. Adiutorium nostrum, &c. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, bonorum omnium auctor, & conseruator, in cuius nomine omne genu flectitur, celestium, terrestrium, & infernorum: concede, vt quod de tua misericordia confisi agimus, per tuam gratiam, efficacem consequatur effectum: quatenus hos vermes, mures, bruchos, aues, locustas, aut alia animalia noxia segregando segreges, exterminando extermines, vt ab ista calamitate liberati gratiarum actiones Maiestati tuæ referamus. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Oremus.

Deus, qui famulorum tuorum Moysis, & Aaronis ministerio ab Aegyptijs pro gloria nominis tui locustas, bruchos, ciniphes, aliasque

K. pla-

p'agas (scilicet iustitiæ tuæ in peccatores flagella) auertisti, a filiis quoque, Israel prohibuisti: a populo tuo in te credente similes calamitates aufer, vt potentiam tuam, & beneficentiam prædicemus. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen. *Oremus.*

L Argire, & conseruare fructus terræ dignare Domine Deus noster, vt temporalibus gaudeamus auxilijs, & proficiamus spiritualibus incrementis. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen. *Oremus.*

O Ramus te Domine Deus noster, vt hos agros, aut vineas serenjs oculis, hilarique vultu respicere digneris: tuamque super eos mitte bene + dictionem, vt non grando surripiat, non turbo subuertat, non vis tempestatis detruncet, non æstus exurat, non animalia noxia corrodant, neque inundatio pluuiæ exterminet: sed fructus incolumes vbereque vsui nostro, ad plenam maturitatem perducas. Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum, &c. *R.* Amen.

Mox aspergat agros, vel vineas, dicens pro temporis diuersitate Anaphoram. Vidi aquam, &c. vel, Asperges me, &c. Deinde legat sequens Euangelium.

Ps. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. Sequentia sancti Euangelij secundum Marcum. *R.* Gloria tibi Domine.

I N illo tempore dixit Iesus Discipulis suis. Euntes in mundum vniuersum prædicate Euangelium omni creaturæ. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur. Signa autem eos qui crediderint hæc sequentur. In nomine meo Dæmonia eiicient, linguis loquentur nouis, serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint, non eis nocebit: super agros manus imponent, & bene habebunt. *R.* Laus tibi Christe.

Vers. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. *Oremus.*

P Reces nostras quæsumus Domine clementer exaudi, vt qui iuste pro peccatis nostris affligimur, & hanc vermium, murium, bruchorum, auium, locustarum, vel aliorum animalium calamitatem patimur, pro cui nominis gloria ab ea misericorditer liberemur, vt per potentiam tuam expulsa nulli noceant, & hos agros, vineas, aut hortos intactos dimittant, quatenus quæ ex eis orta fuerint, tuæ Maiestati deseruiant. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde aspergat prædictos agros, seu vineas ter in modum crucis, dicens: Benedictio Dei omnipotentis Pa + tris, & Fi + lij, & Spiritus + sancti descendat, & maneat super hos agros, vineas, aut hortos, & eorum fructus. *R.* Amen.

Benedictio pro aquis infectis. §. 10.

Vers. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. Sequentia sancti Euangelij secundum Matthæum. *R.* Gloria tibi Domine.

I N illo tempore venit Iesus a Galilæa in Iordanem ad Ioannem, vt baptizaretur ab eo. Ioannes autem prohibebat eum, dicens: Ego a te de-

beo baptizari, & tu venis ad me? Respondens autem Iesus dixit ei: Sine modo, sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Tunc dimisit eum. Baptizatus autem Iesus, confestim ascendit de aqua: & ecce aperti sunt ei cæli: & vidit Spiritum Dei descendentem sicut columbam, & venientem super ipsum: & ecce vox de cælis dicens: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui. R. Laus tibi Christe.

Verf. Adiutorium nostrum, &c. V. Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui Iordanis flumen benedixisti, & in eodem baptizatus aquas purificasti, vt elementum salubre efficeretur in remissionem peccatorum: has aquas bene tibi dicere, & sancti tibi ficare digneris, vt nihil in eis noxium, nihil pestilens, nihil corrumpens maneat, sed omnia pura, & munda in eis efficiantur, vt quæ ad vsum hominum ex eis creata sunt, cum gloria tua, & salute nostra sumamus. Qui viuus, & regnas cum Deo Patre in vnitæte Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen. *Deinde aspergantur aquæ in modum crucis.*

Benedictio pro animalibus infirmantibus. §. I I.

Primo infirmantia animalia aspergantur aqua benedicta. Mox Sacerdos dicat. V. Adiutorium, &c. Dominus vobiscum, &c. Oremus.

Misericordiam tuam Domine supplices exoramus, vt hæc animalia, quæ graui infirmitate vexantur, tua bene tibi dictione sanentur: extinguatur in eis omnis diabolica potestas, neque vltius agrotent: esto eis Domine vitæ defensio, & remedium sanitatis.

Deus, qui laborantibus hominibus etiam de mutis animalibus solatia subrogasti: supplices te rogamus, vt sine quibus non alitæ humana conditio, nostris facias vltibus non perire. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen. *Et aspergantur iterum.*

DE RECONCILIATIONE ECCLESIAE.

Caput VII.

Cum aliquā Ecclesiā nostrorum Conuentuum violenta sanguinis effusione, vel alio quouis modo violari contigerit, a quolibet priuato Sacerdote (dummodo sacro chrismate consecrata non sit) hunc in modum reconciliari poterit.

Sacerdos indutus superpelliceo, seu cotta, vel saltem cappa, & stola violacei coloris ad collum imposita, precedente Conuentu, ac post ipsum Conuentum Acolythis cum cereis accensis, & aqua benedicta procedentibus, accedit ad violatum locum, ibique dicit.

In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen. Deinde dicitur Antiphona, Asperges me, &c. & post ipsam Psalmus, Miserere mei Deus, &c. vsque ad finem, cum Gloria Patri, vt infra in Funerali cap. 3. de Extrema unctione,

X 2 Inte-

Interim Sacerdos aspergit ter locum pollutum in modum crucis, & repetita Antiph. dicitur. Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Pater noster. V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo. V. Domum tuam decet sanctitudo Domine. R. In longitudinem dierum. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum, &c. Oremus.

DEus, qui dixisti, Domus mea, domus orationis vocabitur: domum istam sanguinis effusione, vel spurcitij contaminatam, mundare, & sancti + ficare digneris, vt omnium preces, & vota in hoc loco ad te clamantium clementer exaudias, & benigne perficias. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen. Oremus.

DEus, qui sacrandorum tibi auctor es munerum, effunde super hanc domum bene + dictionem tuam, vt ab omnibus hic inuocantibus nomen tuum, defensionis tue auxilium sentiat. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen. Oremus.

DEus, qui in omni loco dominationis tue clemens atque benignus dedicat & sanctificat assitis: exaudi nos quæsumus per merita tue sanctæ passionis, & per intercessionem Beatissimæ Virginis Mariæ, & omnium Sanctorum concede, vt in posterum inuiolabilis huius loci permaneat reconciliatio, & beneficia tua ad te elamantes, in hoc sancto Templo, & ubique percipere mereantur. Qui viuus, & regnas cum Deo Patre, &c. R. Amen.

Finitis Orationibus procedunt processionally ad gradus maioris Altaris, ceterisque omnibus genuflexis Sacerdos stans dicit.

Vers. Sacerdotes tui induantur iustitiam. R. Et sancti tui exultent. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum, &c. Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui superbis resistis, & gratiam præstas humilibus: tribue quæsumus, vt non indignationem tuam prouocemus elati, sed propitiationis tue capiamus dona subiecti. Per Dominum nostrum, &c. R. Amen.

DE EXORCISMIS

Caput VIII.

Sacerdos exorcizaturus, stola violacei coloris (ad minus) supra superpellicum, vel cappam uti debet, cui assistent aliqui ex Fratribus tenentes crucem parua, candelam accensam, & aquam benedictam.

Exorcismus contra imminentem tempestatem.

Cum aliqua procellosa ingruerit tempestas, quæ turbido aëre, ac nebulosis undique nubibus circumfluentibus, agris, aut vineis, vel etiam ædificijs damnum aliquod minetur euenturum, Prior, vel alius Sacerdos, cui ipse iniunxerit, stola ad collum impōita, præcedente Conuentu procedat ad Ecclesiam, ibique genuflexis omnibus, postquam aliquantulum sub silentio orauerit, accens-

*fit aliquibus candelis super Altare, surgens (si expedire videbitur) Sacram in quo sanctissimum Eucharistia Sacramentum servatur, reuerenter osli-
referabit.*

*Deinde (remanentibus ibidem in oratione aliquibus) Sacerdos, & reliqui Fratres, quorum unus crucem parnam, alius vero candellam accensam, & vas aqua benedicta deferret, dicendo alternatim per choros Psalmum, Miserere mei, ascendunt ad locum eminentem; ex quo nubes, que maius periculum induitura videntur, perspicui possint: finitoque Psalmo cum Gloria Patri, omnes (si com-
mode fieri poterit) genuflectent: Sacerdos vero verso ad tempestatem vultu, in-
cipiat contra eam Exorcismum: interimque campana pulsantur.*

Per signum Cru ꝑ eis, de inimicis ꝑ nostris libera nos ꝑ Deus noster. In nomine Patris ꝑ & Filij, & Spiritus sancti. Amen. Credo in Deum &c. Kyrie eleison. Christe eleison., Kyrie eleison. Paternoster &c. ꝑ. Adiutorium nostrum in nomine Domini. R. Qui fecit cælum, & terram. ꝑ. Sit nomen Domini benedictum. R. Ex hoc nunc, & vsque in sæculum. ꝑ. Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius. R. Et fugiant qui oderunt eum a facie eius. ꝑ. Exurge Christe, adiuua nos. R. Et libera nos propter nomen tuum. ꝑ. Domine exaudi &c. ꝑ. Dominus vobiscum, &c. Oremus.

Dominus Iesu Christe, qui fecisti cælum, & terram, & omnia quæ in eis sunt, quique flumini Iordani benedixisti, atque in eo baptizari voluisti, & tuas sanctissimas manus, & brachia sacratissima in Cruce ꝑ extendisti, quibus aërem sanctificasti: obsecramus immensam pietatis, & bonitatis tue abundantiam, quatenus has nubes, quas ante me, & post me, & super me, a dextris, & a sinistris video aërem perturbare, dissolvere, & annihilare digneris; ut alligata potestas demonum impie deservientium deficiat, & turbetur, ad laudem tui sanctissimi nominis, & potentissimæ Maiestatis tuæ: Qui vivis, & regnas in sæcula &c. R. Amen.

Deinde conversus ad nubes signet eas cruce, dicens.

Circundet te, nubes, Deus Pater. ꝑ Circundet te Deus Filius. ꝑ Circundet te Deus Spiritus sanctus. ꝑ Destruat te Deus Pater. ꝑ Destruat te Deus Filius. ꝑ Destruat te Deus Spiritus sanctus. ꝑ Comprimat te Deus Pater. ꝑ Comprimat te Deus Filius. ꝑ Comprimat te Deus Spiritus sanctus. ꝑ

Sanctus Mattheus, Sanctus Marcus, Sanctus Lucas, Sanctus Ioannes, Euāgelistæ, qui Christi Euāgelium per quatuor mundi partes diuulgarunt, ipsi suis meritis, & precibus hanc tempestatem a termino isto, & ab omnibus Christianorum finibus ab eodem Domino nostro Iesu Christo obtineant effugari, & depelli.

Et ego peccator, & Christi Sacerdos, seu Minister (licet indignus) auctoritate, & virtute eiusdem Dei & Domini nostri Iesu Christi summi Imperatoris, non mea potentia innixus, & confusus, vobis præcipio immundissimi spiritus, qui has nubes, seu nubeculas concitatis, in virtute eiusdem Dei & Domini nostri Iesu Christi ꝑ per sanctissimam eius Incarnationem, per sanctam Natiuitatem, per Baptismum, & ieiunium ipsius, per eius sacratissimam Crucem ꝑ & Passionem; per sanctam Resurrectionem, per
admira-

admirabilem Ascensionem, per tremendum Adventum eius, & Iudicium, per merita intemerata semperq; Virginis Mariæ, & sanctissimi Eliæ, & per merita omnium Sanctorum, ut exeat ab eis, & eas dispergatis in locis fluensibus, & incultis; quatenus nocere non possint hominibus, animalibus, fructibus, herbis, arboribus, aut quibuscumque rebus, humanis vitiis deputatis. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum, qui venturus est iudicare vivos, & mortuos, & sæculum per ignem. *R. Amen.*

Ipse vobis imperat, dæmones, qui has nubes commouetis, de quo de nube lucida dictum est: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. † Ipse vobis imperat, qui sua sacratissima Cruce, & corporis sui sanctissimi in ea extensione aerem purgavit. † Ipse vobis imperat, qui per mortem suam vos, Principem vestrum, mortemq; deuicit, & ligauit, atque æternæ gehennæ mancipauit ignibus. † Ipse vobis imperat, qui post quadraginta dies nube susceptus virtute sua ascendit in cælum. † Ipse vobis imperat, qui venturus est iudicare vivos, & mortuos, & sæculum per ignem. *R. Amen. Statim eleuet Crucem in aerem, dicens.*

Ecce lignum sanctissimæ Crucis, fugite partes aduersæ; vici enim vos, & mundum Dominus noster Iesus Christus Filius Dei, Imperator summus, leo de tribu Iuda, radix David.

Deinde aspergat nubes in modum crucis ad quatuor latera. Si nondum quiesuerit tempestas, poterunt legi Litanie. Deinde Symbolum. Quicumque vult, & Antiphona: Salve Regina. & Sub tuum præsidium, &c. Canticum etiam, Benedicite, cum repetitione Versus, Gloria Patri, post unumquemque versuum prædicti Cantici. Vltimo dicantur Versus, & Orationes sequentes.

Vers. Benedicamus Patrem, & Filium cum sancto Spiritu. *R.* Laudemus, & superexaltemus eum in sæcula. *V.* Ora pro nobis sancta Dei Genitrix. *R.* Ut digni efficiamur &c. *V.* Exurge Christe, adiuua nos. *R.* Et libera nos propter nomen tuum. *V.* Domine exaudi &c. *V.* Dominus vobiscum &c. *Oremus.*

Omnipotens sempiterne Deus, qui dedisti famulis tuis in confessione veræ fidei æternæ Trinitatis gloriam agnoscere, & in potentia Maiestatis adorare vnitatem: quæsumus, ut eiusdem fidei firmitate ab omnibus semper muniamur aduersus.

Protege Domine famulos tuos subsidijs pacis, & Beatæ Mariæ semper Virginis patrocinio confidentes, a cunctis hostibus, & periculis rede securos.

A Domo tua quæsumus Domine spirituales nequitie repellantur, & ærearum discedat malignitas tempestatum.

A De nos Domine clamantes exaudi, & æris serenitatem nobis tribue supplicantibus, ut qui iuste pro peccatis affligimur, misericordia tua præueniente clementiam sentiamus.

L Argiri, & conseruare fructus terræ dignare Domine Deus noster, ut temporalibus gaudeamus auxilijs, & proficiamus spiritualibus incrementis. Per Christum &c. *R. Amen.*

Poterit

Poterit etiam superaddi Oratio Sancti titularis Conuentus, & aliorum pro deuotione Fratrum, cum compunctione cordis Dei misericordiam implorando. Quod si adhuc tempestas sedata non fuerit supradicta, bis, aut pluries poterunt repeti, prout oportere visum fuerit.

Cum vero tempestate pacata serenum adfuisse viderint, regrediantur ad Ecclesiam, dicentes Hymnum, Te Deum, ut in §. 4. cap. 1. fol. 13. quo finito Sacerdos dicit. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. *Oremus.*

Agimus tibi gratias omnipotens Deus pro vniuersis beneficijs tuis. Qui viuus, & regnas &c. *R.* Amen.

Deinde claudit Sacrarium (si forte remansit reueratum) & reuertuntur in Conuentum.

Exorcismus contra locustas &c. §. 2.

Sacerdos stola ad collum imposita Crucem parua in manibus deferens, ministro cum aqua benedicta, & aspersorio comitante, veniens ad locum ubi sunt locustae, vel alia noxia animalia, incipiat Exorcismum in hac forma.

Vers. Adiutorium nostrum &c. *Ps.* Sit nomen Domini &c. *Ps.* Benedicamus Patrem, & Filium, cum sancto Spiritu. *R.* Laudemus, & superexaltemus eum in saecula. *Ps.* Benedictus es Domine in firmamento caeli. *R.* Et laudabilis, & gloriosus, & superexaltatus in saecula. *Ps.* Benedicat, & custodiat nos omnipotens, & misericors Dominus. *R.* Amen. *Ps.* Domine exaudi &c. Dominus vobiscum &c. *Oremus.*

Domine Deus, qui creasti hominem ad imaginem, & similitudinem tuam, clementiam tuam suppliciter exoramus, ut hunc fructum, quem ad usum generis humani nasci fecisti, tua benedictione perpetua bene tunc dicas, ut germinet super terram, floreat, frondeat, & ad fructum maturitatis perueniat, quatenus de eo tibi suppliciter, & humiliter famuli tui acceptum, sacrificium, gratamque oblationem valeant offerre in conspectu tuo, & de reliquo vitam suam nutrire, ad laudem, & gloriam sanctissimi nominis tui. Non seminet super eum hostis antiquus semina sua, non zizania: non turbet eum aliquod malum: non calor siccet, non tempestas conturbet, nec grando conterat, neque ventus exurat: non arugo, aut tinea demoliatur: non locusta mordeat, neque animal aliud quodcumque inficiat: sed sub tua protectione, cum pluuia opportuna, salutaris, & congrua satiet, refrigeret ros, & usque ad complementum culturae ad manus laborantium in eo, prospere & cum salute perducatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Oremus.

Deus, qui ad salutem humani generis maxima quaeque Sacramenta in aquarum substantia condidisti: adesto propitius inuocationibus nostris, & elemento huic multimodis purificationibus preparato, virtutem tuam benedictionis infunde, ut creatura tua ista mysterij tui tibi seruiens, ad abigendos Daemones, morbosque pellendos diuinæ gratiae sumat effectum: quidquid in agris, vel vineis, vel hortis, vel segetibus fidelium tuorum hac vnda

vnda resperferit, careat omni immunditia, liberetur a noxijs animalibus, non illic resideat spiritus pestilens. *R.* Amen. *Ps.* Non aura corrumpens. *R.* Amen. *Ps.* Non bruchus, aut tinea demoliens. *R.* Amen. *Ps.* Non locusta mordens. *R.* Amen. *Ps.* Non ventus vrens. *R.* Amen. *Ps.* Non grando conterens. *R.* Amen. *Ps.* Non tempestas conturbans. *R.* Amen. *Ps.* Non calor siccans. *R.* Amen. *Ps.* Non zizania perturbans. *R.* Amen. *Ps.* Discedant ab ea omnes insidiæ latentis inimici, & si quid est quod incolumitati eius inuideat, aut quieti, aspersione huius aquæ effugiat, atque discedat. *R.* Amen.

Postea aspergat agri illius terminos aqua benedicta, dicens Antiphonam. Vi-di aquam, &c. *vel,* Asperges me, &c. *secundum temporis diuersitatem.* *Qua finita dicat:* Signum salutis pone Domine in fructibus istis, & non permit-tas introire Angelum percutientem in eos, neque animal aliquod instructuo-sum. De cælo Domine pone signum tuum in eis, & protege eos, & non erit in eis plaga nocens.

Vers. Ostende nobis Domine misericordiam tuam. *R.* Et Salutare tuum da nobis. *Ps.* Domine exaudi, &c. Dominus vobiscum, &c.

Oremus,

Exaudi nos Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, & mittere di-gneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui custodiat, foueat, prote-gat, visitet, & defendat omnes fructus, in his agris, vel vineis existentes. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde fiat benedictio agrorum, ut in §. 9. cap. 6. fol. 73. continetur.

Exorcismus domus a Dæmonio vexatæ. §. 3.

Superior, vel quilibet alius Sacerdos stola supra cappam ad collum imposta, crucem parua portans in manibus, præunte Conuentu accedit ad locum, in quo frequentius Dæmonis incursiones fieri solent, incipitque Exorcismum in hac forma.

In nomine Pa + tris, & Fi + lij, & Spiritus + sancti. Amen. *Ps.* Adiutorium nostrum, &c. *Ps.* Dominus vobiscum, &c. Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam gratiam contulisti, ut quidquid in tuo nomine digne, perfecteque ab eis agitur, a te fieri credatur: quæsumus immensam clementiam tuam, ut quod modo visitaturi sumus, visites, & quidquid benedicturi, bene + dicas, & ad ea quæ acturi sumus dexteram tuæ potentie extēdas, sintque ad nostræ humilitatis introitum, sanctorum tuorum meritis, fuga Dæmonum, & Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen. Oremus.

Deus Angelorum, Deus Archangelorum, Deus Prophetarum, Deus Apostolorum, Deus Martyrum, Deus Confessorum, Deus Virginum, & omnium bene viuentium, Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi, te inuoco, & nomen sanctum tuum, atque præclarę Maiestatis clementiam sup-plex exposco, ut mihi auxilium præstare digneris aduersus nequissimū spi-ritum

ritum, vt vbiqumque fit, audito nomine tuo velociter exeat, & recedat. Per eundem Christum, &c. R. Amen.

Adiuo te serpens antique per Iudicem viuorum, & mortuorum, per factorem mundi, qui habet potestatem mittere te in gehennam, ab hac domo festinus discedas. Ipse tibi imperat, maledicte Diabole, qui ventis, ac mari, & tempestatibus imperauit. Ipse tibi imperat, qui te de supernis celorum in inferiora terræ demergi præcepit. Ipse tibi imperat, qui te retrorsum abire præcepit. Audi ergo Satana, & time, & victus, & postratus recede, adiuratus in nomine Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. R. Amen.

Postea Sacerdos incipiat Psalmos Graduales, quorum singuli terminentur cum Gloria Patri. Prosequente Conuentu quinque priores aspergat loca domus aqua benedicta.

Psal. Ad Dominum cum tribularer. Psal. Leuauit oculos meos. Psal. Latatus sum. Psal. Ad te leuauit. Psal. Nisi quia Dominus. Quibus finitit dicitur. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. V. Et ne nos inducas, &c. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum. Oremus.

Domum tuam Domine clementer ingredere, & in tuorum cordibus fidelium perpetuam tibi construe mansionem, & presta, vt in hac domo nulla malignorum spirituum dominetur nequitia. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde dicantur alij quinque Psalmi, interimque Sacerdos aspergat, vt prius, loca domus.

Psal. Qui confidunt in Domino. Psal. In conuertendo. Psal. Nisi Dominus. Psal. Beati omnes. Psal. Sæpe expugnauerunt me. Kyrie eleison, &c. Pater noster. V. Et ne nos, &c. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum. Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui in omni loco dominationis tue totus assistis, totus operaris: adesto supplicationibus nostris; & huius domus sis protector, & nulla hic nequitia contrariæ potestatis obsistat: sed virtute Spiritus sancti, & operatione, fiat tibi hic prouum seruitium, & deuote libertas existat. Per Christum, &c. R. Amen.

Post hac ultimi quinque Psalmi recitentur, aspergendo similiter (si que remanent) loca domus. Psal. De profundis. Psal. Domine non est exaltatum. Psal. Memento Domine Dauid. Psal. Ecce quam bonum. Psal. Ecce nunc. Kyrie eleison, &c. Pater noster. V. Et ne nos inducas, &c. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum. Oremus.

Deus qui in omni loco dominationis tue custos, & protector assistis: exaudi nos quæsumus, vt inuiolabilis huius domus permaneat bene dictio, & beneficia tui muneris vniuersitas quæ supplicat mereatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

His expletis, Sacerdos in loco eodem, ubi exorcizare incepit, dicat Euangelium sequens.

Vers. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. *Sequentia sancti Evangelij secundum Lucam.* *R.* Gloria tibi Domine.

LUC. 19. **I**n illo tempore ingressus Iesus perambulabat Iericho: & ecce vir nomine Zachæus, & hic erat princeps Publicanorum, & ipse dives, & quærebat videre Iesum, quis esset, & non poterat præ turba, quia statura pusillus erat: & præcurrens ascendit in arborem sycomorum, ut videret eum, quia inde erat transiturus. Et cum venisset ad locum suspiciens Iesus vidit illum, & dixit ad eum: Zachæe festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere; & festinans descendit, & excepit illum gaudens. Et cum viderent omnes murmurabant, dicentes, quod ad hominem peccatorem diuertisset. Stans autem Zachæus dixit ad Iesum: Ecce dimidium bonorum meorum Domine, do pauperibus, & si quid alicui defraudaui, reddo quadruplum. At Iesus ad eum, quia hodie salus domui huic facta est, eo quod & ipse sit filius Abraham: veni enim Filius hominis quærere, & saluum facere, quod perierat. *R.* Laus tibi Christe.

Deinde ministrante aliquo ex Fratribus, benedicit incensum, dicens: Per intercessionem S. Michaelis Archangeli stantis a dextris Altaris incensi, & omnium electorum suorum, incensum istud dignetur Dominus bene + dicere, & in odorem suavitatis accipere. *Mox imponit incensum, accipiensque thuribulum de manu prædicti Fratris, comitante Conuento, procedit thurificans omnia loca domus, dicens:* Incensum istud a te benedictum ascendat ad te Domine: & descendat super nos misericordia tua. Dirigatur Domine oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo: eleuatio manuum mearum, sacrificium vespertinum. Pone Domine custodiam ori meo: & ostium circumstantiæ labijs meis. Non declines cor meum in verba malitiæ: ad excusandas excusationes in peccatis.

Postea deposito thuribulo dicit: V. Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

Vista quæ sumus Domine habitationem istam, & omnes insidias inimici ab ea longe repelle: Angeli tui sancti habitent in ea, qui nos in pace custodiant, & benedictio tua sit super nos semper. Per Dominum nostrum, &c. *R.* Amen.

His peractis, benedicat domum, dicens: Benedictio Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, descendat super hanc domum, et omnes habitantes in ea, et maneat semper vobiscum. *R.* Amen. *Aspergatque locum, ubi prænotatam Orationem finieris, aqua benedicta.*

Exorcismus ad Energumenos. S. 4.

In primis Sacerdos, vel Exorcista humiliter, & deuote, non proprijs viribus, aut virtute, sed Dei tantummodo clementia fretus, & Iesu Christi sanguine, quo oppressi anima redempta est, innixus, Energumenum aggrediatur. Præterea cauere debet, ne sit leuis, & curiosus inuestigator; non enim licet interrogare, nisi de ijs tantum, quæ ad oppressi liberationem quoque modo pertinent.

nent . Poterit vero ex parte Christi interrogare Dæmonem ipsum arctando, ut dicat : Vtrum sint multi vel pauci ? Quod sit nomen eius, & sociorum ? Qua de causa sint ingressi ? Qua hora ? Per quam personam sint expellendi ? Per quem sanctum ? Qui sint sui inimici in cælo, & qui in inferno ? Quibus verbis magis crucientur ? Si sint aliquo pacto, seu maleficio ibidem alligati ? Quomodo illud maleficiū dissolui, ac destrui possit ? Quis sit in illo corpore princeps illorum ? Denique, Si talis persona sit vere vexata ? & similia .

Deinde in virtute Dei præcipiet omnibus inferorum potestatibus, ut Dæmones contumaces, & inobedientes excrucient acrius in inferno, & spiritui principali in corpore obsessi, et egrediens ipse, simul omnes sibi subiectos, ac associatos Dæmones educat .

Debet etiam exorcizare, & benedicere omnia, quæ ad usum Dæmoniaci applicanda sunt: cuiusmodi sunt cibaria, potagia, unctiones, & similia, & etiam illa, quæ ad conjurationem Dæmonum in corpore existentium quoquo modo conferunt .

Ignitur obsessum aliquem. exorcizaturus (si Sacerdos sit, & immediate post Missæ celebrationem huiusmodi officium ab ipso oporteat exerceri) amota Casula, simul & Manipulo, alio vero tempore stola ad collam imposita, vel (si non sit Sacerdos) Ecclesiasticis ornamentis, pro sui ordinis qualitate indutus, imagine Crucifixi cum sanctorum reliquijs, & Orceo aquæ benedictæ, aliquibusque candelis, seu cereis accensis præparatis, energumeno, & assistantibus Fratribus genuflexis, devote, constanter, & intrepide (voc unum animaduertens, quod ubicumque hoc signum Crucis inuentum fuerit, energumenum semel in fronte, nisi ibidem aliter annotetur, signare debet) muniens se signo Crucis dicat .

In nomine Pa tris, & Fi lii, & Spiritus sancti . Amen . Nos cum, prole pia benedicat Virgo Maria . V . Ecce crucem t Domini : fugite partes aduersæ . R . Vicit leo de tribu Iuda, radix David . V . Domine exaudi orationem, &c . V . Dominus vobiscum, &c . Oremus .

Deus Angelorum, Deus Archangelorū, Deus Prophetarum, Deus Apostolorum, Deus Martyrum, Deus Confessorum, Deus Virginum, Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi . Inuoco nomen sanctum tuum, ac præclaræ Maiestatis tuæ clementiam supplex exposco aduersus hunc nequissimum spiritum, & omnem, qui vexat hoc plasma tuum, ut mihi auxilium, præstare digneris . Per eundem Christum Dominum nostrum . R . Amen .

Exorcizote inmundissime Spiritus, omnis incurfio aduersarii, omnis ira, omne phantasma, omnis legio, in nomine Domini nostri Iesu Christi : eradicare, & effugare ab hoc plasmate Dei . Ipse tibi imperat, qui te de supernis calorum in inferiora terræ demergi præcepit . Audi ergo, & time Satana, victus, & prostratus abscede in nomine Domini nostri Iesu Christi . Tu ergo nequissime Satana ; inimice fidei, hostis generis humani, mortis adductor, vitæ raptor, iustitiæ declinator, malorum radix, fons vitiorum, seductor hominum, proditor gentium, incitator inuidiæ, origo auaritiæ, causa discordiæ, excitator Dæmonum, malorum magister: quid stas, &

L 2 resistis,

reſiſtis, cum ſcias eum tuas perdere vires? Illum metue, qui in Iſaac immo-
latus eſt, in Ioseph venundatus, in agno occiſus, in homine crucifixus,
deinde inferni triumphator. Recede ergo in nomine Pa + tris, & Fi + lij, &
Spiritus, + ſancti. Da locum Spiritui ſancto per hoc ſignum Cru + cis Ieſu
Chriſti Domini noſtri, qui cum Patre, & eodem Spiritu ſancto viuit, & re-
gnat Deus per omnia ſacula ſeculorum. R. Amen.

Verſ. Dominus vobiſcum. R. Et cum Spiritu tuo. Oremus.

Deus, conditor, & defenſor generis humani, qui hominem ad imaginem
tuam formaſti, respice ſuper hunc famulum tuum. N. qui dolis im-
mundi ſerpentis appetitur, quem vetus aduerſarius, antiquus hoſtis terræ,
formidinis horrore circumuolat, & ſenſum mentis humanæ ſtupore deſigit,
terrore conturbat, & metu trepidi timoris exagitat. Repelle Domine vir-
tutem Diaboli, fallacemq; eius inſidias amoue: procul impius tentator au-
fugiat, ſit nominis tui ſig + no famulus tuus munitus, & in anima tutus, &
corpore: (*Hic quater facit ſignum crucis in pectore obſeſſis.*) Tu pecto + ris hu-
ius interna cuſtodias. Tu vi + ſcera regas. Tu cor + da cõfirmes. In ani + ma
aduerſatricis poteſtatis tentamenta euaneſcant. Da Domine ad hanc inuo-
cationem ſanctiſſimi nominis tui gratiam, vt qui huculque terrebat, ter-
ritus aufugiat, & victus abſcedat: tibi que poſſit hic famulus tuus (*Hic fa-
cit crucem ſuper cor energumeni*) & cor + de firmatus, & men + te ſyncerus debi-
rum præbere famulatum. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, &c.
R. Amen.

Adiuuro te ſerpens antique per iudicem viuorum & mortuorum, per crea-
torem tuum, per factorem mundi, per eum qui habet poteſtatem mittere
te in gehennam: abi ab hoc ſa + mulo Dei, qui ad Eccleſiæ ſignum recur-
rit cum metu. Tu, & exercitus furoris tui feſtinus diſcedas.

Adiuuro te + iterum, non mea infirmitate, ſed virtute Spiritus + ſancti, vt
deſiſtas ab hoc famulo + Dei. N. quem omnipotens Deus ad imaginem ſuã
fecit. Cede igitur non mihi, ſed miniſtro Chriſti. Illius enim te vrget po-
teſtas, qui te affigens Cruci ſuæ ſubiugauit. Illius brachium contremiſce,
qui deuictis gemitibus Inferni, animas ad lucem perduxit. Sit tibi terror
corpus + hominis, neque moreris diſcedere ab homine: quoniam compla-
cuit Chriſto in homine habitare: & ne contemnendum putes, dum me pec-
catorem nimis eſſe cognoſcis.

Imperat tibi + Deus. Imperat tibi maiestas + Chriſti. Imperat tibi Deus
+ Pater. Imperat tibi Deus + Filius. Imperat tibi Deus + Spiritus ſanctus.
Imperat tibi ſedes Apoſtolorum + Petri, & Pauli, & ceterorum ſanctorum.
Imperat tibi ſacramentum Cru + cis. Imperat tibi miniſteriorum + ritus.
Exi ergo tranſgreſſor, exi leductor plene omni dolo, & fallacia, & veritatis
inimice, innocentium perſequutor. Da locum duriffime. Da locum impiſſi-
ſime. Da locum Chriſto, in quo nihil inueniſti de operibus tuis, qui te ex-
poliauit, qui regnum tuum deſtruxit, qui te victum ligauit, & vaſa tua di-
rupit, qui te proiecit in tenebras exteriores, vbi tibi cum miniſtris tuis erit
præparatus interitus. Sed quid truculente recogitas? Quid temerarie tra-
ctas?

Etas? Reus omnipotenti Deo es, cuius statuta transgressus es: Reus Filio eius Iesu Christo Domino nostro, quem tentare ausus es, & crucifigere præsumpsisti: Reus es humano generi, cui tuis persuasionebus mortis fructum propinasti.

Si post hæc dicta adhuc Dæmoniacus non fuerit liberatus, deuote prosequatur.
 V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, Osanna in excelsis, Pater Domini nostri Iesu Christi, qui illum refugam tyrannum, & apostatam gehennæ ignibus deputasti: qui Vnigenitum tuum in hunc mundum misisti, vt illum rugientem contereret: velociter attende, accelera, vt eripias hominem ad imaginem, & similitudinem tuam creatum, à ruina, & Dæmonio meridiano. Da Domine terrorem tuum super bestiam, quæ exterminat vineam tuam. Vrgeat illum dextera tua potens expellere à famulo tuo. N. ne diutius præsumat captiuum tenere hominem, quem tu ad imaginem tuam facere dignatus es, & in Filio tuo redemisti. Qui tecum viuuit, & regnat in sæcula sæculorum. R. Amen.

Adiuo te ergo Draco nequissime, in nomine Agni immaculati, qui ambulauit super Aspidem, & Basiliscum, qui conculcauit Leonem, & Draconem: vt discedas ab homi- & ne, discedas ab Eccle- & sia (*Crux præcedens debet feri super circumstantes in aere*) Contremisce, & effuge inuocato nomine Domini, quem inferi tremunt, cui virtutes cælorum, Potestates, & Dominationes subiectæ sunt, quem Cherubin, & Seraphin indefessis vocibus laudant, dicentes, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth.

Imperat tibi Verbum caro factum. Imperat tibi Natus ex Virgine. Imperat tibi Iesus Nazarenus, qui te, cū Discipulos eius contemneres, elisum, atque prostratum exire præcepit ab homine: quo præsentem, cum te ab homine separasset, neque porcorum gregem contingere præsumebas. Recede ergo nunc adiuratus in nomine eius, ab homine, quem ipse plasmavit. Durum est tibi velle resistere: durum est tibi contra stimulum calcitrare, quia quanto tardius exis, tanto maius tibi supplicium crescit, quia non hominem contemnis, sed illum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. R. Amen.

Oremus.

Omnipotens Domine, Verbum Dei Patris, Christe Iesu, Deus, & Dominus vniuersæ creaturæ, qui sanctis Apostolis tuis dedisti potestatem calcandi super serpentes, & scorpiones: qui inter cetera mirabilium tuorum præcepta dignatus es docere Dæmones effugare: cuius virtute motus tamquam fulgur de cælo Satanæ decidit: tuum sanctum nomen cum timore, & tremore suppliciter deprecor, vt indignissimo mihi seruo tuo (data mihi venia omnium delictorum meorum) confidentiam, & possibilitatem donare digneris, vt hunc crudelem Dæmonem, & draconem, brachij tui sancti munitus potentia, fiducialiter, & securus aggrediar. Per te Iesu Christe Domine Deus noster, qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. R. Amen.

Adiuo

Adiuro te ergo omnis immundissime spiritus, omne phantasma, omnis incurfus Satanae, in nomine Iesu Christi Nazareni, qui post lauacrum Iordanis in desertum ductus est, & te in tuis sedibus vicit: ut quem de limo terrae ad honorem gloriae suae formauit, tu desinas impugnare, & in homine miserabili, non humanam fragilitatem, sed imaginem omnipotentis Dei contremiskas. Cede ergo Deo, qui te humiliato famulo suo Iob in seruitutem redegit. Cede Deo, qui te, & malitiam tuam in Pharaone, & in eius exercitu, per Moysen seruum suum in abyssum demersit. Cede Deo, qui te per fidelissimum seruum suum Dauid de Rege Saul spiritualibus canticis procul fugauit. Cede Deo, qui te in Iuda Scarioth proditore damnauit. Ille enim te diuinis & verberibus angit, in cuius conspectu cum tuis legionibus tremens, & clamans dixisti: Quid nobis, & tibi fili Dauid? Venisti ante tempus torquere nos. Ille te perpetuis flammis urget, qui in fine temporum diuersus est impijs: Ite maledicti in ignem aeternum, quem praeparauit Pater meus Diabolo, & Angelis eius. Tibi enim impie, & angelis tuis vermes erunt, qui numquam morientur: tibi, & angelis tuis inextinguibile praeparatur incendium: quia tu es princeps maledicti homicidij, tu auctor incestus, tu sacrilegorum caput, tu artium pessimarum magister, tu haereticorum doctor, tu totius obsecrationis inuentor.

Exi ergo & impie, exi & scelerate, exi & cum omni fallacia tua, quia hominem & templum suum, voluisti esse Deus. Sed quid diutius moraris hic? Da honorem Deo Patri & omnipotenti, cui omne genuflectitur. Da locum Domino Iesu & Christo, qui pro homine sanguinem suum, sacratissimum fudit. Da locum Spiritui & sancto, qui per beatum Apostolum suum Petrum manifeste te strauit in Simone Mago; qui fallaciam tuam in Anania, & Saphira condemnauit; qui te in Herode Rege honorem Deo non dante percussit; qui te in Mago Barieu per Apostolum suum Paulum caecitatis caligine perdidit, & per eundem de Pythonissa verbo imperans exire praecipit.

Discede ergo & nunc, discede & seductor, tibi & eremus sedes est, tibi habitatio serpens est. Humiliare, & prosternere: iam non est differendi tempus: ecce enim dominator Dominus proximat cito, & ignis ardebit ante ipsum, & praecedet, & inflammabit in circuitu inimicos eius. Si enim hominem fefelleris, Deum non poteris irridere. Ille te eiicit, cuius oculis nihil occultum est: ille te expellit, cuius virtuti vniuersa subiecta sunt: ille te excludit, qui tibi, & angelis tuis praeparauit aeternam gehennam: de cuius ore exiet gladius bis acutus: qui venturus est cum Patre, & Spiritu sancto iudicare viuos, & mortuos, & saeculum per ignem. R. Amen.

Alia Adiuratio, siue Exorcismus, ad fugandum Dæmonem de oppressis, seu maleficiatis corporibus. §. 5.

A Nte hanc Adiurationem (dum commodè fieri possit) exorcizaturus (si Sacerdos sit) Missam celebrare debet, in qua subsequentes orationes pro oppresso, seu maleficiato dicit.

Oratio.

Oratio.

DEus, qui per Vnigenitum tuum, exclusa dominatione Diaboli, populum tibi fidelem aptasti: expelle quæsumus a famulo tuo N. cunctas diabolicæ illusionis insidias, & cum illibatum ab omni eius impugnatione conserua. Per eundem, &c.

Secreta.

MVnus Domine humilitatis nostræ pro petitione famuli tui oblatum, petimus vt gratanter assumes, & ab eius oppressione hostis maligni insidias, omnemq; potestatem benignus excludere. Per Dominum nostrum, &c.

Post Commun.

CAelestis panis quem sumplimus, Domine, & nobis indulgentiam tribuat, & famulum tuum N. ab antiqua hostis irrisione defendat. Per Dominum nostrum, &c.

Finita Missa, obseruatis omnibus, quæ in præcedenti §. præmittuntur, muniens se signo Crucis dicat.

In nomine Pa + tris, & Fi + lii, & Spiritus + sancti. Amen. *Ps.* Domine exaudi, &c. *Ps.* Dominus vobiscum, &c. Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, à cuius facie cæli distillant, montes sicut cera liquefcunt, terra tremit, cui patent abyssi, quem infernus pauescit: te supplex deprecor, vt inuocatione tui nominis, huius famuli tui N. anima à vexatione liberata, ad auctorem suæ salutis recurrat, liberatorem suum (diabolo depulso fœtore, & odore suauissimo Spiritus sancti percepto) sequatur Dominum nostrum Iesum, Christum Filium tuum, qui tecum viuit, &c. *R.* Amen. Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, virtutem tuam totis exoro gemitibus pro huius famuli tui N. a Diabolo oppressa infantia, qui etiam indignis inter pressuras præsidium donas. Exurge pro huius infantia velata, & noli diu retinere vindictam, qui nec ante conspectum parentis permisisti filium iudicari. Auxiliare quæsumus inimici furore, vexato, nec sinas animam eius a Diabolo possideri, sed potius a malignis oppressionibus liberata, tibi referat gratias sempiternas. Per eum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. *R.* Amen.

Deinde præcipiat illi, vt nomen suum prodat, adiurans in hunc modum.

Præcipio tibi (quicumque es) Spiritus immunde in hoc corpore, per meritam gloriosæ Passionis, Resurrectionis, & Ascensionis Domini nostri Iesu Christi, per missionem Spiritus sancti, & per Aduentum eius, vt ostendas, & dicas mihi nomen tuum, & diem, & horam exitus tui cum signo aliquo.

Iterum præcipio tibi sub pœna excommunicationis maioris, & minoris, & auctoritate beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & aliorum successorum ipsius beatissimi Petri Apostoli, vt ostendas, & dicas mihi nomen tuum, & diem, & horam exitus tui, cum signo aliquo.

Quod si multos esse in obsessi corpore responderit, Exorcista prænotatum, exorcismum, Præcipio tibi, &c. pluraliter legat. Si vero non responderit, aut se solum esse dixerit, vltimius progrediatur, dicens:

Audi

A Vdi ergo, audi. N. spiritus a Deo maledicte, & præcipitare perpetua-
liter in pœna æterna. Nefandissime, nequissime, Dei rebellis, menda-
cij pater, omnium proditor, radix omnium malorum, origo discordiæ, vi-
tiorum fomes, insipiens, insensate, suffurator, hæretice, apostata, spurcissi-
me, sceleratissime, fetidissime, omni bono vacue, & omni malo plene, homi-
cida, reprobe, fili perditionis, & maledictionis æternæ, hostis humani gene-
ris, vitæ raptor, iustitiæ declinator, origo auaritiæ, serpens vilissime, lupe-
rapacissime, derisio totius Angelicæ naturæ.

E Xorcizo, & anathematizo te † siue vnus sis, siue plures, vt dicas mihi,
quomodocumque in hunc famulum Dei consignatum, & initiatum,
diuinis mysterijs temere ingredi præsumpsisti, siue in cibo, vel in potu, vel
quacumque malefica superstitione, vel præstigijs quomodocumque super
hunc famulum Dei factis: quæ quidem præstigia, & maleficia omnia, & sin-
gula, virtute, & potestate inuictissimi Regis omnium Domini, & Saluato-
ris nostri Iesu Christi, qui in hunc mundum apparuit, vt dissolueret opera
Satanæ, dissoluo, & dissoluta esse decerno. Et sicut per beatos Apostolos
sanctos Petrum, & Paulum dissoluit omnia maleficia, & præstigia facta per
illud membrum tuum Simonem Magum; & sicut per Bartholomæum sana-
bat omnes fauciatis a Dæmonio inhabitante Idolum Astaroth; & per san-
ctum Prophetam Moysen detegebat præstigia Magorum Aegyptiorum Ian-
nes, & Mambres in digito omnipotentis Dei; ita & nunc in eodem digito
Dei, scilicet Spiritus sancti, qui ex Patre, Filioque eius precedit, dissolui-
mus omnes fortilegas artes, & præstigia super hunc famulum suum, siue atroci-
tate inuidiæ tuæ, (qua maligne, & immunde spiritus insidiaris humanæ sa-
luti secundum impiam voluntatem tuam) siue iusta dispensatione omni-
potentis Domini Dei nostri, siue etiam exigentibus peccatis tuis, vel paren-
tum suorum, intra quæ interpono copiosam redemptionem pretiosissimi
sanguinis Domini nostri Iesu Christi, qui dilexit nos, & lauit nos a peccatis
nostris in sanguine suo, & venturus est iudicare viuos, & mortuos, & facu-
lum per ignem. R. Amen.

Item præcipio tibi in nomine Dei Pa-
tris omnipotentis, & Fi-
lii eius, Domini nostri Iesu Christi, & Spiritus sancti, vt ex-
ceas, & recedas ab hoc
famulo Dei, sine aliqua ipsius læsione, ita quod de cetero ad ipsum non
præsumas accedere, nec ad momentum in eo habitare, nec perturbare sen-
sus eius interiores, vel exteriores, a planta pedis vsque ad verticem, neque
humores commouere, neque inde siccationes ducere, vel quacumque imbe-
cillitate vexare, neque horis diurnis, vel nocturnis eius quietem impedire.

Quod si pertinaciter huiusmodi mandatis, & sententijs nostris (immo ve-
rius Dei, & Domini nostri Iesu Christi summi, & inuictissimi Imperatoris
nostri) obedire cum effectu contempseris, suppliciter exoramus eundem
Deum, & Dominum nostrum Iesum Christum, quatenus per virtutem suæ
sacratissimæ Passionis, & per merita Beatissimæ Virginis Mariæ Matris
sue, & sanctorum Angelorum, qui vident reuelatam faciem Dei Patris om-
nipotentis, & per merita patrum nostrorum Patriarcharum, Prophetarum,

Aposto-

Apostolorum, Martyrum, Confessorum, atque sanctarum Virginum, quatenus (sicut contra illum contemptorem, & induratum Pharaonem) mittat Angelum suum sanctum contra te, qui te catenis igneis alligatum cum socijs tuis apostaticis angelis, mergi faciat in stagnum ignis ardentis, & sulphuris, vbi cruciaberis die, ac nocte, & fumus tormentorum tuorum ascendet in sæcula sæculorum. R. Amen.

Vrgeat ergo te Dominus noster Iesus Christus Dei Filius. Vrgeant te Angeli. Vrgeant te Patriarchæ, & Prophetæ. Vrgeant te Apostoli, & Euangelistæ. Vrgeant te Martyres, & Confessores. Vrgeant te Virgines. Vrgeant te omnes sancti, & electi Dei. Deficiant ergo omnes artes, & insidiæ tuæ indies, & omnibus horis.

Reddite ergo (ô rebelles) Dei fortitudinem, reddite animæ sanitatem, non tentetis, nec morti tradatis: non in esca, non in potu, non in locis vbi habitat, non superueniatis vigilanti, nec dormienti, nec ei nocetis, neque vocem suffocetis, nec impediatis quærentem vitam æternam.

Recedite ergo per nomen æterni Dei à capite, à capillis, à vertice, à fröte, ab oculis, a lingua, a sublingua, a labijs, a naribus, a collo, a maxillis, a dentibus, a gutture, a gingiuis, ab ore, a palato, a cerebro, a panniculis cerebri, a cilijs, a supercilijs, a pilis, a pedibus, a tibijs, a genibus, a cruribus, a partibus verecundis, a renibus, a lateribus, ab intestinis superioribus, & inferioribus, a fœmore, a ventre, a stomacho, a corde, a spatulis, ab humeris, a pectore, ab vberibus, a brachijs, a manibus, ab vnguibus, ab ossibus, a nervis, a venis, a medullis, a pulmone, a compaginibus membrorum suorum, de omnibus iuncturis, & a toto corpore, & ab omnibus partibus corporis, & de vestimentis eius intus, & foris, & de tota carne, de tota pelle, vbiicumque latitatis, & latere potestis: separate vos ab hac creatura Dei: & sicut separauit Dominus Deus cælum a terra, lucem a tenebris, veritatem a mendacio, bonum a malo, sic sitis separati ab ista creatura Dei immundissimi spiritus, nunc, & semper, per eum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. R. Amen.

Hic Sacerdos ponat librum super caput obfessi, & ostendendo ei Crucifixum dicat.

Per istius libri orationes, & per omnes earum virtutes, & per omnia signa, & verba Saluatoris nostri, & per omnes orationes quæ fiunt in cælo, & in terra, & per omnes virtutes cælorum, in virtute, & per virtutem sanctorum Dei nominum, præcipio vobis, vt deinceps hic manere non debeatis, nec possitis, sed faciatis quæcumque vobis iusserimus, alioquin in stagnum ignis, & sulphuris vos præcipitabimus æternaliter concremandos.

In quacumque ergo parte huius corporis sitis, siue intus, siue foris, venite, & videte signum sanctæ Crucis a summo creatore Domino nostro Iesu Christo consecratam, quia per virtutem illius nobis obedire tenemini. Et per ipsum vos ligamus, vt coram nobis contra vestram voluntatem venire debeatis, quoniam verba Dei, quæ de ore nostro exeunt, sunt ignes feruentissimi

tissimi, qui vos comburent aternaliter, & hoc est signum, per quod totus mundus tremat, & omnis creatura contremiscit, & vos rebelles estis nostro, ac vestro Creatori.

Maledicti ergo, & excommunicati, atque blasphemis, sitis in pœna aternalis, & nulla sit vobis requies in aliqua hora, si statim non exieritis obediētes præceptis meis, vobis factis in virtute Iesu Christi, & verbis, quæ de illo dicuntur, qui orbem contremere facit, in cuius nomine, virtute, ac potestate vobis præcipio, vt statim recedatis. Per eum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. R. Amen.

Deinde proferat sententiam contra Dæmones rebelles, dicens.

Quia vero in hoc iudicio tãquam Vicarius illius summi iudicis potestate mihi tradita ab illo, quando Discipulis suis dixit: Quodcumque ligaueritis super terram, erit ligatum & in cælis: & quodcumque solueritis super terram, erit solutum & in cælis, nomine illius inuocato, & beatæ Virginis Mariæ eius Matris, nec non beatorum Confessorum Prosperi, Geminiani, & Zenonis, ac Sanctorum Cypriani, & Iustinæ Martyrum, ac totius Curie triumphantis, ratificando, & approbando latam superius sententiam per summum Creatorem: ita ego pronuncio tamquam Vicarius vt supra, & declaro, ac impero vobis, quod sine mora, ac omni occasione postposita, hanc creaturam Dei, quam tantum molestat, amodo relinquatis suæ pristinæ sanitati, & numquam deinceps molestare valeatis.

Item impero, mando, iubeo, & præcipio auctoritate, qua fungor, Luciferi, Beelzebub, Satanæ, & omnibus furijs infernalibus, quod statim, & sine mora vos in stagnum ignis, & sulphuris, & in profundum inferni præcipitent, vt supra sententiatum est, & indispensabiliter vos ligent, & affligant omnibus pœnis vsque in diem iudicij.

Et quia vestro Creatori rebelles fuistis, & nobis, & præceptis suis, Beatæ Virginis, & dictis Apostolorum, & Euangelistarum, Martyrumque, & Confessorum omnium dicta, lecta que neglexistis, vos omnes condemno ad infernale supplicium, & ignis, qui vos comburat, ex ipsius præsentia Dei exeat, ipso iubente, qui vna cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat in sæcula sæculorum. R. Amen.

Si post hæc omnia Energumenus adhuc ab obsidente Dæmone liberatus non fuerit, quoties opus fuerit, supradicta consideret, & audacter repetantur. Poterunt etiam aliqua ex infra annotatis Euangelijs superaddi.

In illo tempore: Respondens vnus de turba dixit ad Iesum. Magister atuli filium meum ad te, &c. *Vt in Feria 4. Quatuor temporum Septembris.* Recumbentibus vndecim Discipulis, &c. *Vt in Feste Ascensionis Dominice.* Ductus est Iesus à Spiritu in desertum, vt tentaretur à Diabolo, &c. *Vt in Dominica 1. Quadragesimæ.* Erat Iesus eiciens Dæmonium, &c. *Vt in Dominica 3. Quadragesimæ.* Dicebat Iesus turbi similitudinem hanc. Arborem ficu, &c. *Vt in Sabbato Quatuor temporum Septembris.* In principio erat Verbum, &c. *Vt in die Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi.*

Poterunt præterea Psalmi aliqui ex subsequentibus pro opportunitate temporis

ris recitari, Psal. Iudica Domine nocentes me, &c. Vt in Feria 2. ad Matut. Psal. Exurgat Deus, & dissipentur, &c. Vt in Feria 4. ad Matut. Psal. Eripe me de inimicis meis Deus meus, &c. Vt in Feria 4. ad Matut. Psal. Deus quis similis erit tibi, &c. Vt in Feria 6. ad Matut. Psal. Deus laudem meam ne tacueris, &c. Vt in Sabbato ad finem Matut. Psal. Qui habitat. Vt in Complet. Psal. Si vere utique iustitiam loquimini, &c. Vt in Feria 4. ad Matut. quem sepius Exorcista repetet, eo quod magni sit valoris, & efficacia ad expellendos Demones.

Denique dicat Symbolum Athanasii: Quicumque vult, &c. Vt in Dominica ad Primam: & Orationem illius Sancti, cuius nomine appellatur obsessus: nec non & aliorum, quos dum incolumis esset, speciali obsequio, ac veneratione colebat.

Si Dæmoniacus his omnibus recitatis, nondum fuerit ab immundo spiritu absolutus, & ob aliquam causam dimittenda sit coniuratio, tunc præcipiet omnibus spiritibus remanentibus in corpore, eos cogendo, ut recedant a capite, a corde, & a stomacho, & descendant ad partes inferiores corporis, puta, in ungues mortuos pedum, &c. Et cum illuc descenderint, faciat illis sequens præceptum.

Præcipio vobis omnibus spiritibus immundis, qui estis in hoc corpore, in nomine sanctissimæ Trinitatis, Pa + tris, & Fi + lii, & Spiritus + sancti, & sub pena immersionis in stagnum ignis, & sulphuris per annos mille, statim ab exitu vestro, quatenus non habeatis auctoritatem, seu potestatem, ascendendi superius ad caput, vel ad membra huius creaturæ Dei, & ipsam lædendi: sed cogamini manere deorsum, donec vocati fueritis a me, seu ab aliquo alio Exorcista, vel permisi a Deo ascendere, ad honorem ipsius, ad salutem huius creaturæ Dei, & ad confusionem vestram, vel augmentum, penarum vestrarum: & finatis ipsam orare, comedere, bibere, quiescere, & omnia alia agere, quæ spectant ad honorem Dei, & salutem animæ suæ. Et sicut Christus mortuus est, & descendens ad inferos dixit: Attollite portas Principes vestras, & eleuamini portæ æternales, & introibit Rex gloriæ, & ibi ligauit superbissimum Luciferum: ita auctoritate, qua fungor, ligo vos in loco vobis assignato. In nomine Pa + tris, & Fi + lii, & Spiritus + sancti. Amen.

Gratiarum actio pro Energumeno liberato. §. 6.

C*Um egressi fuerint spiritus immundi de corpore, primum Exorcista præceptum sequens ponat omnibus spiritibus, qui de illo corpore obfesso egressi sunt.*

Præcipio vobis omnibus spiritibus immundis, qui egressi estis ex hoc corpore, in nomine sanctissimæ Trinitatis, Pa + tris, & Fi + lii, & Spiritus + sancti, quod non habeatis auctoritatem, potestatem, seu virtutem, ostendendi vos huic creaturæ Dei, nec faciendi illi aliquam illusionem, tam phantasticam, quam realem, nec possitis illam offendere, neque lædere tam in corpore, quam etiam in anima, nec denuo possitis regredi ad illam, vexandam, nec mittere alios Dæmones loco vestrum: sed sitis confecti su-

prædicto præcepto ire ad sedes infernales, vel ad loca vobis deputata a Deo, vbi nullam creaturam, tam rationalem, quam irrationalem lædere valeatis. Ecce Crucem Domini, fugite partes aduersæ, vicit leo de tribu Iuda, radix David.

Deinde dicatur Hymnus, Te Deum laudamus, vt supra. §. 4. cap. 1. fol. 13. Quo finito dicat Exorcista. V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in eo. *R.* A templo sancto tuo, quod est in Hierusalem. *V.* Ostende nobis Domine misericordiam tuam. *R.* Et salutare tuum da nobis. *V.* Domine exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat. *V.* Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

Gratias agimus tibi Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: gratias agimus tibi Christe, Verbum æterni Patris: gratias agimus tibi Spiritus alme: gratias agimus sanctis omnibus tum Angelis, tum hominibus, quia omnipotente virtute Dei per nostras manus elusus est Draco. Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Iacob, misereere famulo tuo. N. quem a diabolica potestate liberaisti, & in eius adiutorium sanctum dirige Michaelem, qui eum protegat, visitet, atque defendat ab omnibus inimicis suis. Qui viuus, & regnas in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui liberare dignatus es hunc famulum tuum N. ab omni vexatione Satanæ, & ministrorum eius, mitte in eum septiformem Spiritum sanctum tuum paracletum de cælis. *R.* Amen. Spiritum sapientiæ, & intellectus. *R.* Amen. Spiritum consilij, & fortitudinis. *R.* Amen. Spiritum scientiæ, & pietatis. *R.* Amen. Adimple eum Spiritu timoris tui, & signa eum in vitam propitiatus æternam. *R.* Amen.

Oremus.

Bene ꝑ dicat tibi Dominus noster Iesus Christus, & custodiat te. Ostendat tibi faciem suam Dominus, & misereatur tui. Conuertat Dominus vultum suum ad te, & det tibi pacem. Sanctificet te Deus signaculo sanctæ Cru ꝑ eis suæ, vt recedant a te omnes inimici tui. Defendat te Iesus Christus Filius Dei viui per signum sanctæ Cru ꝑ eis. Defendat te ꝑ Deus ab omnibus malis præsentibus, & futuris, exterioribus, & interioribus. Signo te signaculo sanctæ Cru ꝑ eis, vt a persecutionibus Diaboli liberet te Deus. Signaculo huius sanctæ Cru ꝑ eis prosternantur ipsi Diaboli aduersarij tui, & fugiant a te. Per istius sanctæ Cru ꝑ eis signaculum liberet te Deus a periculis mundi, & mittat sanctos Angelos suos, qui te custodiant. Benedictio Dei Pa ꝑ tris, & Fi ꝑ lii, & Spiritus ꝑ sancti sit super te. Benedictio Iesu ꝑ Christi sit super te. Virtus sanctæ Cru ꝑ eis sit super te, intra te, circa te, ante te, post te, & in omnibus partibus tuis. Benedictio ꝑ Beatæ Mariæ Matris Dei sit super te. Benedictio ꝑ Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, & omnium Sanctorum, & Sanctarum Dei sit super te. *R.* Amen.

EXPLICIT PROCESSIONARIUM.

SE-

SECUNDA PARS ⁹³

Manualis, siue Funerale.

De Communione infirmorum Fratrum .

Caput I.

V M Frater aliquis grauitur infirmus cōmunicandus fuerit, ad cymbali pulsationem Fratres congregentur: & praecedentibus duobus Fratribus sine rochetis, quorum alter portet nolum, alter vero vrceum aqua benedicta cum aspersorio, & Conuentu per ordinem in cappis cum accensis candelis insequente; Superior, vel alius (cui ipse iniunxerit) indutus Alba, vel superpelliceo cum stola albi coloris ingreditur Ecclesiam, praeeuntibus ceroferariis in rochetis, flansq; ibi ante gradus Altaris dicit: In nomine Pa tris, &c.

ψ. Introibo, &c. ψ. Adiutorium nostrum, &c. Confiteor Deo, cum reliquis, ut in Missa.

Quod si eo tempore Missam finierit, praetermissa confessione accedit ad altare, & facta genuflectione, extrahit e custodia, seu sacrario pyxidem paruam, eamque super aram collocat, & genuflectit, adoratoque Sacramento surgit. habensque velum sericum a collo sursum pendens, cuius utraque extremitas ad pedes usque descendat, accipit cum eo sacram pyxidem reuerenter, & proceditur ad locum infirmorum processionaliter modo supradicto.

Inter eundum igitur Psalmus, Miserere mei, & aliqui alij (si opus fuerit) recitabuntur. Cum vero ingressus fuerit ad infirmum, Sacerdos dicat. ψ. Pax huic domui, & respondeatur a circumstantibus genuflectis: R. Et omnibus habitantibus in ea. Et deposito calice, seu custodia supra mensam, vel Altare mappa mundissima coopertum, & corporali desuper explicato, genuflectit Sacramento, surgensque aspergit agrotum in modum Crucis, deinde circumstantes, dicens Antiphonam, Asperges me Domine, &c. Miserere mei, &c. ψ. Gloria Patri, &c. Et repetita Antiphona, Sacerdos versa ad infirmum facie dicit. ψ. Saluum fac seruum tuum Domine. R. Deus meus sperantem in te. ψ. Mitte ei Domine auxilium de sancto. R. Et de Sion tuere eum. ψ. Nihil proficiat inimicus in eo. R. Et filius iniquitatis non apponet nocere ei. ψ. Esto ei Domine turris fortitudinis. R. A facie inimici. ψ. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. ψ. Dominus vobiscum. R. Et eum spiritu tuo.

Ore-

Oremus.

DEus infirmitatis humanæ singulare præsidium, auxiliij tui super hunc famulum tuum ostende virtutem, vt ope misericordiæ tuæ adiuutus, Ecclesiæ tuæ sanctæ incolumis representari mereatur. Per Christum, &c. R. Amen.

Deinde accedens propius ad infirmum, querat ab eo suauiter, ac molli sermone, An velit confiteri? Quod si annuerit (amotis arbitris) illius confessionem audiat. Deinde moneat eum, vt pro leuioribus culpis dicat, Confiteor, &c. Quo dicto Sacerdos vna cum ceteris qui adsunt dicat, Misereatur tui, &c. Et postea solus subiungat, Indulgentiam, absolutionem, &c.

Post hæc dicat egrotanti: Frater, facta iā de culpis generali confessione, superest, vt fidem constanti animo cōfitearis, ac pro fidei orthodoxæ Articulis saltem dicas, Credo in Deum, &c. Quod si ita sit infirmitate grauatus, vt nequaquam id solus dicere valeat, circumstantes adiuuent eum dicentes simul, Credo in Deum, &c. vsque ad finem.

Mox Sacerdos accipiens Sacramentum in calice, vel patena, proponat illud infirmo, dicens: Ecce Frater, corpus Domini nostri Iesu Christi, quod tibi deferimus. Credis hoc esse corpus eius verum, in quo est salus, vita, & resurrectio nostra? Quo respondente, Credo, subiungat: Igitur nunc superest, charissime frater, vt post peccatorum tuorum, & fidei factam confessionem, te etiam indignum confitearis, & reputes, qui possis accipere tantum Dominum: atque in huiusmodi confessionis signum ter (pectus tundens) dicas. Domine non sum dignus, vt intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea.

Quo facto communicet eum, dicens: Accipe Frater viaticum corporis Domini nostri Iesu Christi, qui te custodiat ab hoste maligno, & perducatur ad vitam æternam. R. Amen. Et statim post receptionem Sacramenti dicat. Corpus Domini nostri Iesu Christi custodiat animam tuam in vitam æternam. Amen.

Postea abluat digitos, & huiusmodi ablutio tribuatur infirmo, vel in Piscinam projiciatur.

His omnibus peractis dicat. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: te fideliter deprecamur, vt accipienti fratri nostro Sacramentum Corporis Domini nostri Iesu Christi Filij tui, tam corpori, quam animæ proferas ad remedium sempiternum.

Exaudi nos Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: & mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum, &c. R. Amen.

Mox subiungat: Bene tibi dictio Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti descendat super te, & maneat semper. R. Amen.

Si infirmus vomitum aegritudine laborat, & ob hæc, vel aliā causam sacrosan-

sanctum Eucharistia Sacramentum eidem sumere non licet, Sacerdos proponat ei ante oculos Sacramentum, moneatque egrotum, ut illud reuerenter adoret, dicens simul cum eo.

Adoro te Corpus Saluatoris mei Iesu Christi, & benedico tibi, quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum: Domine salua animam meam.

Postremo Sacerdos leniter admoneat infirmum, ut petat Sacramentum Extreme unctionis: & sic reuertantur in Sacristiam ordine, quo venerunt: recitabitur vero inter regrediendum Hymnus Te Deum, seu Pange lingua; cumque ad Altare peruentum fuerit, collocato Sacramento super Altare Sacerdos genuflexus dicit, Panem de calo, &c. cum oratione sanctissimi Sacramenti. Deinde surgens accipit utroque manu pyxidem, & vertens se ad populum facit super illum cum ea signum crucis, nihil dicens, Sacramentumque in sacratio recludit, & extinctis candelis, in silentio omnes recedunt.

DE FIDEI CATHOLICAE PROFESSIONE ab aliquibus infirmis fieri consueta. Cap. II.

Cum aliquando egrotantes viri pii, & Catholicae fidei Zelatores consueverint, vel in testamento, vel extra illud fidem Catholicam profiteri, iuxta Symbola, quibus utitur Sancta mater Ecclesia; vel etiam iuxta formam ex decreto sacri generalis Concilij Tridentini à Sancta Sede Apostolica traditam, ad testationem, atque declarationem fidei Orthodoxae, in qua vixerunt, & in qua decedunt: valde laudanda est, bis praesertim temporibus, pia haec consuetudo, atque ad eam faciendam fideles Catholici, qui decumbunt, inuitandi, & adhortandi sunt, ut vel voce, vel etiam scripto sanctam Orthodoxam fidem profiteantur, & protestentur. Qua de causa & eandem formam hic inserere visum est; cuius tenor is est.

Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quae continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet.

Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem caeli, & terrae, visibilibus omnium, & inuisibilibus. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia saecula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero: Genitum non factum, consubstantiali Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de caelis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in caelum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, & mortuos; cuius Regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum, Dominum, & viuificantem; qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum baptismata in remissionem pec-

peccatorum . Et expecto resurrectionem mortuorum . Et vitam venturi sæculi . Amen .

Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissime admitto, & amplector .

Item, sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacram Scripturarum, admitto: nec eam umquam, nisi iuxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor . Profiteor quoque septem esse vere, & proprie Sacramenta nouæ legis a Iesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis; licet non omnia singulis necessaria; scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre: & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse . Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus insupradictorum omnium Sacramentorum solemnè administratione recipio, & admitto .

Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio .

Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro uiuis, & defunctis: atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem vna cum anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi; sei ique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem: quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat .

Fateor etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi .

Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis iuuari: similiter & Sanctos vna cum Christo regnantes venerandos, atque inuocandos esse; eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas .

Firmissime assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum, habendas, & retinendas esse; atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam .

Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano Populo maxime salutarem esse affirmo .

Sanctam Catholicam & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco, Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro .

Cetera item omnia a sacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs, ac præcipue a sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematiza-

tas

tes ego pariter damno, reijcio, & anathematizo.

Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in presenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam vsque ad extremum vitæ spiritum constantissime (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque a meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum ego idem N. spondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuvet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Aut fiat sequens protestatio, seu testamentum quoddam Fidei, cuiuslibet Christiano iam morituro valde utile.

IN nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Ego N. infelix peccator, redemptus pretiosissimo sanguine Domini nostri Iesu Christi per magnam ipsius erga me dilectionem, nõ per meritum meum, fateor, & agnosco publice, vel hoc chirographo, vel his verbis meis coram omnipotenti Deo, ac Beatissima Virgine Dei Genitrice Maria, & sancto Angelo Dei, cuius custodiæ ab ortu meo traditus fui, atque omnibus Angelis, & Sanctis, qui in cælo sunt, & coram vobis quotquot hic adestis, quod ego sum, & esse volo vere obediens Sanctæ Matris Ecclesiæ Filius, quemadmodum sincere, Christianum, & catholicum oportet; atque in ea sancta Fide Catholica, quam sancta Romana Catholica & Apostolica Ecclesia profitetur, docet, & prædicat: & in qua omnes Sancti decesserunt, decedere, & mori volo, & intendendo: nec ad momentum temporis diutius vivere affecto, nisi quantum diuinæ placuerit pietati, cui in omnibus conformiter meam subijcio voluntatem.

Credoque, & fateor generatim omnes, & singulos articulos Fidei Christianæ, quibus credendis vnusquisque Christifidelis, & vere Catholicus obligatus existit, præcipue vniuersas particulas in duodecim articulis Fidei Christianæ vel aperte expressas, vel rationabiliter inclusas, secundum quod à Spiritu sancto, per sanctos duodecim Apostolos ex veritate Euangelica nobis traditi sunt.

Ad hæc credo, & adhæreo illorum interpretationibus, siue declarationibus, non quorumuis, aut quibusuis, sed ijs, quæ per sanctos Patres editæ, a sanctissimis Concilijs receptæ, admittæ, approbatæ, confirmatæque sunt.

Et vt breuiter dicam: Credo quidquid vere Christianus, & Orthodoxus credere debet, & tenetur.

In hac tam immobili, tamque firma fide gaudeo ego ex toto corde mori, tenens, ac offerens hanc scripturam, quam habeo in manibus meis tamquàm firmissimum, & tutissimam aduersus omnes, insultus, insidias, ac fraudes Diaboli scutum.

Et si (quod Deus auertat) fieret, vt ego vel ex pusillanimitate propter tremendum diuinum iudiciũ, cui astare habeo, vel impugnatione, aut iug-

N gestione

gestione Diaboli, aut debilitate rationis, aut grauitate morbi, seu violentia aggritudinis quidquam aduersus prædicta cogitarem, loquerer, facerem, aut in aliquid perfidiae, dissidentiae, seu desperationis, vel dubitationis caderem, hoc ipsum qualecumque futurum esset, ex nunc, pro vt ex tunc, sana mente existens, reuoco, annullo, ac pro se uocato, & annullato, & pro non dicto & facto habere volo, intendo, & declaro, eo quod non animo sano, & deliberato id eueniret; me penitus submittens diuinæ pietati, illudque maledico, detestor, & anathematizo hic nunc in vestra omnium præsentia, quemadmodum facerem, si tunc compos mentis essem, & bene valerem.

Super quibus omnibus appello, & rogo vos omnes, quicumque hic præsentis estis, teque sancte Angelè Dei meum custodem, vt huius protestationis coram omnipotentè Iudice, & curia celesti testimonium feratis.

Quod vero in me est, ignosco, & remitto omnes iniurias mihi quomodo-cumque irrogatas, id ipsum, petens mihi fieri ab his, quos vel verbis, vel factis vmquam offendi.

Petoque, & ex toto corde desidero particeps fieri omnium bonorum, operum, quæ a sanctis hominibus per totam Ecclesiam, vel hætenus facta sunt, vel adhuc fient: præcipue autem amarissimæ passionis, & innocentissimæ mortis Domini nostri Iesu Christi: cum qua & mea naturalis, ac voluntaria mors stet pro omnibus peccatis meis. Atque vtinam neque contra Deum, neque contra leges eius, neque contra Superiores, neque contra proximum, aut me ipsum vmquam peccassem!

Postremo gratias ago omnipotenti Deo pro omnibus beneficijs ipsius mihi collatis, commendoque corpus, & animam in manus eius, & in amaritudinem passionis Domini nostri Iesu Christi, cui laus: & honor, & gloria, nunc, & in æternum. Amen.

DE EXTREMÂ VNCTIONE.

Caput III.

Sacramentum Extrema vñtionis nulli administrandum est, nisi in articulo mortis, cum iam egrotus de vita manifeste periclitatur. In huius igitur Sacramenti administratione hic ordo seruabitur.

Sacrista (pulsato primum cymbalo) de necessarijs ad infirmam vngendum diligenter provideat, & Fratres (postquam in Sacristia congregati fuerint) pergant processionem ad locum infirmorum in hac forma.

Præcedit Frater absque rochetto, portans orceum aqua benedicta cum aspersorio, quem insequuntur Acolythi duo in rochettis, accensos cereos deferentes, & Frater alius similiter indutus rochetto Crucem parua portans. Deinde procedit Sacerdos indutus Alba, vel superpelliceo, cum stola coloris violacei, sacri olei vas in manibus deferens: quem sequitur Conuentus per ordinem, iunioribus præcedentibus: inter eundem vero sequentes Psalmi per choras diuissim (quoties oportuerit) recitabuntur.

Psal-

CARV TERTIVM.

Pſalmus . 40.

Beatuſ, qui intelligit ſuper egenum, & pauperem: in die mala liberabit eum Dominuſ.

Dominuſ conſeruet eum, & viuificet eum, & beatuſ faciat eum in terra: & non tradat eum in animam inimicorum eiꝱ.

Dominuſ opem ferat illi ſuper leſum doloriſ eiꝱ: vniuerſum ſtrum eiꝱ verſaſti in infirmitate eiꝱ.

Ego dixi Domine miſerere mei: ſana animam meam, quia peccaui tibi.

Inimici mei dixerunt mala mihi: quando morietur, & peribit nomen eiꝱ?

Et ſi ingrediebatur, vt videret, vana loquebatur: cor eiꝱ congregauit iniquitatem ſibi.

Egredebatur foras: & loquebatur in idipſum.

Auerſum me ſufurrabant omneſ inimici mei: auerſum me cogitabant mala mihi.

Verbuſ iniquuſ conſtituerunt aduerſum me: numquid qui dormit, non adiciet vt reſurgat?

Etenim homo paciſ meꝱ, in quo ſperaui: qui edebat panes meoſ, magnificauit ſuper me: ſupplantationem.

Tu autem Domine miſerere mei: & reſuscita me, & retribuam eiſ.

In hoc cognoui, quoniam voluiſti me: quoniam non gaudebit inimicuſ meꝱ ſuper me.

Me autem propter innocentiam ſuſcepſiſti: & confirmaviſti me in conſpectu tuo in æternuſ.

Benedictuſ Dominuſ Deuſ Iſrael a ſæculo, & in ſæculuſ: fiat, fiat.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Pſalmuſ . 141.

Voce mea ad Dominuſ clamaui: voce mea ad Dominuſ deprecatuſ ſum.

Effundo in conſpectu eiꝱ orationem meam: & tribulationem meam ante ipſuſ pronuncio.

In deſcendendo ex me ſpirituſ meum: & tu cognouiſti ſemitas meas.

In via hac, qua ambulabam: abſconderunt ſuperbi laqueuſ mihi.

Conſiderabam ad dexteram, & videbam: & non erat qui cognoceret me.

Perijt fuga a me: & non eſt qui re-

quirat animam meam.

Clamaui ad te Domine: dixi, tu eſ ſpes mea, portio mea in terra viuentiuſ.

Intende ad deprecationem meam: quia humiliatuſ ſum nimis.

Libera me a perſequentibuſ me: quia confortati ſunt ſuper me.

Educe cuſtodiam animam meam, ad conſtitenduſ: romini tuo: me expeſtât iuſti, donec retribuas mihi.

Gloria Patri, &c.

Cum ingreſſuſ fuerit Sacerdoſ ad infirmuſ, primo dicit: Pax huic domui. Et reſpondebitur a circumſtantibuſ: Et omnibuſ habitantibuſ in ea. Deinde poſito ſacri olei vaſe ſupra Altare, ſeu menſam decenter ornataſ, aſpergit agrotuſ aqua benedicta in moduſ Crucis, deinde cubiculoſ, dicens Antiph,

N 2

Aſper-

Asperges me Domine, &c. *Ps.* Misere mei Deus, &c. *Ps.* Gloria Patri, &c. *Et post repetitionem Antiph. dicat Versus, & Orationes sequentes.* *Ps.* Adiutorium nostrum in nomine Domini. *R.* Qui fecit cælum, & terram. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. Oremus.

Introeat, Domine Iesu Christe, domum hanc sub nostræ humilitatis ingressu æterna felicitas, diuina prosperitas, serena lætitia, charitas fructuosa, sanitas sempiterna: effugiat ex hoc loco accessus Dæmonum: adsint Angeli pacis: domumque hanc deserat effugata discordia. Magnifica Domine super nos nomen sanctum tuum, & bene tunc dic nostræ conuersationi, & sanctifica nostræ humilitatis ingressum: qui sanctus, & pius es, & permanes cum Patre, & Spiritu sancto in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Oremus.

Deprecemur Fratres Dominum nostrum Iesum Christum, vt benedicens bene tunc dicat hoc tabernaculum, & omnes habitantes in eo, & det eis Angelum bonum custodem, & faciat eos sibi seruire, ad considerandum mirabilia de lege sua. Auertat ab eis omnes contrarias potestates: eripiat eos ab omni formidine, & ab omni perturbatione: ac sanos in hoc tabernaculo custodire dignetur. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuunt, & regnant in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Oremus.

Exaudi nos Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, & mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Mox infirmus (ad insinuationem Sacerdotis) humiliter Priorem, & Fratres deprecatur, vt si quid erga eos deliquit, sibi dimittant: Et Sacerdote respondente ex parte Fratrum, quod omnia dimittuntur ei, dicat agrotus, Confiteor Deo, &c. vel (si illud dicere nequiverit) tundens pectus suum (si commode poterit) dicat, Mea culpa: De vniuersis peccatis meis: precor vos orare pro me. Deinde dicatur ac circumstantibus, Misereatur tui, &c. Et sacerdos solus subiungat, Indulgentiam, absolutionem, &c. Postea dicat huiusmodi deprecationem.

Deus omnipotens, Saluator, & Redemptor generis humani, qui Apostolis suis dedit ligandi, atque soluendi potestatem, ipse te absolue dignetur a cunctis iniquitatibus tuis: & quantum meæ fragilitati permittitur, auxiliante ipso, sis tibi absolutus ante faciem illius. Qui viuunt, & regnant in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde conferat infirmo virtute Bullarum nostri Ordinis Indulgentiam plenariam in hac forma.

Concedo tibi plenariam Indulgentiam peccatorum tuorum, facultate mihi concessa, & commissa virtute Bullarum Ordinis nostri. Quod si præsens mortis periculum (Deo fauente) euaseris, sit tibi hæc indulgentia pro vero mortis articulo reservata.

Finita hac absolutione Fratres incipiant Psalmos Pœnitentiales, Sacerdosque offerat infirmo Crucem osculandam: & deposita cruce aperiat sacri olei vasculum, & absolute dicat hanc Orationem.

IN nomine Pa- tris, & Filij, & Spiritus sancti. Extinguatur in te omnis virtus Diaboli, per impositionem manuum nostrarum: immo per inuocationem omnium sanctorum Angelorum, Archangelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, atque omnium simul Sanctorum. R. Amen.

Mox intincto pollice in Oleo inungat infirmum cum signo Crucis in septem corporis partibus, ut infra notatur: & ad unamquamque vñtionem (simul dicendo, & ungendo) dicat propriam cuiusque partis orationem, quæ est forma huius Sacramenti.

Si vero dubitetur, an infirmus viuus, vel mortuus sit: tunc ungat cum hac conditionali forma. Si viuus es, per istam sanctam vñtionem, &c. ut infra.

Primum ad oculos clausos exterior.

Per istam sanctam vñtionem, & suam pijsimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid peccasti per visum. R. Amen.

Sacerdos, vel quilibet alius Frater cum stappa seu vomita locum inunctum tergat, reponens illam in vase mundo. Quod etiam fiat per singulas vñtiones.

Ad Aures.

Per istam sanctam vñtionem, & suam pijsimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid peccasti per auditum. R. Amen.

Ad nares.

Per istam sanctam vñtionem, & suam pijsimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid peccasti per odoratum. R. Amen.

Ad os, siue labia extrinsecus.

Per istam sanctam vñtionem, & suam pijsimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid peccasti per gustum, vel loquutionem. R. Amen.

Ad palmas manuum.

Per istam sanctam vñtionem, & suam pijsimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid peccasti per tactum. R. Amen.

Ad pedes in superiori parte.

Per istam sanctam vñtionem, & suam pijsimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid peccasti per incessum. R. Amen.

Ad

Ad lumbos, seu renes.

Sequens unctio ubi non fuerit in usu, omittatur, sed Monialibus nequaquã fiet.

Per istam sanctam † unctionem, & suam pijsimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid peccasti per ardorem libidinis. R. Amen.

Quod si infirmus ita grauatissimus sit, ut absque salutis discrimine moueri non possit, hanc unctionem ultimam in altero ex lateribus fieri satis erit.

Peracta unctio, Sacerdos qui inunxerit, abluat pollicem cum mica panis, & aqua in vase mundo, & tergat cum manutergio ad hoc a Sacrista preparato, & huiusmodi ablutio una cum stuppis igne crematis in piscinã proyiciatur.

His peractis, Sacerdos prosequatur, una cum Fratribus Psalmos Pœnitentiales (si adhuc finiti non sint) & Litanias, ut infra.

Psalmi Pœnitentiales.

Antiphona. Ne reminiscaris.

Psalmus 6.

Domine ne in furore tuo, arguas me: neque in ira tua corripias me.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum: sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde: sed tu Domine usquequò?

Conuertere Domine, & eripe animã meam: saluum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboraui in gemitu meo, lauabo per

singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus: inueteraui inter oēs inimicos meos.

Discedite a me omnes, qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

Exaudiuit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant, & conturbentur vehementer omnes inimici mei: conuertantur, & erubescant valde velociter.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto, &c.

Psalmus 131.

Beati quorum remissæ sunt iniquitates: & quorum tecta sunt peccata.

Beatus vir cui non imputauit Dominus peccatum: nec est in spiritu eius dolus.

Quoniam tacui inueterauerunt ossa

mea: dum clamarem tota die.

Quoniam die, ac nocte grauata est super me manus tua: conuersus sum in ærumna mea, dū configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci: & iniustitiam meam non abscondi.

Dixi, confitebor aduersum me ininiustitiam

sticiam meam Domino: & tu remissi-
sti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus:
in tempore opportuno.

Verumtamen in diluvio aquarum,
multarum: ad eum non approxima-
bunt.

Tu es refugium meum a tribulatio-
ne, quæ circumdedit me: exultatio
mea erue me a circumdantibus me.
Intellectum tibi dabo, & instrua-
te in via hac, qua gradieris: firmabo

super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus, & mulus:
quibus non est intellectus.

In chamo, & freno maxillas eorum
constringe: qui non approximant ad
te.

Multa flagella peccatoris: sperantē
autem in Domino misericordia cir-
cumdabit.

Letamini in Domino, & exultate:
iusti: & gloriamini oēs recti corde.

Gloria Patri, &c.

Psalmus 37.

Domine ne in furore tuo arguas
me: neque in ira tua corripias
me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mi-
hi: & confirmasti super me manum
tuam.

Non est sanitas in carne mea a facie
iræ tuæ: non est pax ossibus meis a
facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergres-
sæ sunt caput meum: & sicut onus
græve gravatæ sunt super me.

Pueruerunt, & corruptæ sunt cicatri-
ces meæ: a facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum, & curvatus sum vs-
que in finem: tota die contristatus
ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt il-
lusionibus: & non est sanitas in car-
ne mea.

Afflictus sum, & humiliatus sum ni-
mis: rugiebam a gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium
meum: & gemitus meus a te non est
absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereli-
quit me virtus mea: & lumen oculo-
rum meorum, & ipsum non est mecum.

Amici mei, & proximi mei: aduer-

sum me appropinquaverunt, & stete-
runt.

Et qui iuxta me erant de longe ste-
terunt: & vim faciebant, qui quæ-
rebant animam meam.

Et qui inquirebāt mala mihi, loquu-
ti sunt vanitates: & dolos tota die
meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non au-
diebam: & sicut mutus non aperiens
os suum.

Et factus sum sicut homo nō audiēs:
& non habens in ore suo redargu-
tiones.

Quoniam in te Domine speravi: tu
exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi, nequando supergaudeāt
mihi inimici mei: dum commouē-
tur pedes mei, super me magna lo-
cuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus
sum: & dolor meus in conspectu meo
semper.

Quoniam iniquitatem meam annū-
ciabo: & cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, & confir-
mati sunt super me: & multiplicati
sunt qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis de-
trahē-

trahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris a me.

Intende in adiutorium meum. Domine Deus salutis meae.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto, &c.

Psalmus. 50.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta, & occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, & letitiam: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: &

spiritum rectum ianua in visceribus meis.

Ne proijcias me a facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi letitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impii ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae: & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine labia mea aperies: & os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum, & humiliatum Deus non despicies.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: ut aedificentur muri Hierusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, & holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri, &c.

Psalmus. 101.

Domine exaudi orationem meam: & clamor meus ad te veniat.

Non auertas faciem tuam a me: in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocauero te: velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea sicut cremum aruerunt. Percussus sum, ut fenum, et aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitus mei: adhaesit os meum carni meae.

Similis

Similis factus sum pellicano solitudinis : factus sum sicut nycticorax in domicilio .

Vigilavi : & factus sum sicut passer solitarius in tecto .

Tota die exprobrabant mihi inimici mei : & qui laudabant me , aduersum me iurabant .

Quia cinerem tamquam panem manducabam : & potum meum cum fletu miscebam .

A facie iræ indignationis tuæ : quia eleuans allisisti me .

Dies mei sicut umbra declinauerunt : & ego sicut fœnum arui .

Tu autem Domine in æternum permanes : & memoriale tuum in generatione & generationem .

Tu exurgens Dñe misereberis Sion : quia tempus miserendi eius , quia venit tempus .

Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius : & terræ eius miserebuntur .

Et timebunt gentes nomen tuum Domine : & omnes Reges terræ gloriam tuam .

Quia ædificauit Dominus Sion : & videbitur in gloria sua .

Respexit in orationem humilium : &

non spreuit precem eorum .

Scribantur hæc in generatione altera : & populus , qui creabitur , laudabit Dominum .

Quia prospexit de excelsis sancto suo : Dominus de cælo in terram aspexit .

Vt audiret gemitus compeditorum : vt solueret filios interemptorum .

Vt annuncient in Sion nomen Domini : & laudem eius in Hierusalem .

In conueniendi populos in vnum : & Reges , vt seruiant Domino .

Respondit ei in viâ virtutis suæ : paucitatem dierum meorum nuncia mihi .

Ne reuoces me in dimidio dierum meorum : in generatione , & generationem anni tui .

Initio tu Domine terram fundasti : & opera manuum tuarum sunt cæli .

Ipsi peribunt , tu autem permanes : & omnes sicut vestimentum veterascunt .

Et sicut opertorium mutabis eos , & mutabuntur : tu autem idem ipse es , & anni tui non deficient .

Filij seruorum tuorum habitabunt : & semen eorum in sæculum dirigetur .

Gloria Patri , & Filio , & c.

Psalms. 129.

DE profundis clamaui ad te Domine : Domine exaudi vocem meam .

Fiant aures tuæ intendentes : in vocem deprecationis meæ .

Si iniquitates obseruaueris Domine : Domine quis sustinebit ?

Quia apud te propitiatio est : & propter legem tuam sustinui te Domine .

Sustinuit anima mea in verba eius :

sperauit anima mea in Domino .

A custodia matutina vsque ad noctem speret Israel in Domino .

Quia apud Dominum misericordia : & copiosa apud eum redemptio .

Et ipse redimet Israel : ex omnibus iniquitatibus eius .

Gloria Patri , & Filio , & Spiritui sancto .

Sicut erat in principio , & c.

Pſalmus . 142 .

Domine exaudi orationem meā,
auribus percipe obsecrationē
meam in veritate tua : exaudi me in
tua iustitia .

Et non intres in iudicium cum seruo
tuo : quia non iustificabitur in con-
spectu tuo omnis viuens .

Quia persequutus est inimicus ani-
mam meam : humiliavit in terra vi-
tam meam .

Collocavit me in obscuris , sicut mor-
tuos sæculi : & anxius est super me
spiritus meus , in me turbatum est
cor meum .

Memor fui dierum antiquorum , me-
ditatus sum in omnibus operibus
tuis : in factis manuum tuarum me-
ditabar .

Expandi manus meas ad te : anima
mea sicut terra sine aqua tibi .

Velociter exaudi me Domine : defe-
cit spiritus meus .

Non auertas faciem tuam a me : &
similis ero descendentibus in lacum .

Audiam fac mihi mane misericor-
diam tuam : quia in te speravi .

Notam fac mihi viam , in qua ambu-
lem : quia ad te deuavi animam
meam .

Eripe me de inimicis meis Domine ,
ad te confugi : doce me facere vo-
luntatem tuam , quia Deus meus
es tu .

Spiritus tuus bonus deducet me in
terram rectam : propter nomen tuum
Domine , viuificabis me in æquitate
tua .

Educes de tribulatione animam
meam : & in misericordia tua disper-
des inimicos meos .

Et perdes omnes qui tribulant ani-
mam meam : quoniam ego seruus
tuus sum .

Gloria Patri , &c .

Antiph. Ne reminiscaris Domine de-
licta nostra , vel parentum nostro-
rum : neque vindictam sumas de pec-
catis nostris .

L I T A N I A E .

Kyrie eleison . *Christe eleison .*
Kyrie eleison .

Sancta Maria . *Ora pro eo .*

Sancte Michael . *ora .*

Omnes sancti Angeli , & Archangeli .

Orate pro eo .

Sancte Abel . *ora .*

Omnis chorus iustorum . *orate .*

Sancte Abraham . *ora .*

Sancte Pater Elia . *ora .*

Sancte Ioannes Baptista . *ora .*

Omnes sancti Patriarchæ , & Prophe-
tæ . *orate .*

Sancte Petre . *ora .*

Sancte Paule . *ora .*

Sancte Andrea . *ora .*

Sancte Ioannes . *ora .*

Omnes sancti Apostoli , & Euan-
gelistæ . *Orate pro eo .*

Omnes sancti Discipuli Domini .

Orate pro eo .

Omnes sancti Innocentes . *orate .*

Sancte Stephane . *ora .*

Sancte Laurenti . *ora .*

Sancte Angele . *ora .*

Omnes sancti Martyres . *orate .*

Sancte Siluester . *ora .*

Sancte Augustine . *ora .*

San-

Sancte Cyrille .	ora.	Libera eum Domine .
Omnes sancti Pontifices, & Confesso-	Per mortem, & sepulturam tuam .	
res .	orate pro eo .	Libera eum Domine .
Sancte Ioseph .	ora.	Per gloriosam Resurrectionem tuā .
Sancte Benedicte .	ora.	Libera eum Domine .
Sancte Franciscæ .	ora.	Per admirabilem Ascensionem tuā .
Sancte Alberte .	ora.	Libera eum Domine .
Omnes sancti Monachi, & Eremitæ .	Per gratiam Spiritus sancti paracli-	
orate pro eo .	ti .	Libera .
Sancta Anna .	ora.	In die Iudicij .
Sancta Maria Magdalena .	ora.	Peccatores. Te rogamus audi nos .
Sancta Lucia .	ora.	Vt ei parcas. Te rogamus .
Omnes sanctæ Virgines, & Viduæ .	Kyrie eleison .	Christe elei on .
orate pro eo .	Kyrie eleison .	Pater noster .
Omnes Sancti, & Sanctæ Dei .	inter-	Et ne nos inducas in tentationem .
cedite pro eo .		R. Sed libera nos à malo .
Propitius esto .	Parce ei Domine .	Saluum .
Propitius esto .	Libera eum Domine .	fac seruum tuum .
Propitius esto .	Libera .	R. Deus meus spe-
Ab ira tua .	Libera .	rantem in te .
A periculo mortis .	Libera .	Ps. Mitte ei Domine,
A mala morte .	Libera .	auxilium de sancto .
A pœnis inferni .	Libera .	R. Et de Sion .
Ab omni malo .	Libera .	tueri eum .
A potestate Diaboli .	Libera .	Ps. Esto ei Domine turris
Per Natiuitatem tuam .	Libera .	fortitudinis .
Per Crucem, & Passionem tuam .		R. A facie inimici .
		Ps. Nihil proficiat inimicus in eo .
		R. Et Filius iniquitatis non apponar
		nocere ei .
		Ps. Domine exaudi oratio-
		nem meam .
		R. Et clamor meus ad te
		veniat .
		Ps. Dominus vobiscum .
		R. Et cum spiritu tuo .
		Oremus .

Domine Deus, qui per Apostolum tuum loquutus es: Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, vngentes eum oleo sancto in nomine Domini, & oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus: & si in peccatis sit dimittentur ei: cura quæsumus Redemptor noster gratia Spiritus sancti languores huius infirmi, & sua sana vulnera, eiusque dimitte peccata, atque dolores cunctos cordis, & corporis ab eo expelle, plenamq. ei interius, exteriusq. sanitatem misericorditer redde: vt ope misericordiæ tuæ restitutus, ad pristina reparetur officia. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuus, & regnas in sæcula sæculorum. R. Amen.

Oremus.

Respice quæsumus Domine famulum tuum N. fratrem nostrum, infirmitate sui corporis laborantem, & animam refove, quam creasti: vt castigationibus emundatus, se tua sentiat medicina saluatum. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterno Deus, qui benedictionis tuæ gratiam ægris infundendo corporibus, facturam tuam multiplici pietate custodis: ad inuocationem tui nominis benignus assiste, vt famulum

tuum N. fratrem nostrum ab ægritudine liberatum, & sanitati donatum, dextera tua erigas, virtute confirmes, potestate tuearis, atque Ecclesiæ tuæ, sanctisque altaribus tuis cum omni desiderata prosperitate restituas. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen. Oremus.

Dominus Iesus Christus apud te sit, ut te defendat: intra te sit, ut te reficiat: circa te sit, ut te conseruet: ante te sit, ut te deducat: post te sit, ut te custodiat: super te sit, ut te bene + dicat. Qui in Trinitate perfecta viuit, & regnat in sæcula sæculorum. R. Amen.

Postmodum aspergat infirmum ter in modum Crucis, dicens: Benedictio Dei omnipotentis Pa + tris, & Fi + lii, & Spiritus + sancti descendat super te, & maneat semper. R. Amen.

Et relinquatur ibi Crux, & collocetur ita, ut infirmus possit Crucifixum aspicere, & adorare.

His peractis, reuertantur ad Sacrificium ordine quo uenerunt, remanentibus ibidem aliquibus deuotis Fratribus, quos Prior assignauerit, qui assidue pro infirmo Deum orent.

Quod si Prælatummet fuerit inungendus, supradictus modus seruetur, hoc addito, quod post dictum: Confiteor Deo, & Misereatur, & Indulgentiæ, &c. Fratres eum similiter deprecantur, ut ipse etiam dimittat eis quidquid erga eum deliquerint. Quo remittente, petant ab eo absolutionem, dicentes: Confiteor Deo, &c. Et ille (si commodè loqui possit) subiungat: Misereatur vestri, &c. & Indulgentiam, &c. Et procedatur in officio, ut superius assignatum est.

Si Sacerdos intellexerit mortem egroto iam imminere, ceteris omnibus prætermisiss, absolute incipiens ab illa oratione: In nomine Pa + tris, &c. vngat incunctanter egrotum. Si verò infirmus adhuc vixerit, tunc cetera omnia que prætermisiss sunt exequi debet.

Si autem infirmum mori contigerit antequam terminetur officium Vnctionis, quamprimum hoc fuerit deprehensum, intermissis omnibus incipiatur commendatio anime: Subuenite, &c. ut infra cap. 4. 5. assignatur.

DE MODO I V V A N D I morientes Fratres. Cap. IIII.

Cum tam sit arduum, tamq. difficile mortalis huius vitæ extremum iter, ut nullus omnino carnis imbecillitate circumseptus, tam inuidi animi inueniri possit, qui huiusmodi agonis cursum intrepida audacitate aggrediatur, & quem lethalis vltima colluctatio non deterreat, & Fratrum auxilio reddat indigentem: idcirco post collatum Extremæ Vnctionis Sacramentum (ægroti desperata salute) Superior, vel alius ex prudentioribus Fratribus, laqueos, quibus tunc temporis aut quis serpens fidei animas diuersimodè irretire, ac in æternum dedecus deturbare conatur, solerti cura, studioq. sollicitudine diffol-

uens, assilata: agrotanti. Cui in ultimo mortis articulo constituto tam ipse, quam ceteri omnes Fratres (forma in sequentibus paragraphis annotata) auxilium præstent.

Qualiter admonendus, & firmandus sit agrotus contra inimici tela. §. I.

Primo assilens Frater hortetur agrotum, quatenus immensas Deo gratias agat, qui eum ad tempus, statumque perduxit, in quo (ut Fidelis Christi miles) Sacramenta, quæ in animarum antidotum, in clypeum contra inimici tela, & in ipsius antiqui hostis opprobrium sempiternæ confusionis instituta sunt, deuote receperit.

Quia vero multos sæpe vana salutis spe a Damonibus deceptos fuisse, magistra rerum experientia demonstrat: ideo ante omnia Prælati agrotum (omnimodam recuperandæ salutis, mortisque euadendæ spem ab eo subtrahens) his, vel consimilibus verbis alloquatur.

Considera charissime Frater, omnibus, cuiuscumque conditionis, & status existant, semel mori constitutum esse, licet alij serius, alij vero citius huiusmodi mortis debitum exoluant, iuxta terminum vitæ sibi concessum a Deo, qui nobis in hoc mundo commorationis tantum diuersorium, non permanentem habitationis ciuitatem dedit, nolens nos tamdiu huius miseræ vitæ ærumnis præmi: quæ quanto longior est, tanto miserior: in qua quanto plus viuatur, tanto plus peccatur. Itaque tibi potius gaudendum, quam moriendum est, quod per huius mortis transitum ex temporali, & misera, ad æternam vitam, atque ex huius lacrymosæ vallis angustiis ad supernæ Hierusalem patriam licet commigrare.

Postquam his, vel similibus alijs verbis infirmum alloquutus fuerit, ostendat illi se iam in ultimo vitæ articulo constitutum esse, ut sic toto cordis affectu misericordissimi Dei clementiam imploret.

Deinde quarat ab eo blandis, lenibusque sermonibus, quanam sint iacula, quæ eidem a Damone iniiciuntur, curetque diligenter secundum diuersarum temptationum species, diuersa medicamenta adhibere.

TENTATIONES.

Si agrotus in fide quoquo modo vacillet, proponantur ei sanctorum Martyrum exempla, qui in testimonium huius orthodoxæ Religionis Christianæ, tot, & tanta miracula operati sunt, tamque innumera crudelissimorum tormentorum genera constantissime pertulerunt.

Deinde nonneatur crebro huiusmodi verba ex toto cordis affectu proferre. Indubitæter, & firmissime credo, confiteorque ea omnia, quæ sancti Apostoli, Martyres, & Confessores confessi sunt, & crediderunt, quæque sacro-
sancta

sancta mater Ecclesia tenet, credit, & docet.

Si peccatorum veniam desperet, proponatur ei, quod etsi maxima est peccantis impietas, maior tamen est Dei miserantis pietas (excedit enim omnium criminum quantitatē, & numerositatem) quae in communia posita offertur omnibus, a qua nemo expers sit, nisi qui eam renuit, infinitaque est: peccatorum vero etiam ab origine mundi commissorum finitus est numerus, quibus omnibus minima gutta pretiosissimi sanguinis Domini nostri Iesu Christi preponderat.

Deinde proponantur ei aliqui Sancti, qui Publicani, ac etiam persecutores Ecclesiae fuerunt, velut Matthaeus, & Paulus, alique quamplurimi, & tamen Dei misericordia, non solum peccatorum remissionem, verum etiam sublimes in caelis gradus assequuti sunt.

Præterea, quod Iudam (qui sceleratissimus habetur) Dei nostri singularis clementia ad misericordiam veniam parata erat suscipere, vocando eum amicum: tamen quia desperauit, damnatus est, plusque desperando peccauit, quam Iesum Christum prodendo.

Postremo proponatur ei, quod peccatorum remissio est articulus Fidei, quo significatur, quod quantumcumque, & quotiescumque homo peccauerit, tamen per veram poenitentiam peccatorum remissionem consequetur: quod nisi crediderit, verus Christianus non erit.

Si videbitur nimium confidere in suis meritis, & antea vite honestate, admoneatur, ut non valore meritorum suorum, sed potius virtute, & efficacia Passionis Iesu Christi, per quem mundus redemptus est, & Paradisi ianua (antea clausa) peccatoribus aperta sunt, confidat se aeternam salutem consequuturum.

Præterea proponatur ei exemplum aliquorum, qui propriis meritis, magis quam Christi sanguine nitentes, in sempiterna confusionis chaos deturbati sunt: nullumque esse (cum, quis sit, dignus amore, vel odio, penitus ab omnibus ignoretur) qui euentura sibi sorti merito timere non possit. Suadeaturque infirmus dicere.

Pater peccaui in cælum, & coram te: iam non sum dignus vocari filius tuus.

Vltimo moneatur agrotus, ut nulli (etsi Angeli, vel etiam Christi formam præferat) vllomquam modo fidem præstet, dummodo contra fidem aliquid dicat, vel de propria virtute, & meritis ipsum hortetur spem habere.

Si vero impatientis animi furore stimular, reuocentur illi ad memoriam acerbissimae passionis Iesu Christi: & quod Christus Filius Dei viui mortuus est in ligno; ipse vero in lecto: Christus non solum a Discipulis, & amicis, verum etiam a Patre derelictus; ipse vero Fratribus undique circumseptus. Moneaturque Deum humiliter exorare, quatenus per presentem dolorem peccatorum suorum veniam largiri, & Purgatorii horribiles cruciatus in hanc temporalem afflictionem commutare dignetur: offeratque infirmus Deo dolores omnes, quos patitur, paratus tormenta omnia, quae ab initio seculi passa sunt, & usque ad mundi finem patientur, pro munificentissimi Domini amore portare.

Hac sunt retia, quibus antiquus serpens fidelium animas saepius aucupari contendit: ideoque Sacerdos agrotanti assistens, de huiusmodi laqueis illum

cautum reddere debet, ne *Demonis illusionibus deceptum infirmum*, misere perire contingat.

Proponatur etiã ante oculos egroti imago *Crucifixi*, aut *B. Maria*, vel *Sancti*, quem dum esset incolumis, peculiari obsequio, ac priuata veneratione colebat: & accensa candela detur ei ad manus, vel ad caput saltem lectuli collocetur: nec non & offeratur aqua benedicta, quæ crebro cubiculum aspergendo, *Dæmones* abigantur.

S Vpradiãta poterunt etiam cum secularibus obseruari, sequentibus dumtaxat superadditis.

Primo, ne amici carnales, ut sunt coniux, liberi, &c. aut alia quæ infirmi animum quoquo modo diu agari, & a propriæ salutis cura discedere compellant (nisi spiritualis sanitas id exigat) in memoriã reducantur.

Secundo, si infirmus adhuc in testamento suæ conscientie dubia sufficienter non explanauerit, Sacerdos statim (si possibile sit) ea coram testibus explicari, ac declarari contendat.

Qualiter iuuandus sit infirmus iam in extremis vitæ constitutus. §. 2.

C Vm infirmus Frater penitus morti appropinquare videbitur, percutiantur Tabulæ crebris ictibus in claustro, vel alibi: quibus auditis, statim Fratres omnes undecumque fuerint accurrant ad morientem, dicentes alta voce. Credo in Deum, &c. bis, vel ter ipsum repetendo (si oportuerit) donec ad infirmariam peruenierint.

Si Fratres tunc temporis fuerint in principio, vel medio refectionis, statim, audito signo exeant aliqui, quos Superior assignauerit. Si vero circa finem sint, annuente Superiore dicatur: Tu autem, &c. Et surgentibus omnibus, Hebdomadarius dicat Orationem, Agimus tibi gratias, &c. vel, Benedictus Deus, &c. Si autem ad Missam fuerint, vel ad Canonicas Horas, Superior, & aliqui, quibus ipse innuerit, egrediantur, ceteris in choro remanentibus, usque ad incepti officij finem.

Dum igitur Fratres undique ad morientem accurrentes venerint, Superior, vel alius Frater, cui ipse iniunxerit, stola violacei coloris ad collum imposita (si adhuc infirmus superuixerit) ceteris omnibus genuflexis, de sequentibus (quod etiam cum infirmis secularibus obseruari poterit) agrotum interroget.

INTERROGATIONES.

1 C Redis charissime Frater ea omnia, quæ ad fidem pertinent, prout sacrosancta Mater Ecclesia credit, tenet, & docet?

Deinde Fratres omnes una cum infirmo respondeant. Credo.

2 Nonne vis viuere, & mori in eiusdem orthodoxæ Fidei confessione? R. Volo.

Doles

- 3 Doles ne te Deum offendisse? R. Dolco.
- 4 Velles ne intensius de peccatis dolere, non ex inferni timore, sed propter Deum summè dilectum? R. Vellem.
- 5 Nonne petis a Deo veniam peccatorum, quæ commisisti contra eius summam Maiestatem, & quod eum digne non honorasti? R. Petro.
- 6 Nonne speras Dei infinita clementia, & meritis passionis Iesu Christi veniam te fore consequuturum. R. Spero.
- 7 Num tibi deliberatum est vitam in melius commutare, si tibi incolumi hoc morbo liberari detur? R. Deliberatum est.
- 8 Parcisne ex animo omnibus, qui tibi quoquo modo fuerunt molesti? R. Parco.
- 9 Nonne omnibus veteribus inimicis ex tuo expunctis animo cum inimicis paratus es in gratiam redire? R. Sum paratus.
- 10 Postulas ab ijs veniam, quos aliquando dicis, aut factis offendisse? R. Postulo.
- 11 Libens de peccatis oblitis confitereris, si in memoriam reuocarentur? R. Confiterer.
- 12 Num omnem quem pateris dolorem, propter Deum æquo animo toleras? R. Tolerō.
- 13 Nonne a Deo supplici postulatione contendis, hanc tibi sua benignitate gratiam condonari, vt ab huiusmodi proposito non desectas, sed cum commissorum criminum contritione in bonis semper operibus perseueres? R. Contendo.
- Si vero egrotans secularis fuerit, sequens interrogatio superaddi poterit.*
- Visne omnia per te ablata, vel quouis alio modo debita restitui? R. Volo.
- Post hæc moreat infirmum, vt de peccatis commissis sæpius ex animo doleat, & dulcissimum Iesu nomen, & ipsa quoque Virginis Mariæ inuocet ore, vel saltem corde, Sanctorumque, quos (dum incolumis esset) priuata veneratione colebat, auxilium imploret.*
- Deinde deuotè legat egroto sequentes iaculatorias orationes, ita vt infirmus (si commodè valeat) illas simul cum Sacerdote dicat. Interimq. adstantes Fratres easdem orationes secretò pronuncient.*

Orationes Iaculatoriæ.

IN manus tuas Domine commendo spiritum meum: redemisti me Domine Deus veritatis.
Iesu Christe misericordiarum Pater, misericordiam fac mihi pauperculæ creaturæ.
Adiuua me dulcissime Iesu, & propter gloriam nominis tui libera me,

& propitius esto peccatis meis propter nomen sanctum tuum.
Adiuua me in hac extrema necessitate: succurre animæ egenti, & desolatæ, Domine Deus noster, vt non a canibus infernalibus deuoretur.
Domine Iesu Christe, Fili Dei viuus, pone Passionem, Crucem, & mortem tuam

tuam inter iudicium tuum, & animam meam.

Creator, & Redemptor meus Iesu Christe, totum me tibi dedo, non me renuas: ad te venio, non me repellas. Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te Deus.

Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripas me.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum: sana animam meam, quia peccaui tibi.

Domine ne memineris iniquitatum mearum antiquarum: cito anticipent me misericordiae tuae, quia pauper factus sum nimis.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam. *cum aliquibus alijs versibus huius Psalmi, prout magis placuerit.*

Illumina oculos meos, ne vmquam obdormiam in morte: nequando dicat inimicus meus, Praeualui aduersus eum.

Ne derelinquas me Domine Deus meus, ne discesseris a me: intende in

His orationibus finitis, Sanctos, quos incolumis singulari obseruantia coluit, ad suum auxilium inuitet, dicens.

O Gloriosissime sancte N. *vel* sancta N. in te spem, & confidentiam, mihi apud Deum patrocinandum viuerem, collocaui: nunc maxime (si vmquam alias) tuo est mihi opus auxilio: succurre igitur, & in adiutorium meum intende, in hoc extremae necessitatis articulo.

Postremo ter, aut pluries orationem sequentem repetat, dicens.

Pax Domini nostri Iesu Christi, & virtus passionis eius, & benedictio omnium Sanctorum, & custodia Angelorum, nec non suffragia omnium electorum, sint inter me, & omnes inimicos meos, visibiles, & inuisibiles, in hac hora mortis. Amen.

De commendatione infirmi in vltimo iam agone decertantis. §. 3.

Cum iam sensus infirmo deficere videantur, incipiatur anima commendatio prout sequitur.

adiutorium meum, Domine Deus salutaris mea.

In te Domine speraui, non confundar in aeternum: sub vmbra alarum tuarum protege me.

Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo: me expectant iusti, donec retribuas mihi.

Peccaui in caelum, & coram te: non sum dignus vocari filius tuus.

Iesu Christe Fili Dei viui, miserere mei.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere mei.

In manus tuas Domine, commendo spiritum meum: *Eodem verba sapius repetendo.*

Orationem quoque Dominicalem, nempe. Pater noster, &c. aliquoties dicat, & auxilium B. Mariae imploret, dicens.

Maria mater gratiae, mater misericordiae: tu me ab hoste protege, & hora mortis suscipe.

Monstra te esse matrem, sumat per te preces: qui pro nobis natus tulit esse tuus.

Kyrie eleison. Kyrie eleison. Kyrie eleison. Sancta Maria , &c. *ut supra in Litania cap. 3. de Extrema Vnctione fol. 106. posita continetur, in cuius fine post Kyrie eleison , sequentes dicantur Orationes.* Oremus.

Proficiscere anima Christiana de hoc mundo , in nomine Dei Patris omnipotentis , qui te creauit . In nomine Iesu Christi Filij Dei viui , qui pro te passus est . In nomine Spiritus sancti , qui in te effusus est . In nomine Angelorum , & Archangelorum . In nomine Thronorum , & Dominationū . In nomine Principatum , & Potestatum . In nomine Cherubim , & Seraphim . In nomine Patriarcharum , & Prophetarum . In nomine sanctorum Apostolorum , & Euangelistarum . In nomine sanctorum Martyrum , & Confessorum . In nomine sanctorum Monachorum , & Eremitarum . In nomine Virginum , & omnium Sanctorum , & Sanctarum Dei . Hodie sit in pace locus tuus , & habitatio tua sit in sancta Sion . Per eundem Christum Dominum nostrum . *R.* Amen . Oremus .

Deus misericors, Deus clemens : Deus , qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata penitentium deles , & prætorum criminum culpas venia remissionis euacuas : respice propitius super hunc famulum tuum N. fratrem nostrum , & remissionem sibi omnium peccatorum suorum tota cordis confessione poscentem , deprecatus exaudi . Renoua in eo, pijsime Pater, quidquid terrena fragilitate corruptum, vel quidquid diabolica fraude violatum est , & vnitati corporis Ecclesiæ membrū redemptionis annecte . Misere Domine gemitum , misere lacrymarū eius : & non habentem fiduciam , nisi in misericordia tua , ad tuæ Sacramentum reconciliationis admitte . Per Christum Dominum nostrum . *R.* Amen . Oremus .

Commando te omnipotenti Deo (charissime Frater) & ei, cuius es creatura, committo : vt cum humanitatis debitum (morte interueniente) persolueris, ad Auctorem tuum, qui te de limbo terræ formauerat, reuertaris . Egreddenti itaque animæ tuæ de corpore , splendidus Angelorum cætus occurrat . Iudex Apostolorum tibi senatus adueniat . Candidatorum tibi Martyrum triumphator exercitus obuiet . Liliata rutilantium te Confessorum turma circumdet . Iubilantium te Virginum Chorus excipiat , & beatæ quietis in sinu Patriarcharum te complexus astringat . Mitis , atque festiuus Christi Iesu tibi aspectus appareat , qui te inter assistentes sibi iugiter interesse decernat . Ignoret omne , quod horret in tenebris , quod stridet in flammis, quod cruciat in tormentis . Cedat tibi teterrimus Sathanas cum satellitibus suis . In aduentu tuo, te comitantibus Angelis , contremiscat , atque in æternæ noctis chaos immane diffugiat . Exurgat Deus , & dissipentur inimici eius , & fugiant, qui oderunt eum a facie eius . Sicut deficit fumus deficiant , sicut fluit cera a facie ignis , sic pereant peccatores a facie Dei . Confundantur igitur , & erubescant omnes tartareæ legiones , & ministri Satanæ iter tuum impedire non audeant . Liberet te a cruciatu Christus , qui pro te crucifixus est . Liberet te a morte Christus , qui pro te mortuus dignatus est . Constituat te Christus Filius Dei viui intra Paradisum

disfrui semper amœna virentia, & inter oues suas te verus ille Pastor agnoscat. Ille ab omnibus peccatis tuis te absoluat, atque ad dexteram suam in electorum suorum te sorte constituat. Redemptorem tuum facie ad faciem videas, & præsens semper assistens manifestissimam beatis oculis aspicias veritatem. Constitutus igitur inter agmina Beatorum, contemplationis diuinæ dulcedine potiaris, in sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Oremus.

Suscipe Domine seruum tuum in locum sperandæ sibi saluationis a misericordia tua. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui ex omnibus periculis inferni, & de laqueis pœnarum, & ex omnibus tribulationibus. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti Enoch, & Eliam de comuni morte mundi. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti Noe de diluuiio. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti Abraham de Vr Chaldæorum. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti Iob de passionibus suis. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti Isaac de hostia, & de manu patris sui Abrahæ. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti Loth de Sodomis, & de flamma ignis. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti Moysen de manu Pharaonis Regis Aegyptiorum. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti Daniele de lacu leonum. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti tres pueros de camino ignis ardentis, & de manu Regis iniqui. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti Susannam de falso crimine. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti Dauid de manu Regis Saul, & de manu Goliath. *R. Amen.*

Libera Domine animam serui tui: sicut liberaisti Petrum, & Paulum de carceribus. *R. Amen.*

Et sicut beatissimam Theclam virginem, & martyrem tuam de tribus atrocissimis tormentis liberaisti: sic liberare digneris animam serui tui Fratris nostri N. & tecum facias in bonis congaudere cælestibus. *R. Amen.*

Oremus.

Commendamus tibi Domine animam famuli tui Fratris nostri N. precamurque te Domine Iesu Christe, Saluator mundi, vt propter quã ad terram misericorditer descendisti, Patriarcharum tuorum sinibus innuare non renuas. Agnosce Domine creaturam tuam, non à Dijs alienis creatam, sed a te solo Deo, viuo, & vero: quia non est alius Deus præter te, & non est secundum opera tua. *Lætifica Domine animam eius in con-*

ſpectu tuo, & ne memineris iniquitatum eius antiquarum, & ebrietatum, quas ſuſcitauit furor, ſiue ſeruor mali deſiderij. Licet enim peccauerit, tamen Patrem, & Filium, & Spiritum ſanctum non negauit, ſed credidit, & zelum Dei in ſe habuit, & Deum, qui fecit omnia, adorauit. R. Amen.

Oremus.

Deliſta iuuentutis, & ignorantias eius, quaſumus, ne memineris Domine, ſed ſecundam magnam miſericordiam tuam memor eſto illius in gloria claritatis tuæ. Aperiantur ei cæli, collatenrur illi Angeli. In regnum tuum Domine ſeruum tuum ſuſcipe. Suſcipiat eum ſanctus Michael Archangelus Dei, qui militiæ cæleſtis meruit principatum. Veniant illi obuiam ſancti Angeli Dei, & perducant eum in ciuitatem cæleſtem, Hieruſalem. Suſcipiat eū beatus Petrus Apoſtolus, cui a Deo clauēs regni cæleſtis traditæ ſunt. Adiuuet eū ſanctus Paulus Apoſtolus, qui dignus fuit eſſe vas electionis. Intercedat pro eo ſanctus Ioānes electus Dei Apoſtolus, cui reuelata ſunt ſecreta cæleſtia. Orent pro eo omnes ſancti Apoſtoli, quibus a Domino data eſt poteſtas ligandi, atque ſoluendi. Intercedant pro eo omnes Sancti Dei, qui pro Chriſti nomine tormenta in hoc ſæculo ſuſtinerunt, ut vinculis carnis exutus, peruenire mereatur ad gloriam regni cæleſtis, præſtante Domino noſtro Ieſu Chriſto, qui cum Patre, & Spiritu ſancto uiuit, &c. R. Amen.

Poſtea dicatur Pſal. 117. uidelicet Confitemini Domino, quoniam bonus, &c. *Et totus Pſal. 118. Beati immaculati in via, &c. ut eſt diſtributus per Horas in Breuiario. Deinde Symbolum, Quicumque uult, & (ſi neceſſe fuerit) ſeptem Pſalmi Pœnitentiales, ut ſupra cap. 3. fol. 102. legi poterunt.*

Quod ſi amplius mortis aduentus diſſeratur, legenda eſt coram agro Domini- ca Paſſionis hiſtoria, ut in quatuor Euangelisſis continetur.

Si uero iam iam infirmus animam exhalare conſpiciatur, ceteris omnibus omiſſis, dicatur a circumſtantibus alta uoce, Credo in Deum, &c. Sacerdos uero crebro agrotum aſpergens aqua benediſta, Verſus, & Orationes ſequentes leget.

Verſ. Erue a framea Deus animā eius. R. Et de manu canis libera eam.

Verſ. De ore leonis libera eum Domine. R. Et de cornibus unicornium humilitatem eius.

Verſ. Intende animæ eius, & libera eam. R. Et propter inimicos noſtros eripe eum.

Verſ. Largire clarum veſpere, quo vita numquam decadat. R. Sed præmium mortis ſacræ, perennis inſtet gloria

Verſ. Maria mater gratiæ, mater miſericordiæ. R. Eum ab hoſte protege, & hora mortis ſuſcipe. Accipienſque Crucifixum Sacerdos dicat.

Verſ. Ecce Crucem Domini, fugite partes aduerſæ. R. Vicit leo de tribu Iuda, radix Dauid. Mox ipſum Crucifixum infirmo oſculandum præbeat, dicens.

Verſ. Adoramus te Chriſte, & benedicimus tibi. R. Quia per ſanctam Crucem tuam redemiſti mundum.

Verſ.

Vers. In manus tua Domine, commendo spiritum meum. *R.* Redemisti nos Domine Deus veritatis.

Mox dicatur Credo in Deum, &c. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. *Ps.* Et ne nos inducas in tentationem. *R.* Sed libera nos a malo.

Oremus.

Domine Iesu Christe, per agoniam, & orationem tuam sanctissimam, qua orasti pro nobis in monte Oliueti, quando factus est sudor tuus, sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram: obsecramus te, vt multitudinem sudoris tui sanguinei, quem præ timoris tui angustia copiosissime pro nobis effudisti, offerre, & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti, contra multitudinem omnium peccatorum huius famuli tui Fratris nostri, & libera eum in hac hora mortis suæ ab omnibus angustijs, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui cum eodem Patre, & Spiritu sancto viuus, & regnas in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui pro nobis mori dignatus es in Cruce: obsecramus te, vt omnes amaritudines passionum, & pœnarum tuarum, quas pro nobis miseris peccatoribus sustinuisti in Cruce, & maxime in illa hora, quando sanctissima anima tua, egressa est de corpore tuo sanctissimo, offerre, & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti, pro anima huius famuli tui fratris nostri N. & libera eum in hac hora mortis ab omnibus pœnis, & passionibus, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui cum eodem Patre, & Spiritu sancto viuus, &c. *R.* Amen.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui per os Prophetæ tui dixisti: In charitate perpetua dilexi te, ideo attraxi te miserans tui: obsecramus te, vt eandem charitatem tuam, quæ te de cælo ad terram, ad tolerandas omnium passionum tuarum amaritudines traxit, offerre, & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti, pro anima huius famuli tui fratris nostri N. & libera eum ab omnibus passionibus, & pœnis, quas pro peccatis suis se timet meruisse: & salua animam eius in hac hora exitus sui in gloria æterna. Et tu pijsime Domine Iesu Christe, qui redemisti nos pretiosissimo sanguine tuo, miserere animæ huius famuli tui, & eum introducere digneris ad semper virentia, & amœna loca Paradisi, vt viuat tibi amore inuisibili, qui a te, & ab electis tuis separari numquam potest. Qui cum eodem Patre, & Spiritu sancto viuus, & regnas in vnitæte perfecta, per infinita sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Oremus.

Osuauissime Domine Iesu Christe, per amorem, qui te dignissimam, innocentissimum, & delicatissimum Paternæ charitatis Filium, pro nobis factum hominem vulnerari, & mori pro salutem hominum fecit: indulge famulo tuo Fratri nostro N. omne quod cogitatu verbo, & facto, affectionibus, & motibus, viribus, & sensibus animæ, & corporis deliquit, & in veram omnium peccatorum suorum remissionem, sacratissime Domine Iesu, illi lumen spirituale tuæ ardentissimæ charitatis, qua totius mundi culpas diluisti, ac in plenam suppletionem omnium negligentiarum, meritum tuæ sacratissimæ passionis adde, & insuper tribue illi fructum omnium

nium

nium bonorum operum, per electos tuos factorum, qui tibi placuerunt.
R. Amen. Oremus.

O Gloriosissime Domine Iesu, in vnione feruentissimi amoris, qui te coegit incarnari, & anxio spiritu in Cruce mori, ad medullam dulcissimi amoris tui pulsamus, vt famulo tuo Fratri nostro N. omnia peccata, quæ omnimode commisit, dimittas, & tuæ perdignissimo passionis merito omnia suppleas, faciasque illum experiri superabundantissimam multitudinem miserationum tuarum, disponasque eum placidissimo tibi modo, & sibi vtilissimo: suauis patientia, vera pœnitentia, plena remissione, recta fide, spe firma, ardenti charitate, & pio, ac sanctissimo statu: quatenus inter dulcissimum amplexum, & suauissimum osculum tuum, ô clementissime Domine Iesu, eius anima lætanter expiret, ad tuam æternam laudem, & gloriam laudandam, cognoscendam, & fruendam. R. Amen.
Oremus.

S Acratissime Domine Iesu Christe, in manus inextinguibilis misericordie tuæ commendamus spiritum huius famuli tui Fratris nostri N. secundum amoris magnitudinem, quo se anima tua sanctissima in Cruce glorioso Patri commendauit: suppliciter deprecantes, quatenus per illam ineffabilem charitatem, qua diuina Paternitas in se totam traxit illam, sanctissimam animam tuam, vt in ista hora famuli tui, in eodem feruentissimo amore spiritum eius suscipias. Eia dulcissime Domine Iesu, animarum Redemptor, te deprecamur per illam lacrymabilem vocem, quæ secundum humanitatem pro nobis moriturus, laboribus, & doloribus passionis adeo consumptus eras, vt te a Patre derelictum clamares: ne longe suauissime Iesu, facias a famulo tuo tuæ miserationis auxilium in hac hora afflictionis suæ, præ defensione, & consumptione spiritus te invocare non valente: sed per triumphum sanctæ Crucis, & per mortem tuam salutiferam cogita cogitationes pacis, misericordie, & consolationis, & non afflictionis: & libera eum ab omnibus angustiis: & tua solita benignitate, bone Iesu, & dulcissime Pater, erue illum à tormentis sibi deputatis, & ad æternam requiem illum perducere digneris cum voce exultationis. R. Amen.

Oremus.

O Intemerata, & in æternum benedicta Virgo Maria, totius angustiarum, & miseriæ adiutrix, famulo tuo Fratri nostro N. succurre dulciter, & omnes inimicos eius in virtute suauissimi Filij tui Dñi nostri Iesu Christi, & sanctæ Crucis disperse, & a potente Dracone infernali, & ab eius horribili visione, & ab omni fraude malorum spirituum defende illum, & ex omni angustia libera eum: quatenus tibi cum beatis spiritibus Domino Deo in cælorum beatissimo regno spirituales persoluat laudes. R. Amen.

Oremus.

S Anctè Michael Archangele, succurre huic animæ apud Altissimum Iudicem. O inuictissime pugil, assiste huic famulo tuo in extremis laboranti, & eum potenter a Dracone infernali, ac visione, fraudeque malorum spirituum defende. Insuper exoramus te, vt in hac extrema hora vitæ ip-

tz ipsius animam eius benigne suscipias, ac suauiter in sinum tuum recipias, illamque in locum refrigerij, lucis, & pacis perducas, cum Domino nostro Iesu Christo, qui viuit, & regnat in sæcula sæculorum. R. Amen.

Si autem expletis his omnibus nondum obierit, discedant Fratres, relicta ibidem Cruce, & aqua benedicta, remanentibusque cum eo aliquibus, quos Superior designauerit: qui eadem, quæ supra dicta sunt, deuote repetant. Cumque certo signo viderint Fratrem in proximo fore moriturum, iterum percussis tabulis reliquos aduocent Fratres, qui undecumque accurrant, dicentes alta voce, Credo in Deum, &c. Et aliqui ex supraannotatis, quæ necessaria visa fuerint, vsque dum ægrotus spiritum Deo reddiderit, recitari poterunt.

DE COMMENDATIONE ANIMAE.

Caput V.

Egressa anima de corpore, Sacerdos imposita ad collum nigri coloris stola incipit voce mediocri Responsorium, Subuenite, &c. quod ceteri omnes Fratres prosequuntur.

Resp. Subuenite Sancti Dei, occurrite Angeli Domini * Suscipientes animam eius * Offerentes eam in conspectu Altissimi. V. Suscipiat te Christus, qui vocauit te, & in sinum Abrahæ Angeli deducant te * Suscipientes animam, &c. V. Requiem æternam dona ei Domine, & lux perpetua luceat ei. * Offerentes, &c. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo. V. Requiem æternam dona ei Domine. R. Et lux perpetua luceat ei. V. A porta inferi. R. Erue Domine animam eius. V. Requiescat in pace. R. Amen. V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Tibi Domine, commendamus animam famuli tui Fratris nostri N. vt defunctus sæculo tibi viuat, & quæ per fragilitatem humanæ conuersationis peccata commisit, tu venia misericordissimæ pietati absterge. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde Cantor incipit. Kyrie eleison, & *Conuentus prosequitur*, Christe eleison. Kyrie eleison. *Sacerdos.* Pater noster. V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo. V. In memoria æternæ erit iustus. R. Ab auditione mala non timebit. V. Ne tradas bestiis animam consistentem tibi. R. Et animam pauperis tui ne obliuiscaris in finem. V. Non intres in iudicium cum seruo tuo Domine. R. Quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. V. A porta inferi. R. Erue Domine animam eius. V. Requiescat in pace. R. Amen. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Suscipe Domine animam famuli tui Fratris nostri N. quam de ergastulo huius sæculi vocare dignatus es, & libera eam de locis prænarum: & quie-

& quietis, ac lucis æternæ beatitudine perfruatur, vt inter sanctos, & electos tuos in resurrectionis gloria resuscitari mereatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Expleta hac commendatione, corpus defuncti a lectulo amotum, ad partem ponatur, & (si opus fuerit) lauetur.

Postea indutū superiori tunica grisei coloris, & Zona decenter aptatum, scapularique cum capucio, & cappa desuper amictum, nudis pedibus, manibusque (Cruce interposita) iunctis collocetur in feretro. Sacrista vero provideat de thuribulo, & cereis: & Supprior deputet Fratres, qui Crucem, aquam benedictam, cereos, & thuribulum deferant.

Interim dum hæc aguntur, Fratres se iu cellas recipere poterunt; cumq. iam corpus præparatum fuerit, iterum Fratres conueniant, & hinc inde ad latera cadaueris ordinati consistant. Sacerdos vero voce mediocri Orationes subsequentes (Fratribus easdem submisisse legentibus) dicat. Oremus.

Deus pietatis, ac bonitatis inuictæ, & sempiternæ clementiæ, te suppliciter postulamus, vt animam famuli tui fratris nostri N. quam de huius sæculi ærumnosa peregrinatione præcepisti vocari, vniuersa delictorum remissione concessa, in sinu Abrahæ iubeas collocari. Obsecramus te ergo pijsissime Pater, vt quem Vnigeniti tui cruor redemit effusus, non finas vermibus perpetuis vorari: sed Angelici agminis deductione protectus, Paradisi tui potiatur suauitate securus, & inter victicium Martyrū triumphales cateruas coronatus incedat, d dextris Filij tui retributionem recepturus assisat, & Sanctorum tuorum felici consortio deputatus, regnum cæleste possideat. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oremus.

Diri vulneris nouitate percussus, & quodammodo cordibus sauciatus, misericordiam tuam mundi Redemptor, flebilibus vocibus imploramus, vt animam famuli tui fratris nostri N. ad tuam clementiam (quæ fons est pietatis) reuertentem, blande, leniterque suscipias: & si quas ille ex carnali contagio contraxit maculas, tu Deus solita bonitate clementer deleas, pie indulgeas, obliuioni in perpetuum tradas, atque has laudes tibi cum ceteris reddituram, & ad corpus quandoque reuerfuram, Sanctorum tuorum cætibus aggregari præcipias. Per Christum, &c. R. Amen.

Oremus.

Misericordiam tuam quæsumus Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, pietatis affectu rogare pro alijs cogimur, qui pro nostris supplicare peccatis nequaquam sufficimus. Tamen de tua confisi gratuita, & solita benignitate, clementiam tuam deprecamur, vt animam famuli tui Fratris nostri N. ad te reuertentem, cum pietate suscipias. Adsit ei Angelus testamenti tui Michael, & per manus sanctorum Angelorum tuorum inter electos tuos in sinibus Abrahæ, Isaac, & Iacob Patriarcharum tuorum eam collocare digneris: quatenus liberata de principibus tenebrarum, & de locis pœnarum, nullis iam primæuæ malignitatis, aut propriæ iniquitatis, seu fragilitatis confundatur erroribus: sed potius agnoscat

statu a tuis, & sancta beatitudinis requie perfruatur, atque cum magni Iudicij dies aduenerit, inter sanctos, & electos tuos resuscitata, gloria manifeste contemplationis tue perpetuo satiatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui humano corpori animam ad imaginem tuam inspirare dignatus es: dum te iubente pulvis in puluere reuertitur, quaesumus, ut animam famuli tui fratris nostri N. cum sanctis, & electis tuis, æternis sedibus iubeas sociari, eamque ad te reuertentem ex Aegypti partibus, blande, leniterque suscipias, & tuos sanctos Angelos ei obuiam mitras, viamque illi iustitiæ demonstra. Repelle quaesumus Domine, ab ea omnes Principes tenebrarum, & agnosce depositum, quod tuum est. Suscipe Domine creaturam tuam, non ex Dijs alienis creatam, sed à te solo Deo, viuo, & vero: quia non est alius Deus præter te Domine, & non est secundum opera tua. Lætifica clementissime Deus, animam famuli tui, & clarifica eam multitudine misericordiarum tuarum. Ne memineris iniquitatum, & ebrietatum antiquarum illius, quas suscitauit furor mali desiderij: licet enim peccauerit, te tamen non negauit: sed signo fidei insignita, te, qui omnia, & eam inter omnia fecisti, fideliter adorauit. Qui uiuis, & regnas in sæcula sæculorum. R. Amen.

Oremus.

Suscipe Domine animam famuli tui Fratris nostri N. defuncti, quam de ergastulo huius sæculi vocare dignatus es, & libera eam de Principibus tenebrarum, & de locis pœnarum, ut absoluta ab omni vinculo peccatorum, quietis, ac lucis æternæ beatitudine perfruatur, & inter sanctos, & electos tuos in resurrectionis gloria resuscitari mereatur. Per Christum Dominum, &c. R. Amen.

Oremus.

Partem beatæ resurrectionis obtineat, vitamque æternam habere mereatur in cælis, per te Iesu Christe, Saluator mundi, qui cum Patre, & Spiritu sancto uiuis, & regnas in sæcula sæculorum. R. Amen.

Deinde Sacerdos incipiat Antiphonam, Suscipiat, &c. quam Conuentus prosequatur, eaque finita Psalmus, In exitu Israel, &c. alternatim per Choros recitetur, post quem dictum, prædicta Antiphona repetatur. Antiphona. Suscipiat te Christus, qui vocauit te, & in sinu Abraham, Angeli deducant te.

Psalmus 113.

In exitu Israel de Aegypto: domus Iacob de populo barbaro.

Facta est Iudæa sanctificatio eius: Israel potestas eius.

Mare vidit, & fugit: Iordanis conuersus est retrorsum.

Montes exultauerunt ut arietes: & colles sicut agni ouium.

Quid est tibi mare quod fugisti: &

tu Iordanis, quia conuersus es retrorsum?

Môtes exultastis sicut arietes, & colles sicut agni ouium.

A facie Domini mota est terra: à facie Dei Iacob.

Qui conuertit petram in stagna aquarum: & rupem in fontes aquarum.

Non nobis Domine, non nobis: sed nomini

Q

nomini tuo da gloriam.

Super misericordia tua, & veritate tua : nequando dicant Gentes, Vbi est Deus eorum?

Deus autem noster in cælo : omnia, quæcumque voluit fecit.

Simulachra gentium argētum, & aurum : opera manuum hominum.

Os habent, & non loquentur : oculos habent, & non videbunt.

Aures habent, & non audient : nares habent, & non odorabunt.

Manus habent, & non palpabunt, pedes habent, & non ambulant : non clamabunt in gutture suo.

Similes illis fiant, qui faciunt ea : & omnes qui confidunt in eis.

Domus Israel sperauit in Domino : adiutor eorum, & protector eorū est.

Domus Aaron sperauit in Domino : adiutor eorū, & protector eorum est.

Antiphona. Suscipiat te Christus, qui vocauit te; & in sinum Abrahamæ Angeli deducant te.

Mox à Sacerdote inchoatur Antiphona, Chorus Angelorum, quam Conueniunt prosequitur, & post ipsam dicitur alternatim Psalmus, Dilexi, &c. Et repetitur prædicta Antiphona.

Antiphona. Chorus Angelorum te suscipiat, & in sinu Abrahamæ te collocet : vt cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem.

Psalmus 114.

Dilexi quoniam exaudiet Dominus : vocem orationis meæ.

Quia inclinauit aurem suam mihi : & in diebus meis inuocabo.

Circumdederunt me dolores mortis : & pericula inferni inuenerunt me.

Tribulationem, & dolorem inueni : & nomen Domini inuocabo.

O Domine libera animam meam, misericors Dominus, & iustus : & Deus noster miseretur.

Antiphona. Chorus Angelorum te suscipiat, & in sinu Abrahamæ te collocet, vt cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem.

Qui timent Dñm, sperauerūt in Dño : adiutor eorum, & protector eorū est. Dominus memor fuit nostri : & benedixit nobis.

Benedixit domui Israel : benedixit domui Aaron.

Benedixit omnibus, qui timent Dominum : pusillis cum maioribus.

Adiciat Dominus super vos : super vos, & super filios vestros.

Benedixi vos à Domino : qui fecit cælum, & terram.

Cælum cæli Domino : terram autem dedit filiis hominum.

Non mortui laudabūt te Dñe : neque omnes, qui descendunt in infernū.

Sed nos qui viuimus, benedicimus Domino : ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

Requiem æternam dona ei Domine : & lux perpetua luceat ei.

Custodiens paruulos Dominus : humiliatus sum, & liberauit me.

Conuertere anima mea in requiem tuam : quia Dominus benefecit tibi.

Quia eripuit animam meā de morte : oculos meos a lacrymis, pedes meos a lapsu.

Placebo Domino : in regione viuorum.

Requiem æternam dona ei Domine : & lux, &c.

Cum

Cum iam hæc omnia dicta fuerint, corpus Sacerdos aspergat, & thurificet, dicatque.

Pater noster. *Ps.* Et ne nos inducas in tentationem. *R.* Sed libera nos à malo. *Ps.* A porta inferi. *R.* Erue Domine animam eius. *Ps.* Nihil proficiat inimicus in eo. *R.* Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. *Ps.* Domine exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. *Oremus.*

DEus, cui soli competit medelam prestare post mortem: præsta quæsumus, vt anima famuli tui Fratris nostri N. terrenis exuta contagijs, in tuæ redemptionis partem numeretur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

DE FORMA DEFERENDI CORPVS defuncti Fratris ad Ecclesiam. Cap. VI.

DVm prædicta commendatio anima fit, Sacrista præparet in capella maiori, vel extra, arbitrio Superioris, lectum ex tabulis palmorum quatuor, aut quinque, longitudinis octo, latitudinis quatuor paulo plus minus ue, quod cooperietur panno aliquo laneo grisei coloris, vel si haberi nequierit, nigri, ad caputque lecti ponatur puluinar eiusdem panni, aut alterius, secundum tamen paupertatem nostram; collocenturque quatuor candelabra alta cum quatuor intorticijs ardentibus ad quatuor lecti angulos.

Finitaque commendatione, incipientibus Cantoribus, & Conuentu prosequente Responsorium, Libera me Domine, &c. deferatur corpus ad Ecclesiam in hac forma.

Præcedunt duo Fratres, quorum alter aquam benedictam, alter vero thuribulum deferet. Insequitur Cruciferarius inter Acolytos: deinde Conuentus bini, & bini, iunioribus præcedentibus. Postea defunctus, qui a quatuor Fratribus (quibus Supprior innuerit) in feretro deferetur, ultimo Sacerdos cum stola nigra: interimque campana funebre pulsantur.

Resp. Libera me Domine de morte æterna, in die illa tremenda. * Quando cæli mouendi sunt, & terra. * Dum veneris iudicare sæculum per ignem. *Ps.* Tremens factus sum ego, & timeo, dum discussio venerit; atque ventura ira. * Quando cæli, &c. *Ps.* Dies illa, dies iræ, calamitatis, & miseriæ, dies magna, & amara valde. * Dum veneris, &c. *Ps.* Requiem æternam, dona ei Domine, & lux perpetua luceat ei. *R.* Libera me Domine, &c. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Venientes autem in Ecclesiam deponant corpus in preparato lecto, ita vt defuncti facies respiciat ad Altare. Deinde qui portant aquam benedictam, & thuribulum, ordinent se ad caput defuncti, vnus binc, & alius inde, versis ad se mutuo vultibus: Ceroferarij vero stent ad pedes defuncti versa ad Altare facie, & Cruciferarius collocet se medium inter vtrumque Acolytum, imagine Crucifixi ad corpus defuncti conuersa. Fratres vero per Choros diuisi, ad la-

tera feretri consistant, ita ut sese inuicem possint respicere.

Denique Sacerdos stans retro feretrum ad caput defuncti, ministrante Thuriferario thuribulum imponit in eo absque benedictione incensum, acceptoque ab altero Fratre deferente vas aque benedicta aspersorio, facta Altari reuerentia comitante ministro a dextris, & fimbriam anteriorem Pluvialis tenente, circueiens aspergit cadauer: cum transit ante Crucem profunde inclinat, minister vero genuflectit: rediensque ad pristinum locum accipit thuribulum, & eodem modo quo asperferat thuriscat, & prosequitur: post Kyrice eleison, dicit Pater noster. *Ps.* Et ne nos inducas, &c. *R.* Sed libera nos, &c. *Ps.* A porta inferi. *R.* Erue Domine animam eius. *Ps.* Domine exaudi, &c. *R.* Et clamor meus, &c. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Tibi Domine commendamus animam famuli tui Fratris nostri N. ut defunctus saeculo, tibi viuat, & quæ per fragilitatem humanæ conuersationis peccata commisit, tu venia misericordissimæ pietatis absterge. Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, &c. *R.* Amen. Cantores. Requiescat in pace. *R.* Amen. Et sub silentio dicitur. Pater noster, &c.

Post hæc, relicto in Ecclesia corpore, discedant Fratres, reposita Cruce ad pedes defuncti, versa imagine Crucifixi ad corpus, cum aliquibus cereis accensis, & vrceo aqua benedicta.

Provideat autem Superior, ne corpus solum remaneat, sed aliqui Fratres ibi sint, qui Psalterium spatioso, & deuote, vnumquemque Psalmum cum Requiem æternam terminantes, legant.

Si Frater tali hora obierit, ut pro eo Missa celebrari possit, eodem die sepeliatur: sin autem, in crastinum refeructur, nisi aliud forte temporibus, & locis cælidis, vel ob alias causas fieri oporteat.

Sciendum tamen est, quod priusquam Frater sepeliatur, vel quam citius fieri poterit, in Conuentu, ubi mori contigerit (siue sit conuentualis, siue non) debet pro eo Missa solemniter celebrari, & officium nouem lectionum in Choro cum solemnitate Duplicis, communiter cantari.

Sed cum alicuius Fratris nostri mors in alio Conuentu sciatur, similiter ac pro præsentem defuncto lectus preparabitur, sed loco cadaueris ponetur habitus, cum scapulari, & cappa, craneoque humano intra capucium, cruceque ad pedes lecti collocabitur, caneturque pro eo Missa solemniter, que erit sicut & alie priuata, ut in die obitus (ita ut si fuerit Sacerdos, dicatur oratio propria pro Sacerdotibus) finitaque Missa cantabitur Responsorium, Libera me Domine. ut supra: officium vero integrum Defunctorum recitabitur cum solemnitate Duplicis.

DE SEPVLTVRA FRATRVM.

Caput VII.

Cum defunctus sepeliendus fuerit, pulsato cymbalo, Fratres in Sacristia conueniant, & Sacrista distribuat eis libellos Processionarios, siue Funerales, accensasque candelas: Sacerdotibus vero stolas nigri coloris. Deinde ingrediantur Ecclesiam processionaliter, atque in ea hoc modo ordinentur.

Subdiaconus deferens Crucem medius inter Acolythos cereos accensos deferentes, ad pedes defuncti contra Altare collocetur, qui vero portant aquam benedictā, & thuribulum, ad caput defuncti, verso ad inuicem vultu consistant, & Fratres per Choros diuisi ad latera feretri binc, & inde, versis mutuo vultibus ordiuntur. Sacerdos vero nigro Pluuiali indutus, cum Diacono a sinistris dalmatica eiusdem coloris ornatus, post feretrum retro defuncti caput stans incipit absolute.

Oratio.

Non intres in iudicium cum seruo tuo Domine, quia nullus apud te iustificabitur homo, nisi per te omnium peccatorum ei tribuatur remissio. Non ergo eum quaesumus, tua iudicialis sententia premat, quem tibi vera supplicatio Fidei Christianae commendat: sed gratia tua illi succurrente, mereatur euadere iudicium ultionis, qui dum viueret, insignitus est signaculo sanctae Trinitatis. Qui viuus, & regnas, &c.

Deinde cantatur Responsorium sequens.

Resp. Subuenite Sancti Dei, occurrите Angeli Domini. * Suscipientes animam eius. * Offerentes eam in conspectu Altissimi. V. Suscipiat te, Christus, qui vocauit te, & in sinum Abrahae Angeli deducant te. * Suscipientes, &c. V. Requiem aeternam dona ei Domine, & lux perpetua luceat ei. * Offerentes, &c. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Dum cantatur Responsorium, Sacerdos imponit incensum, & dicto, Kyrie eleison, dicat alta voce, Pater noster, Chorusque secreto prosequitur, qui es in caelis, &c.

Interim Sacerdos accipiens aspersorium de manu ministri, & facta Altari reuerentia, comitante Diacono a dextris, & simbram anteriorem Pluuialis tenente, circuiens aspergit defunctum corpus. Cum transit ante Crucem, profunde inclinat, Diaconus vero genuflectit, & rediens ad pristinum locum accipit thuribulum de manu eiusdem Diaconi, & eodem modo, quo asperferat, incensat. Quod etiam in unoquoque ex dicendis Responsorijs fieri debet.

Postea dicit. V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo. V. A porta inferi. R. Erue Domine animam eius. V. Credo videre bona Domini. R. In terra uiuentium. V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Deus cui omnia viuunt, & cui non pereunt moriendo corpora nostra, sed mutantur in melius: te supplices deprecamur, vt suscipi iubeas animam

animam famuli tui Fratris nostri N. per manus sanctorum Angelorum deducendam in sinu amici tui Abrahæ, resuscitandamq. in nouissimo Iudicii magno die, & quidquid vitiorum (Diabolo fallente) contraxit, tu pius, & misericors abluas indulgendo. Per Christum Dominum N. R. Amen.

Resp. Memento mei Deus, quia ventus est vita mea. * Neque aspiciat me visus hominis. *Ps.* De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam. * Neque aspiciat, &c. *Ps.* Requiem æternam, &c. * Neque, &c. Kyrie eleison, &c. Pater noster. *Ps.* Et ne nos inducas, &c. *Ps.* A porta, &c. *Ps.* Credo videre, &c. *Ps.* Domine exaudi, &c. *Ps.* Dominus vobiscum, &c. Oremus.

Fac quæsumus Domine, hanc cum famulo tuo Fratre nostro N. defuncto misericordiam, ut factorum suorum in pœnis non recipiat vicem, qui tuam in votis tenuit voluntatem: ut sicut hic cum vera fides iunxit fidelium turmis, ita illic cum tua miseratio associet Angelicis choris. Per Christum, &c. R. Amen.

Resp. Libera me Domine de vijs inferni, qui portas æreas confregisti, & visitasti infernum, & dedisti eis lumen. * Ut viderent te, qui erant in pœnis tenebrarum. *Ps.* Clamantes, & dicentes: aduenisti Redemptor noster. Ut viderent te, &c. *Ps.* Requiem æternam, &c. * Ut viderent te. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. *Ps.* Et ne nos, &c. cum reliquis Versibus, ut supra. Oremus.

Annue nobis Domine, ut anima famuli tui Fratris nostri N. remissionem, quam semper optauit, mereatur percipere delictorum. Per Christum Dominum nostrum, &c. R. Amen.

Dum hæc ultima Oratio dicitur a Sacerdote, quatuor Fratres, qui delaturi sunt corpus, ordinent se iuxta feretrum hinc, & inde, & Oratione finita, Cantore incipiente alta voce Antiphonam, Chorus Angelorum, Conuentus eandem cum Psalmis infra positis prosequatur, cum terminatione, Requiem æternam.

Interim Fratres ordine, quo defunctum ad Ecclesiam detulerunt, procedant ad locum, ubi defuncti corpus terra mandandum est. Campana vero ad finem usque officij funebre pulsantur.

Antiph. Chorus Angelorum te suscipiat, & in sinu Abrahæ te collocet, ut cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem. *Psal.* In exitu Israel, &c. ut supra cap. 5. fol. 121. Deinde.

Psalmus. 117.

Confitemini Domino, quoniam in sæculum misericordia eius. Dicant nunc, qui timent Dominum: quoniam in sæculum misericordia eius. Dicat nunc Israel quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia eius. De tribulatione inuocaui Dominum: & exaudiuit me in latitudine Dñs. Dicat nunc domus Aaron: quoniam Dominus mihi adiutor: non timebo quid

quid faciat mihi homo.

Dominus mihi adiutor: & ego despiciam inimicos meos.

Bonum est confidere in Domino: quā confidere in homine.

Bonum est sperare in Domino: quam sperare in principibus.

Omnes gentes circuierunt me: & in nomine Domini, quia vltus sum in eos.

Circumdantes circumdederunt me: & in nomine Domini, quia vltus sum in eos.

Circumdederunt me sicut apes, & exarserunt sicut ignis in spinis: & in nomine Domini, quia vltus sum in eos.

Impulsus, euersus sum, vt caderem: & Dominus suscepit me.

Fortitudo mea, & laus mea Dominus: & factus est mihi in salutem.

Vox exultationis, & salutis: in tabernaculis iustorum.

Dextra Domini fecit virtutem, dextra Domini exaltauit me: dextra Domini fecit virtutem.

Non moriar, sed viuam: & narrabo opera Domini.

Castigans castigauit me Dominus: & morti non tradidit me.

Aperite mihi portas iustitiæ, ingressus in eas confitebor Domino: hæc porta Domini, iussu intrabunt in eam.

Confitebor tibi, quoniam exaudisti me: & factus es mihi in salutem.

Lapidem, quem reprobauerunt edificantes: hic factus est in caput anguli.

A Domino factum est istud: & est mirabile in oculis nostris.

Hæc est dies, quam fecit Dominus: exultemus, & lætemur in ea.

O Domine saluum me fac, o Domine bene prosperare: benedictus, qui venit in nomine Domini.

Benediximus vobis de domo Domini: Deus Dominus, & illuxit nobis.

Constituite diem solemnem in condensis: vsque ad cornu Altaris.

Deus meus es tu, & confitebor tibi: Deus meus es tu, & exaltabo te.

Confitebor tibi quoniam exaudisti me: & factus es mihi in salutem.

Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.

Requiem æternam, &c.

Psalmus. 41.

Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te Deus.

Sitiuit anima mea ad Deum fortem viuum: quando veniam, & apparebo ante faciem Dei?

Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte: dum dicitur mihi quotidie: Vbi est Deus tuus?

Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis,

vsque ad domum Dei.

In voce exultationis, & confessionis: sonus epulantis.

Quare tristis es anima mea: & quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Ad meipsum anima mea conturbata est: propterea memor ero tui de terra Iordanis, & Hermonij a montemodico.

Abyssus

Abyssus abyssum inuocat: in voce cataractarum tuarum.

Omnia excelsa tua, & fluctus tui: super me transferunt.

In die mandauit Dominus misericordiam suam: & nocte canticum eius.

Apud me oratio Deo vitæ meæ, dicam Deo: Susceptor meus es.

Quare oblitus es mei: & quare contristatus incedo, dum affligit me ini-

micus.

Dum confringuntur ossa mea: exprobrauerunt mihi qui tribulant me inimici mei.

Dum dicunt mihi per singulos dies: Vbi est Deus tuus? quare tristis es anima mea? & quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Psalmus 131.

Memento Domine, Dauid: & omnis mansuetudinis eius.

Sicut iurauit Domino: votum vouit Deo Iacob.

Si introiero in tabernaculum domus meæ: si ascendero in lectum strati mei.

Si dederò somnum oculis meis: & palpebris meis dormitationem.

Et requiem temporibus meis, donec inueniam locum Domino: tabernaculum Deo Iacob.

Ecce audiuiimus eam in Ephrata: inuenimus eam in campis siluæ.

Introiiimus in tabernaculum eius: adorauimus in loco ubi steterunt pedes eius.

Surge Domine in requiem tuam: tu & arca sanctificationis tuæ.

Sacerdotes tui induantur iustitiam: & sancti tui exultent.

Propter David seruum tuum: non auertas faciem Christi tui.

Iurauit Dominus Dauid veritatem, & non frustrabitur eum: de fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filij tui testamentum meum: & testimonia mea hæc, quæ docebo eos.

Et filij eorum usque in sæculum: sedebunt super sedem tuam.

Quoniam elegit Dominus Sion: elegit eam in habitationem sibi.

Hæc requies mea in sæculum sæculi: hic habitabo, quoniam elegi eam.

Viduam eius benedicens benedicam: pauperes eius saturabo panibus.

Sacerdotes eius induam salutare: & sancti eius exultatione exultabunt.

Illuc producam cornu Dauid: parauit lucernam Christo meo.

Inimicos eius induam confusione: super ipsum autem effloreat sanctificatio mea.

Requiem æternam dona ei Domine, &c.

Psalmus 138.

Domine, probasti me, & cognouisti me: tu cognouisti sessionem meam, & resurrectionem meam.

Intellexisti cogitationes meas de litigio: semitam meam, & funiculum

meum inuestigasti.

Et omnes vias meas præuidisti: quia non est sermo in lingua mea.

Ecce Domine, tu cognouisti omnia nouissima, & antiqua: tu formasti me,

me, & posuisti super me manum tuam.

Mirabilis facta est sciētia tua ex me: confortata est, & non potero ad eam.

Quo ibo a spiritu tuo: & quo a facie tua fugiam?

Si ascendero in cælum tu illic es: si descendero in infernum, ades.

Si sumpsero pennas meas diluculo: & habitauero in extremis maris.

Etenim illuc manus tua deducet me: & tenebit me dextera tua.

Et dixi, Forsitan tenebræ conculcabit me: & nox illuminatio mea in delicijs meis.

Quia tenebræ non obscurabuntur à te, & nox sicut dies illuminabitur: sicut tenebræ eius, ita & lumen eius.

Quia tu possedisti renes meos: susceperisti me de utero matris meæ.

Cōfitebor tibi, quia terribiliter magnificatus es: mirabilia opera tua, & anima mea cognosceat nimis.

Non est occultatum os meum a te, quod fecisti in occulto: & substantia

mea in inferioribus terræ.

Imperfectum meum viderunt oculi tui, & in libro tuo omnes scribentur: dies formabuntur, & nemo in eis.

Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui Deus: nimis confortatus est principatus eorum.

Dinumerabo eos, & super arenam multiplicabuntur: exurrexi, & adhuc sum tecum.

Si occideris Deus peccatores: viri sanguinum declinate a me.

Quia dicitis in cogitatione: accipiet in vanitate ciuitates suas.

Nonne qui oderunt te Domine oderam: & super inimicos tuos tabesceram?

Perfecto odio oderam illos: & inimici facti sunt mihi.

Proba me Deus, & scito tor meum: interroga me, & cognosce semitas meas.

Et vide si via iniquitatis in me est: & deduc me in viam æternam.

Requiem æternam dona ei Domine, &c.

Psalmus 140.

Domine clamaui ad te, exaudi me: intendi voci meæ, cum clamauero ad te.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Pone Domine custodiam ori meo: & ostium circumstantiæ labijs meis.

Non declines cor meum in verba malitiæ: ad excusandas excusationes in peccatis.

Cum hominibus operatibus iniquitatem: & non communicabo cum electis eorum.

Corripiet me iustus in misericor-

dia, & increpabit me: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.

Quoniam adhuc & oratio mea in beneplacitis eorum: absorpti sunt iuncti petræ iudices eorum.

Audient verba meæ, quoniam poterunt: sicut crassitudo terræ erupta est super terram.

Dispersa sunt ossa nostra secus infernum: quia ad te Domine, Domine, oculi mei, in te speraui, non auferas animam meam.

Custodi me a laqueo, quem itarunt mihi: & a scandalis operan-

R tium

tium iniquitatem.

Cadent in retiaculo eius peccatores:

singulariter sum ego, donec transeā

Requiem æternam, &c.

Psalmus. 141.

Voce mea ad Dominum clamaui: voce mea ad Dominum, deprecatus sum.

Effundo in conspectu eius orationem meam: & tribulationem meam ante ipsum pronuncio.

In deficiendo ex me spiritum meum: & tu cognouisti semitas meas.

In via hac, qua ambulabam: absconderunt laqueum mihi.

Considerabam ad dexteram, & videbam: & non erat qui cognosceret me.

Perijt fuga a me: & non est qui re-

Deinde repetitur Antiph. Chorus Angelorum te suscipiat, & in sinu Abrahamæ te collocet, vt cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem.

Cum ad tumulum peruenerint, Sacerdos, & ministri ordinent se ad fossam modo, quo in Ecclesia dispositi fuerunt, vel aliter secundum aptitudinem loci, prout commodè poterunt. Conuentus vero ordinet se, sicut loci opportunitas permiserit, defuncti corpore iuxta tumulum versa ad altare facie collocato. Deinde Sacerdos (Conuentu interim Psalmodiam prosequente) stans prope se-
retrum, legat sequentes Orationes.

Oratio.

Pæ recordationis affectu (Fratres charissimi) commemorationem facimus chari nostri Fratris N. quem Dominus de tentationibus huius sæculi assumpsit, obsecrantes misericordiam Domini nostri Iesu Christi, vt ipse ei retribuere dignetur placidam, & quietam mansionem, & remittat omnes lubricæ temeritatis offensas: vt concessa venia plenæ indulgentiæ, quidquid in hoc sæculo proprio, vel alieno reatu deliquit, totum ineffabili pietate, ac benignitate sua deleat, & abstergat. Quod ipse præstare dignetur, qui viuit, & regnat per infinita sæcula sæculorum. R. Amen.

Oremus.

Obscramus misericordiam tuam omnipotens æterne Deus, qui hominem ad imaginem tuam creare dignatus es, vt animam famuli tui Fratris nostri N. quam hodierna die rebus humanis eximi, & ad te accersiri voluisti, blande, & misericorditer suscipias. Non ei dominentur umbræ mortis: nec contegat eum chaos, & caligo tenebrarum: sed exutus omnium criminum labe, in sinu Abrahamæ Patriarchæ collocatus, locum lucis, & refrigerij se adeptum gaudeat, & cum dies Iudicij aduenerit, cum sanctis, & electis tuis eum resuscitari iubeas. Per Christum Dominum nostrum, &c.

R. Amen.

Ore-

Oremus.

DEus, apud quem mortuorum spiritus viuunt, & in quo electorum animæ, deposito carnis onere, plena felicitate lætantur: præsta supplicibus nobis, vt anima famuli tui Fratris nostri N. qui temporali per corpus huius luminis caruit visu, æternæ illius lucis solatio potiatur. Non eam tormentum mortis attingat, non dolor horrendæ visionis officiat, non pœnalis timor excruciet, non reorum proxima caterua cōstringat, sed concessa sibi venia delictorum omnium, optatæ quietis consequatur gaudia repromissa. Per Christum, &c. R. Amen. *Postea benedicit tumulum in hac forma.*

Benedictio tumuli, seu fossæ:

DEus, qui fundasti terram, & creasti cælos, qui omnibus nomina sideribus indidisti; qui captum laqueo mortis hominem lauacri ablutione reparasti; qui sepultum Abraham, Isaac, & Iacob in spelunca duplici, in libro vitæ, atque gloriæ annotasti benedicendos: bene ꝑ dicere digneris hunc tumulum Fratris nostri N. vt eum requiescere facias, & in sinu Abrahæ collocare digneris. Per Dominum nostrū Iesum Christum Filium tuum, quem victis laqueis inferorum resurgere fecisti, & suorum in se credentium membra iussisti resuscitari. Respice quæsumus Domine, super hanc fabricam sepulturæ: descendat ad eam Spiritus tuus sanctus, vt te iubente, sit ei in hoc loco quiesca dormitio, & in tempore Iudicii, cum Sanctis tuis omnibus vera resurrectio, præstante eodem Domino nostro Iesu Christo. Qui tecum viuunt, & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

Finitis prædictis orationibus, Sacerdos aspergat corpus aqua benedicta, postea fossam, deinde thurificet vtrumque. Duo autem ex ijs, qui corpus portauerunt, vel alij ad hoc assignati, descendant in fossam ad suscipiendum defuncti corpus, & duo alij ipsum deponant, & vna cum illis, vt decentius poterunt (faciem eiusdem capucio velantes) in tumulo collocent. Quo facto iterum aspergatur a Sacerdote, & thurificetur.

Deinde Sacerdos projiciat super illud pugillum terra, & Fratres ad hoc constituti ipsum humo cooperiant: Si vero in tumba sepeliatur, os tumba tegatur, quod dñm fit, Psalmos predictos Fratres prosequantur. Cumque iam defuncti corpus penitus humatum fuerit, terminato Psalmo, qui tunc temporis decantabitur cum Requiem æternam, & repetita Antiph. Chorus Angelorum te suscipiat, Sacerdos paululum elongatus a fossa cum Diacono à sinistris versa ad tumulum facie, cantat Orationes subsequentes.

Oratio.

Temeritatis quidem est Domine, vt homo hominem, mortalis mortalem, cinis cinerem, tibi Domino Deo nostro audeat commendare. Sed quia terra suscipit terram, & puluis conuertitur in puluerem, donec omnis caro in suam redigatur originem: inde tuam piissime Pater, lacrymabiliter quæsumus pietatem, vt huius famuli tui Fratris nostri N. tu animam,

R 2

quam

quam de huius mundi voragine cœnulentia ducis ad patriam, Abrahæ amici tui sinu recipias, & refrigerij rore perfundas. Sit ab æstuantis gehennæ truci incendio segregata, & beatæ requiei, te donante, coniuncta: & si quæ illi sunt Domine, dignæ cruciatibus culpæ, tu ei gratia mitissimæ lenitatis indulge: neque peccati recipiat vicem, sed indulgentiæ tuæ piam sentiat bonitatem: cumque finito mundi termino, supernum cunctis illuxerit regnum, nouus homo Sanctorum omnium cœtibus aggregatus, cum electis tuis resurgat, in parte dextra collocandus. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

O Remus Fratres charissimi, pro spiritu chari nostri N. quem Dominus de laqueo huius sæculi liberare dignatus est, cuius corpusculum hodie sepulturæ traditur: vt cum pietas Dñi in sinu Abrahæ, Isaac, & Iacob collocare dignetur; vt cum dies Iudicij aduenerit, inter sanctos, & electos suos eū resurgere faciat, in parte dextra collocandum. Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen. Oremus.

Deus, qui humanarum animarum æternus amator es: animam famuli tui Fratris nostri N. quam vera, dum in corpore mansit, tenuit fides; ab omni cruciatu inferorum redde extorrem: vt segregata ab infernalibus claustris, Sanctorum mereatur omnium adiuuari consortio. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen. Oremus.

Debitum humani corporis sepeliendi officium fidelium more complentes, Deum, cui omnia viuunt, fideliter deprecemur, vt hoc corpus chari nostri N. a nobis infirmitate sepultum, in ordine Sanctorum suorum, resuscitet, & eius spiritum sanctis, ac fidelibus suis aggregari iubeat, cum quibus inenarrabili gloria, & perenni felicitàte peritui mereatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen. Oremus.

Suscipe Domine animam famuli tui Fratris nostri N. reuertentem ad te: veste cælesti indue eam, & laua eam sancto fonte vitæ æternæ; vt inter gaudentes gaudeat, & inter sapientes sapiat, & inter Martyres coronata, conledeat, & inter Patriarchas, & Prophetas proficiat, & inter Apostolos Christum sequi studeat, & inter Angelos, & Archangelos claritatem Dei semper videat, & inter Paradisi rutilos lapides gaudium possideat, & notitiam mysteriorum Dei agnoscat, & inter Cherubim, & Seraphim charitatem Dei inueniat, & inter viginti quatuor seniores cantica canticorum audiat, & inter lauantes stolas suas in fonte fluminis, vestem lauet, & inter pulsantes portas cælestis Hierusalem apertas inueniat, & inter videntes Deum facie ad faciem videat, & inter canentes canticum nouum ante sedem Dei, & Agni cantet, & inter audientes auditū cælestis soni audiat, & viuat cum Christo in sæcula sæculorum. R. Amen. Oremus.

Suscipe Domine seruum tuum in bonum habitaculum tuum æternum, & da ei requiem, & regnum sempiternum in Hierusalem cælesti, & in sinibus Patriarcharum Abraham, Isaac, & Iacob eum collocare digneris, vt partem habeat in prima resurrectione, & inter resurgentes resurgat, & in-

ter

ter suscipientes corpora sua in die resurrectionis, corpus ad gloriam suscipiat, & cum benedictis ad dextram Dei Patris venientibus veniat, & inter possidentes vitam æternam possideat. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oremus.

TE Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, supplices deprecamur pro spiritu famuli tui Fratris nostri N. quem de voraginibus huius sæculi ad te accersiri præcepisti, vt digneris dare ei locum refrigerij, & quietis. Liceat ei transire locum inferiorum, & pœnas tenebrarum, maneatque in mansionibus Sanctorum, & in luce sancta, quam olim Abraham promissisti, & semini eius. Nullam læsionem sentiat spiritus eius, sed cum magnus dies ille resurrectionis, atque remunerationis aduenerit, resuscitare eum digneris Domine, vna cum sanctis, & electis tuis. Deleas delicta, atque peccata vsque ad nouissimum quadrantem, vt tecum immortalitatis vitam, & regnum consequatur æternum. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde Cantores incipiant alta voce Antiphonam, Clementissime Domine, & Conuentus ipsam communiter prosequatur. In fine vero Antiphonæ cum inchoabitur, Domine miserere (quod deuote, ac spaciòse dicendum est) omnes flectant genua, vsque dum dicatur a Sacerdote, Et ne nos inducas, &c. Antiph. Clementissime Domine, qui pro nostra miseria ab impiorum manibus mortis supplicium pertulisti libera animam eius de inferni voragine, & de ministris tartareis miserator absolue, & cuncta eius peccata obliuione perpetua dele, eamque ad lucem tuam Angeli tradant, Paradisique ianuam introducant, vt dum corpusculum pulueri traditur, ad æternitatem perducant. Domine, miserere super isto peccatore.

Sacerdos genuflexus dicit alta voce. Pater noster, & Conuentus similiter genuflexus, secreto prosequitur, qui es in cælis, &c.

Deinde Sacerdos cum ceteris surgens, alte dicit. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo. V. Non intres in iudicium cum seruo tuo Domine. R. Quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. V. A porta inferi. R. Erue Domine animam eius. V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Satisfaciat tibi quæsumus Domine Deus noster pro anima famuli tui Fratris nostri Beatissimæ Virginis Mariæ, omniumque Sanctorum tuorum oratio, & præsentis familiæ humilis, & deuota supplicatio, vt peccatorum omnium veniam, quam precamur, obtineat, neque eum patiaris cruciari gehennalibus flammis, quem Filij tui Domini nostri Iesu Christi pretioso sanguine redemisti.

Deus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis, & famulabus tuis omnibus hic, & vbique in Christo quiescentibus da propitius veniam peccatorum, vt a cunctis reatibus absoluti tecum sine fine lætentur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum, &c. R. Amen.

Fini-

Finitis prædictis orationibus extinguuntur candela, & Subdiaconus, deposita Cruce, Vadit ad Sacerdotem: Cantoreque incipiente, & prosequente Conuentu tono mediocri Psalmum Miserere mei, cui (si opus fuerit) Psalmus De profundis addatur, terminantes illos cum Requiem æternam, ad maiorem Capellam reuertantur: ad quam cum peruentum fuerit, Fratres per Choros diuidantur. Sacerdos vero medius inter ministros, (Acolythis post ipsos ordinate stantibus) ante gradus maioris Altaris collocetur.

Finito Psalmo Miserere, vel De profundis (si utrumque dici oporteat) dictoque a Sacerdote, Pater noster, Conuentus supra pauimentum, Sacerdos vero cum ministris supra gradus Altaris se prosternant, ac sub silentio prosequantur, qui es in cælis, &c. quo finito Sacerdos solus erectus, alta voce dicat. V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo. V. In memoria æterna erunt iusti. R. Ab auditione mala non timebunt. V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

Absolue quæsumus Domine animam famuli tui Fratris nostri N. & animas famulorum, famularumque tuarum ab omni vinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria inter sanctos, & electos tuos resuscitati respirent. Per Christum, &c. R. Amen. V. Requiescant in pace. R. Amen.

Deinde Sacerdos prosternat se, ut prius, & omnes sub silentio prostrati dicant, Pater noster, &c. Quo finito, facto per presidentem signo, surgant omnes, & Ecclesia (Psalmum, De profundis dicentes) egrediantur.

DE OFFICIO SEPULTURÆ

sæcularium. Caput VIII.

Et primo de receptione eorundem ad sepulturam. §. I.

Quando aliquis secularis apud nos sepeliendus fuerit, si solemniter recipi debet, pulsato signo, Fratres ad Sacristiam in cappis conueniant. Appropinquante igitur funere, exeant Fratres processionaliter per Ecclesiam obuiam defuncto, usque ad portam exteriorem, vel usque ad locum, qui Superiori videbitur expedire, præcedentibus duobus Fratribus, aquam benedictam, & thuribulum deferentibus, deinde Cruciferario inter Acolythis accensos cereos portantes. Postea Sacerdos Pluuiali indutus, assistente sibi (si Missa celebranda fuerit) a sinistris Diacono, subdiaconoque deferente Crucem procedet. Vltimo Conuentus præcedentibus senioribus. Et sic Sacerdote cum ministris ad locum destinatusistente, Fratres reliqui post ipsum ordinate subsistant: procedenteque funere per medium Fratrum, cum corpus defuncti ad Sacerdotem peruenerit, aspergatur, & iburificetur ab ipso.

Deinde incipientibus Cantoribus, & prosequente Conuentu Responsorium, Libera me Domine, &c. reuertatur Processio cum funere in Ecclesiam, Cruciferario, & Acolythis præcedentibus: interimque campana pulsantur.

Quod si aliorum Ordinum Religiosi corpus defuncti comitantes aderint, Fra-

Fratres eisdem cedant , ac digniori loco collocari permittant .

Resp. Libera me Domine de morte aeterna in die illa tre menda . * Quando caeli mouendi sunt , & terra . * Dum veneris iudicare saeculum per ignem . *Ps.* Tremens factus sum ego , & timeo , dum discussio venerit , atque ventura ira . * Quando , &c . *Ps.* Dies illa , dies irae , calamitatis , & miseriae , dies magna , & amara valde . * Quando , &c . *Ps.* Requiem aeternam , &c . * Dum veneris , &c . Kyrie eleison . Christe eleison . Kyrie eleison .

Igitur cum peruentum fuerit ad Ecclesiam , deponatur defunctus versa ad Altare facie , in loco preparato ad medium Ecclesiae , & Fratres ordinentur bine , & inde ad latera eiusdem feretri , Cruciferario , & Acolythis ad pedes defuncti stantibus : Sacerdos vero ad caput defuncti existens , finito Responsorio , post Kyrie eleison , dicat alta voce , Pater noster . Ps. Etne nos , &c . R. Sed libera , &c . Ps. A porta inferi . R. Erue Domine animam eius . Ps. Domine , exaudi , &c . Ps. Dominus vobiscum , &c .

Oremus .

Incлина Domine aurem tuam ad preces nostras , quibus misericordiam tuam supplices deprecamur , vt animam famuli tui , quam de hoc saeculo migrare iussisti , in pacis , ac lucis regione constituas , & Sanctorum tuorum iubeas esse consortem .

Oremus .

Absolue quaesumus Domine animam famuli tui N. & animas famulorum , famularumque tuarum ab omni vinculo delictorum , vt in resurrectionis gloria inter sanctos , & electos tuos resuscitati respirent . Per Christum , &c . R. Amen . Requiescant in pace . R. Amen .

Si fuerit Pontifex , aut Sacerdos defunctus , dicatur oratio sequens .

Deus , qui inter Apostolicos Sacerdotes famulum tuum pontificali , seu sacerdotali fecisti dignitate vigere : praesta quaesumus , vt eorum quoque perpetuo aggregetur consortio . Absolue , &c . *vt supra .*

Pro femina Oratio .

Quaesumus Domine pro tua pietate miserere animae famulae tuae , & a contagijs mortalitatis exutam , in aeternae saluationis partem restitue . Absolue , &c . *vt supra .*

Finita oratione relicta Cruce ad pedes defuncti cum accensis cereis , Fratres in Chorum reuertantur , ibique Officium , vel Missa Defunctorum secundam temporis , ac Superioris dispositionem dicatur .

De sepultura adultorum . §. 2.

Initio Officio Defunctorum , vel Missa (si dicenda fuerit) Fratres Ecclesiam ordinate ingrediantur , & iuxta feretrum formam in cap. 7. fol. 125. annotata ordinentur . Sacerdos vero stans ad defuncti caput incipiat absolute orationem .

Non intres in iudicium cum seruo tuo Domine , quia nullus apud te iustificabitur homo , nisi per te omnium peccatorum ei tribuatur remissio . Non ergo cum quaesumus , tua iudicialis sententia premat , quem tibi

tibi vera supplicatio fidei Christianæ commendat: sed gratia tua illi succurre, mereatur euadere iudicium ultionis, qui dum viueret, insignitus est signaculo sanctæ Trinitatis. Qui viuus, & regnas in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Finita hac oratione, cantatur Responsorium, Subuenite Sancti Dei, occurrere Angeli Domini. * Suscipientes animam eius. * Offerentes eam in conspectu Altissimi. *Ps.* Suscipiat te Christus, qui vocauit te, & in sinum Abrahæ Angeli deducant te. * Suscipientes, &c. *Ps.* Requiem æternam, dona ei Domine, & lux perpetua luceat ei. * Offerentes, &c. Kyrie eleison. *Christe eleison.* Kyrie eleison.

Dum cantatur Resp. Sacerdos, ministrante Diacono (si posset Missam sit) alioquin Acolythis nauiculâ, imponit incensum in thuribulo, & post Kyrie eleison, &c. dicat alta voce, Pater noster, Conueniuntque prosequitur, qui es in cælis, &c. Interim Sacerdos accipit aspersorium de manu ministri, & aspergit corpus in modum crucis, deinde accepto thuribulo thurificat. Postea dicit alta voce, Et ne nos, &c. R. Sed libera nos, &c. Ps. A porta inferi. R. Erue Domine animam eius. Requiescat in pace. Amen. Ps. Domine exaudi, &c. Ps. Dominus vobiscum.

Oremus.

Deus, cui omnia viuunt, & cui non pereunt moriendo corpora nostra, sed mutantur in melius: te supplices deprecamur, ut suscipi iubeas animam famuli tui per manus sanctorum Angelorum deducendam in sinum amici tui Abrahæ, resuscitandamque in nouissimo Iudicii magno die, & quidquid vitiorum (Diabolo fallente) contraxit, tu pius, & misericors abluas indulgendo. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Qua finita poteris cani Responsorium, Libera me Domine de vijs inferni, qui portas areas confregisti, & visitasti infernum, & dedisti eis lumen. * Ut viderent te, qui erant in pœnis tenebrarum. *Ps.* Clamantes, & dicentes: aduenisti Redemptor noster. * Ut viderent te, &c. *Ps.* Requiem æternam, &c. * Ut viderent te. Dicit Pater noster *alta voce, aspergit, & incensat corpus defuncti ut supra. Deinde dicit. Ps.* Et ne nos, &c. *Ps.* A porta inferi, &c. *Ps.* Requiescat, &c. *Ps.* Domine exaudi, &c. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolue quæsumus Domine animam famuli tui N. ut defunctus sæculo tibi viuat, & quæ per fragilitatem carnis humana conuersatione commisit, tu venia misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum, &c. *R.* Amē.

Si defunctus sacris fuerit ordinibus initiatus, tria Responsoria dicuntur: primo, Subuenite, &c. ut supra: secundo, Ne recorderis, &c. ut infra: tertio vero, & ultimo loco, Libera me Domine, &c. ut supra annotatur. In funere vero secularium non clericorum, duo prædicta Responsoria ad summum cantantur, scilicet, Subuenite, &c. & Libera me Domine, &c.

Resp. Ne recorderis peccata mea Domine. * Dum veneris iudicare sæculum per ignem. *Ps.* Dirige Domine Deus meus in conspectu tuo viam meam. * Dum veneris, &c. Kyrie eleison. *Christe eleison.* Kyrie eleison: Pater noster. Et ne nos, &c. *Et reliqui Versus, ut supra.*

Ora-

Oratio .

FAc quæsumus Domine, hanc cum seruo tuo misericordiam, vt factorum suorum in pœnis non recipiat vicem, qui tuam in votis tenuit voluntatem : vt sicut hic eum vera fides iunxit fidelium turmis, ita illic cum tua miseratio societ Angelicis Choris. Per Christum, &c. *R.* Amen.

Finita Oratione, portitores accipientes feretrum, deportent illud ad tumulū, campana pulsante: interimque subsequentes Antiphona decantentur.

Antiph. In Paradisum deducant te Angeli, in tuo aduentu suscipiant te Martyres, & perducant te in ciuitatem sanctam Hierusalem.

Antiph. Chorus Angelorum te suscipiat, & cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem, *Deinde dicatur Antiph.*

Ego sum resurrectio, & vita, qui credit in me, etiam si mortuus fuerit viuet; & omnis, qui uiuit, & credit in me, non morietur in æternum: *statim Canticum.* Benedictus, *alternatim per Choros à Fratribus decantatur.* Dicto vero in fine predicti Cantici, Requiem æternam, *repetitur Antiph.* Ego sum, &c.

Interim Sacerdos submissa voce tumulum benedicit sequenti forma.

Benedictio tumuli.

DEus, qui fundasti terram, & creasti cælos, qui omnibus nomina sideribus indidisti; qui captum laqueo mortis hominem lauacri ablutione reparasti; qui sepultos Abraham, Isaac, & Iacob in spelunca duplici, in libro vitæ, atque gloriæ annotasti benedicendos: bene ꝑ dicere digneris hunc tumulum N. vt eum hic requiescere facias, & in sinu Abraham collocare digneris: per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, quem victis laqueis inferorum resurgere fecisti, & suorum in se credentium membra iussisti resuscitari. Respice quæsumus Domine, super hanc fabricam sepulturæ: descendat ad eam Spiritus tuus sanctus, vt te iubente, sit ei in hoc loco quiesca dormitio, & in tempore iudicii, cum Sanctis tuis omnibus vera resurrectio, præstante eodem Domino nostro Iesu Christo. Qui tecum uiuit, & regnat in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Qua benedictione finita aspergit defuncti corpus; & deinde fossam, depositoque, aspersorio thurificat utrumque. Post repetitionem vero Antiph. Ego sum, &c. *Sacerdos alta voce dicit,* Pater noster. *Ps.* Et ne nos, &c. Non intres in iudicium cum seruo tuo Domine. *R.* Quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens. *Ps.* A porta inferi. *R.* Erue Domine animam eius, *Ps.* Requiescat in pace. *R.* Amen. *Ps.* Domine exaudi, &c. *Ps.* Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

Satisfaciat tibi quæsumus Domine Deus noster pro anima famuli tui Beatissimæ Virginis Mariæ, omniumque Sanctorum tuorum oratio, & præsentis familiæ humilis, & deuota supplicatio, vt peccatorum omnium veniā, quam precamur, obtineat, neq. eum patiaris cruciari gehēnalibus flāmis, quem Filii tui Domini nostri Iesu Christi pretioso sanguine redemisti.

S

Finita

Finita hac oratione dicat eodem tono. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. V. Anima eius, & animæ omnium fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

Post hæc regrediantur Fratres ad medium Ecclesie, ibique sequens Responsum alta voce decantent.

Resp. Memento mei Deus, quia ventus est vita mea. * Neque aspiciat me visus hominis. V. De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam. * Neque aspiciat, &c. V. Requiem æternam, &c. * Neque &c. Kyrie eleison, &c. Pater noster. V. Et ne nos, &c. V. A porta, &c. V. Credo videre, &c. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

Tibi Domine commendamus animam famuli tui, vt defunctus sæculo tibi viuat, & quæ per fragilitatem humanæ conuersationis peccata commisit, tu venia misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum, &c. R. Amen.

De sepultura paruulorum. §. 3.

Quando paruulus aliquis in nostris Conuentibus sepeliendus, solènter recipiendus fuerit, egrediantur Fratres processionaliter vsque ad portam Ecclesie, vel vsque ad locum à Superiore designatum. Cumque defunctum corpusculum peruenerit, Cantoribus incipientibus, cantetur Antiph. Sit nomen Dñi benedictum, ex hoc nunc, & vsque in sæculū. & post ipsam Psal. Laudate.

Psalmus. 112.

L audate pueri Dominum : laudate nomen Domini.	in altis habitat : & humilia respicit in cælo, & in terra.
Sit nomen Domini benedictum : ex hoc nunc, & vsque in sæculum.	Suscitans à terra inopem: & de stercore erigens pauperem.
A solis ortu vsque ad occasum: laudabile nomen Domini.	Vt collocet eum cum Principibus: cum principibus populi sui.
Excelsus super omnes gentes Dominus: & super cælos gloria eius.	Qui habitare facit sterilem in domo: matrem filiorum lætantem.
Quis sicut Dominus Deus noster, qui	Gloria Patri, &c.

Qui canctur, vsque dum peruenerint sit ad locum tumuli, post quem repetitur predicta Antiph. & dicitur. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. V. Et ne nos inducas, &c. V. Me autem propter innocentiam suscepisti. R. Et confirmasti me in conspectu tuo in æternum. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

Omnipotens, & mitissime Deus, qui omnibus paruulis renatis fonte baptismatis, dum migrant à sæculo, sine ullis eorum meritis, vitam illico largiris æternam (sicut animæ huius paruuli credimus te fecisse) fac nos quæsu-

quæsumus Domine, per intercessionem B. Mariæ, & omnium electorum, tuorum, hic purificatis tibi mentibus famulari, & in paradiso beatis paruulis perenniter sociari. Per Christum, &c. R. Amen.

Deinde corpusculum in fossa deponitur, & dum humatur, incipientibus Cantoribus Antiphonam sequentem, eam Conuentus prosequitur.

Antiph. Iuuenes, & virgines, senes cum iunioribus laudate Dominum, de cælis.

Psalmus 148.

Laudate Dominum de cælis: laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius.

Laudate eum Sol, & Luna: laudate eum omnes stellæ, & lumen.

Laudate eum cæli cælorum: & aquæ omnes quæ super cælum sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, & facta sunt: ipse mandauit, & creata sunt.

Statuit ea in æternum, & in sæculum sæculi: præceptum posuit, & non præteribit.

Laudate Dominum de terra: dracones, & omnes abyssi.

Repetitur Antiph. Iuuenes, &c. Kyrie eleison, &c. Pater noster. V. Et ne nos, &c. V. Sinite paruulos venire ad me. R. Talium est enim regnum cælorum. V. Domine exaudi, &c. V. Dominus vobiscum, &c. Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, sanctæ puritatis amator, qui animam huius paruuli ad cælorum regnum hodie misericorditer vocare dignatus es: digneris etiam nobiscum misericorditer agere, vt meritis tuæ sanctissimæ passionis, in eodem regno nos cum omnibus sanctis, & electis tuis semper facias congaudere. Qui viuus, & regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Vers. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. V. Benedicamus Domino. R. Deo gratias. V. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

Explicit Funerale.

INDEX CAPITVM.

Prima Pars, siue Procefsionarium.

C <i>Ap. I. De Procefsionibus.</i>	<i>pag. 5</i>
<i>Quando procefsio faciendā. §. 1.</i>	5
<i>De forma in Procefsione feruandā. §. 2.</i>	5
<i>Procefsio in Dominica Palmarum. §. 3.</i>	7
<i>Procefsio in aūra Dominica Refurrexionis. §. 4.</i>	10
<i>Procefsio in Feſto Corporis Chriſti. §. 5.</i>	14
<i>Procefsio in Purificatione B. Virginis Mariæ. §. 6.</i>	16
<i>Procefsio in Litanijſ maioribus, & Rogationibus. §. 7.</i>	18
<i>Procefsio pro Defunctis in commemoratione omnium fidelium Defunctorum. §. 8.</i>	23
Cap. I I. De aliquibus officijs, pro die Cinerum, ac tribus vltimis diebus maioris Hebdomada.	25
<i>De impoſitione Cinerum prima feria 4. Quadrageſima. §. 1.</i>	25
<i>De Matutinis tenebrarum. §. 2.</i>	26
<i>Procefsio feria quinta in Coena Domini, quando Sanctiſſimum Euchariſtia Sacramentum reconditur in Monumento. §. 3.</i>	
<i>De Mandato feria quinta in Coena Domini. §. 4.</i>	28
<i>De officio Crucis in die Paraſceues. §. 5.</i>	31
<i>Procefsio feria ſexta in Paraſceue, quando reportatur Sacramentum de Monumento ad altare. §. 6.</i>	35
<i>De benediſtione noui ignis, & incenſi, & Proceſſione in vigilia Paraſce. §. 7.</i>	36
Cap. III. De receptionibus Prælatorum, & aliarum perſonarum.	37
<i>De receptione Reuerendi admodum Patris noſtri Præpoſiti Generalis. §. 1.</i>	37
<i>Modus præſtandi obſequium obedientiæ Reuerendo admodum Patri noſtro Præpoſito Generali recentè electo. §. 2.</i>	39
<i>De receptione Prouinciæ, Viſitatorum, ac Priorum Conuentuum. §. 3.</i>	39
<i>De receptione ſummi Pontificis. §. 4.</i>	40
<i>De receptione Prælatorum Eccleſiaſticorum. §. 5.</i>	41
	De

De receptione Imperatoris, seu Regis. §. 6.	41
De receptione Imperatricis, vel Reginae. §. 7.	43
De receptione primogeniti Imperatoris, seu Regis. §. 8.	43
Cap. II. De inductione Nouitiorum.	45
Cap. V. De Nouitiorum professione.	57
Cap. VI. De velo Monialium.	61
Cap. VII. De Benedictionibus.	66
Benedictio pro indumentis paruulorum. §. 1.	67
Benedictio habitus pro Confratribus nostri Ordinis. §. 2.	69
Benedictio nouae Domus. §. 3.	70
Benedictio aquae Sancti Alberti. §. 4.	71
Benedictio Campanae. §. 5.	72
Benedictio agrorum, ut ab eis locustae, bruchi, & quauis alia animalia noxia expellantur. §. 6.	73
Benedictio pro aquis infectis. §. 7.	74
Benedictio pro animalibus infirmantibus. §. 8.	75
Cap. VIII. De reconciliatione Ecclesiae.	75
Cap. IX. De Exorcismis.	76
Exorcismus contra imminentem tempestatem. §. 1.	76
Exorcismus contra locustas. §. 2.	79
Exorcismus Domus à Daemonio vexatae. §. 3.	80
Exorcismus ad Energumenos. §. 4.	82
Alia adiuratio, suo Exorcismus, ad fugandum Daemonem de oppressis, seu maleficientis corporibus. §. 5.	86
Gratiarum actio pro Energumeno liberato. §. 6.	91

Secunda pars Manualis, siue Funerale.

Cap. I. De communione infirmorum Fratrum.	93
Cap. II. De Fidei Catholicae professione ab aliquibus infirmis fieri consuetam.	95
Cap. III. De extrema unctione.	98
Cap. IV. De modo iuuandi morientes Fratres.	108
Qualiter admonendus, & firmandus sit agrotus contra inimici tentationem. §. 1.	109
Qualiter iuuandus sit infirmus iam in extremis vitae constitutus. §. 2.	

<i>De commendatione infirmi, in ultimo iam agone decertantis. §. 3.</i>	113
<i>Cap. V. De commendatione anima.</i>	119
<i>Cap. VI. De forma deferendi corpus defuncti Fratris ad Ecclesiam.</i>	123
<i>Cap. VII. De sepultura Fratrum.</i>	125
<i>Cap. VIII. De officio sepultura secularium.</i>	134
<i>De receptione secularium ad sepulturam. §. 1.</i>	134
<i>De sepultura adulterorum. §. 2.</i>	135
<i>De sepultura paruulorum. §. 3.</i>	138

F I N I S.

Erratorum Correctiones.

Pag. lin. Errata.	Correctio.	Pag. lin. Errata	Correctio.
5 27 fuerunt	fuerint	37 20 cum Reuerendissimum Priorem Genera-	
6 13 sine	si sine	lem. cum Reuerendum admodum P.	
6 26 vultus sint	vultu sint	nostrum Przpositum Generalcm	
9 10 ythos	Acolythos	emendrtionem	emendationem
13 6 Redemit	& redemit	100 19 regnas	regnat
16 1 Processionem	post Processionem	100 38 tuorum	tuorum
16 18 tabernaculi	tabernaculi mei	120 12 iu	in
17 5 albo	alba	123 15 tabulis	adde altitudinis
18 9 vulnas	Vlnas	123 16 quod	qui.
26 11 vulnas	Vlnas	127 penul.mont	monte
26 vlt. cereum	accipit cereum	129 30 intendi	intende
31 16 ministris similiter dalmaticas deponenti-		130 34 hominimem	hominem
bus. dele		132 32 rutilis	rutilos
36 20 manipula	manipulo		

R E G E S T V M.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S.

2-3-6

